

TAMPEREEN YLIOPISTO

Valteri Skyttä

KESTOKRIISIPUUROA

Syyrian kansannousun ja sisällissodan ensimmäinen vuosi Helsingin Sanomissa

Tiedotusopin pro gradu -tutkielma
Toukokuu 2014

TAMPEREEN YLIOPISTO

Viestinnän, median ja teatterin yksikkö

SKYTTÄ, VALTTERI: Kestokriisipuuroa. Syyrian kansannousun ja sisällissodan ensimmäinen vuosi Helsingin Sanomissa

Pro gradu -tutkielma, 95 s., 15 liites.
Tiedotusoppi

Toukokuu 2014

Tämän pro gradu -tutkielman aiheena ovat Syyriassa maaliskuussa 2011 alkaneesta kansannoususta ja sitä seuranneesta sisällissodasta kirjoitetut sanomalehti uutiset. Aineistona ovat *Helsingin Sanomien* Syyrian tapahtumista kertovat lehtijutut. Tutkielman tarkoituksena on ollut selvittää, miten *Helsingin Sanomien* kaltainen konventionaalinen uutismedia uutisoi Syyrian kriisin kaltaisesta kestouutisesta.

Tutkimusjaksona on Syyrian kriisin ensimmäinen vuosi aikavälillä 1.3.2011–1.4.2012. Tarkemmin tutkimusaineisto koostuu seitsemästä otantakuukaudesta: 1.3–1.4.2011, 1.5.–1.6.2011, 1.7.–1.8.2011, 1.9.–1.10.2011, 1.11.–1.12.2011, 1.1.–1.2.2012 ja 1.3.–1.4.2012. Aineistoon kuuluu yhteensä 171 lehtijuttua. Analyysin kohteena olleet jutut on tallennettu *Helsingin Sanomien* digitaalisista näköisversioista syksyllä 2013. Tutkimuksessa käytetty tutkimusmenetelmä on ollut määrällinen sisällön erittely.

Syyrian kriisin ensimmäisen vuoden uutisoinnista erottui otantajaksojen perusteella kolme erilaista vaihetta: kriisin esittely maaliskuu–toukokuussa 2011, kriisin vakiintuminen kestouutiseksi heinä–marraskuussa 2011 ja kestouutiseksi muuttuneen kriisin uusi tiivistymispiste tammi–maaliskuussa 2012. Tuloksena on, että juttumäärät, kuvien määrät, juttutyypit ja juttujen uutisjatkumo muuttuvat ajallisesti saman kaavan mukaan. Syyrian kriisin alussa aiheesta kerrotaan monella erilaisella juttutyypillä tapahtumia analysoiden ja taustoittaen. Juttuja on paljon ja ne on myös kuvitettu. Kriisin vakiintuessa kestouutiseksi juttujen ja kuvien määrät putoavat, erilaisten juttutyypien määrä vähenee ja jutut ovat lähinnä lyhyesti taustoitettuja uusia uutisia. Syyrian kriisin kärjistyessä jälleen alkuvuodesta 2012 juttujen ja kuvien määrä nousee ja juttutyypivalikoima muuttuu monipuolisemmaksi. Jutut ovat laajemmin taustoitettuja, mutta eivät yhtä kirjavia kuin kriisin alussa vuotta aikaisemmin.

Syyrian kriisistä kertovissa lehtijutuissa näkyvät arabikevään digitaalisen mediaympäristön vaikutukset. *Helsingin Sanomat* käyttää juttujen ja kuvien lähteinä myös sosiaalisen median kautta levitettyä materiaalia. Syyrialaisien kansalaisjournalistien ottamien kuvien ja lähettämien tietojen tarkistaminen ulkoistetaan kuitenkin kansainvälisille uutistoimistoille AP:lle, Reutersille ja AFP:lle. Ne ovat Syyria-juttujen tärkeimpiä lähteitä. Tietolähteiden moninaistumisesta huolimatta juttujen auktoriteetteina pääsevät eniten ääneen maailmanpolitiikan toimijat ja kansainväliset avustus- ja ihmisoikeusjärjestöt. Syyrialaisiviilien ääni ja tarinat jäävät vähälle palstatilalle. Tutkimustulosten perusteella sanomalehden kaltaisen konventionaalisen uutismedian on nykyisessä digitaalisen tiedonvälityksen maailmassa pysähdyttävä entistä herkemmin miettimään uutisoinnilleen, kun jokin kriisi alkaa muuttua kestouutiseksi. Näin on etenkin, jos on kysymys ulkomaan uutisesta.

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	1
2. Syyria, arabikevät ja media	4
2.1 Syyria ja kriisin ensimmäisen vuosi.....	4
2.2 Kriisin taustat – Yksinvaltiut ja arabikevät	8
2.3 Arabikevät ja digitaalinen mediaympäristö	12
2.4 Syyria globaalina kriisiuutisena	16
2.5 Ulkomaanuutisoinnin olosuhteet Syyriassa	19
3. Ulkomaanjournalismin konventiot ja kestokriisiuutinen	24
3.1 Läntiset tiedotusvälineet ja uutisagenda	24
3.1.1 Uutistoimistot.....	27
3.1.2 Ulkomaanuutisten kuvat	29
3.2 Uutiskriteerit ja kestokriisiuutinen.....	29
3.2.1 Pitkittyvä konflikti ja kestouutinen	31
3.2.2 Kiinnostavuus.....	33
3.2.3 Tarinallisuus.....	36
4. Tutkimuskysymykset, aineisto ja analyysimenetelmä.....	38
4.1 Tutkimuksen aineisto ja Helsingin Sanomien ulkomaantoimitus.....	38
4.2 Määrällinen sisällön erittely.....	40
4.3 Luokitusrunko ja koodausesimerkit	42
4.4 Tutkimuksen reliabiliteetti	48
5. Analyysin tulokset.....	52
5.1 Juttujen määrä ja jakautuminen ajallisesti	52
5.2 Juttujen jakautuminen osastoittain	54
5.3 Juttujen asemat.....	56
5.4. Juttutyypit.....	59
5.4.1 Juttukollaasit	62
5.5 Uutisjatkumo.....	63
5.6 Aiheet.....	67
5.7 Lähteet.....	72
5.7.1 Juttujen sisällä lainatut mediat	74
5.8 Juttujen aktiiviset päätoimijat	77
5.9 Haastateltujen ja ääneen päässeiden asema	79
5.10 Kuvitus	82
5.10.1 Kuvien aiheet	84
5.10.2 Kuvien lähteet	86
5.11 Vinkit	87
6. Päätelmät	89
Lähteet	93
Liitteet	96

1. Johdanto

”Syyriasta uhkaa tulla pysyvä hirviövaltio”

Helsingin Sanomien pääkirjoituksen otsikko 13.4.2014

Syyrian maaliskuussa 2011 alkanut kriisi on yksi 2000-luvun alun vakavimmista ja monimutkaisimmista kriiseistä. Keväällä 2014 väkivallan uhreja oli maassa jo yli 136 000 (Tapiola 2014). Syyrian sisäisen sekasorron lisäksi maan tapahtumat ovat sekoittaneet niin Lähi-idän valtiosuhteita kuin maailmanpolitiikkaa.

Syyrian konflikti on muuttunut kestokriisiksi, johon ei näy ratkaisua. Vaikka Syyrian sisällissodan taistelut saataisiinkin loppumaan, syyrialaiset joutuvat elämään vielä pitkään rikkinäisessä valtiossa. Syyrian yhä vain jatkuvasta konfliktista on tullut kestouutinen myös suomalaismediassa. Syyriasta saapuu toimituksiin uutisarvoista tietoa viikoittain. Millä tavalla konventionaalisen uutismedian, kuten sanomalehden, päivittäiset uutiskriteerit taipuvat pitkäkestoisesta kriisistä raportoimiseen?

Uutinen on aina päiväkohtainen tapahtuma. Median sähköisen murroksen vuoksi tuoreimmat uutiset julkaistaan internetissä ja sähköisissä medioissa, ja sanomalehtien työksi jää yhä enemmän asioiden taustojen avaaminen ja analyysi. Tutkimusongelmanani on selvittää, millaista Syyrian tapahtumien kaltaisen kestokriisiuutisen kerronta on sanomalehden sivuilla. Miksi tuntuu, että Syyria-uutisista on tullut lähes päivittäistä kestokriisipuuroa? Tutkimusongelmaani vastatakseni olen valinnut tutkimusaineistokseni *Helsingin Sanomat*, jolla on suuri ulkomaantoimitus ja joka on seitsemänpäiväisenä sanomalehtenä uutisoinut tiiviisti Syyrian tapahtumista.

Syyrian kriisi on monimutkaisuutensa vuoksi todella haastava kestouutinen median kerrottavaksi. Tilannetta ei helpota se, että Syyrian hallinto on rajoittanut jyrkästi ulkomaisten toimittajien pääsyä maahan. Samalla Syyriastakin kertovaan ulkomaanjournalismiin on vaikuttanut suuresti arabikeväänä 2011 voimistunut digitaalinen mediaympäristö. Syyrian kriisin alku oli ilmiönä vahvasti sidoksissa muun arabikevään kansannousuihin. Perinteisten ulkomaanjournalismin lähteiden, kuten kansainvälisten uutistoimistojen sekä länsimaisten suurten mediayhtiöiden, rinnalla arabikevään tapahtumista tietoa on välittänyt Lähi-idän oma mediajätti, qatarilainen televisiokanava Al-Jazeera. Digitaalisen mediaympäristön nousu on lisännyt myös sosiaalisen median käyttöä

tietokanavana. Kansalaisjournalistien välittämät kuvat ja tiedot olivat olennainen osa arabikevään kansannousuja ja niistä tehtyjä uutisia.

Tutkimuksessani on periaatteellisella tasolla kyse tapaustutkimuksesta. Pro graduni käsittelee Syyrian vuonna 2011 alkaneen kansannousun ja sitä seuranneen sisällissodan ensimmäistä vuotta *Helsingin Sanomien* sivuilla. Koska kyseessä on yksi erikoislaatuinen uutistapahtuma, en pyri tutkimuksessani löytämään suoria yleistettävyyksiä. Vaikka kyse on tapaustutkimuksesta, Syyria-uutisoinnin analysoinnista on silti hyötyä muulle arabikevään ja Lähi-idän mediatutkimukselle.

Koska Syyrian kriisi oli tutkimuksen viimeistelyn aikaan keväällä 2014 kestänyt jo kolme vuotta, uutisoinnissa on osia sekä arabikevään nopeatempoisesta akuuttuuutisoinnista että Israelin ja palestiinalaisten konfliktin kaltaisesta kestouutisesta. Syyriaa kannattaa tutkia juuri nyt, sillä konflikti on vielä käynnissä samalla, kun siitä on jo erotettavissa erilaisia vaiheita. Aiheen tuoreuden vuoksi on järkevää pyrkiä muodostamaan alustava kokonaiskuva Syyria-uutisoinnista. Tämä onnistuu hyvin määrällisen sisällön erittelyn keinoin. Uskon, että Syyrian kaltaisen monimutkaisen kestokriisiuutisen uutisoinnissa on paljon opittavaa tulevaisuutta varten. Arabikeväänä noussut digitaalinen mediaympäristö uusine lähdeverkostoineen on tullut jäädäkseen osaksi ulkomaanjournalismia.

Oma kiinnostukseni Syyriaan on peräisin siitä, että olen työskennellyt kahden vuoden ajan eripituisissa jaksoissa *Aamulehden* ulkomaantoimituksessa. Minulla on omakohtaista kokemusta Syyria-juttujen kirjoittamisesta ja editoimisesta. Lopullinen sysäys aiheenvalintaan olivat ystäväpiiriini lukuisat tuskastelut siitä, ettei Syyria jaksa enää kiinnostaa uutisaiheena, vaikka omatunto kehottaisi seuraamaan Syyrian tapahtumia. Halusin tutkia, onko Syyriasta kertovissa uutisissa itsessään jotain sellaista, mikä tekee Syyrian tapahtumista kyllästyttävän kestouutiseen.

Käyn tutkimuksessani ensin läpi perustiedot tutkimuksen kohteena olevasta Syyrian valtiosta, sen sijoittumisesta Lähi-itään ja arabimaihin sekä Syyrian kriisin sijoittumisen kansainväliseen kontekstiin. Seuraavaksi pureudun Syyrian kriisin taustoihin ja samalla käsittelen arabikevään uudenlaisen digitaalisen mediaympäristön vaikutuksia Syyria-uutisointiin. Toisen luvun lopussa pohdin Syyrian olemusta globaalina kriisinä sekä avaan ulkomaan uutisoinnin olosuhteita Syyriassa. Kolmannessa luvussa peilaan arabikevään ja Syyrian uudenlaista digitaalista mediaympäristöä perinteiseen ulkomaanjournalismiin. Lisäksi pyrin esittelemään niitä kestokriisiuutiseen vaikuttavia uutiskriteerejä, jotka ovat olleet oleellisia Syyrian kriisin kohdalla. Aineistoluvun alussa esittelen tarkemmat tutkimuskysymykseni. Sen jälkeen esittelen luvussa neljä aineistoni ja

tutkimusmenetelmäni. Viidennessä luvussa esittelen määrällisellä sisällön erittelyllä saamani tulokset. Lopuksi summaan yhteen laajan luokitusanalyysin tuloksia Päätelmät-luvussa.

2. Syyria, arabikevät ja media

Syyrian sisällissodaksi muuttunut kansannousu on kestänyt keväällä 2014 kolme vuotta.

Tapahtumat ovat osa talvella ja keväällä 2010–2011 käynnistynyttä arabimaiden kansannousujen aaltoa eli niin sanottua arabikevättä. Tunisiassa, Libyassa ja Egyptissä kansannousut johtivat hallitsijoiden syrjäyttämiseen. Syyriassa hallituksen ja kapinallisten taistelut ovat jatkuneet poikkeuksellisen pitkään eikä kriisille näy loppua.

2.1 Syyria ja kriisin ensimmäisen vuosi

KUVIO 1: Syyrian kartta

Lähde: Wikimedia Commons (2014)

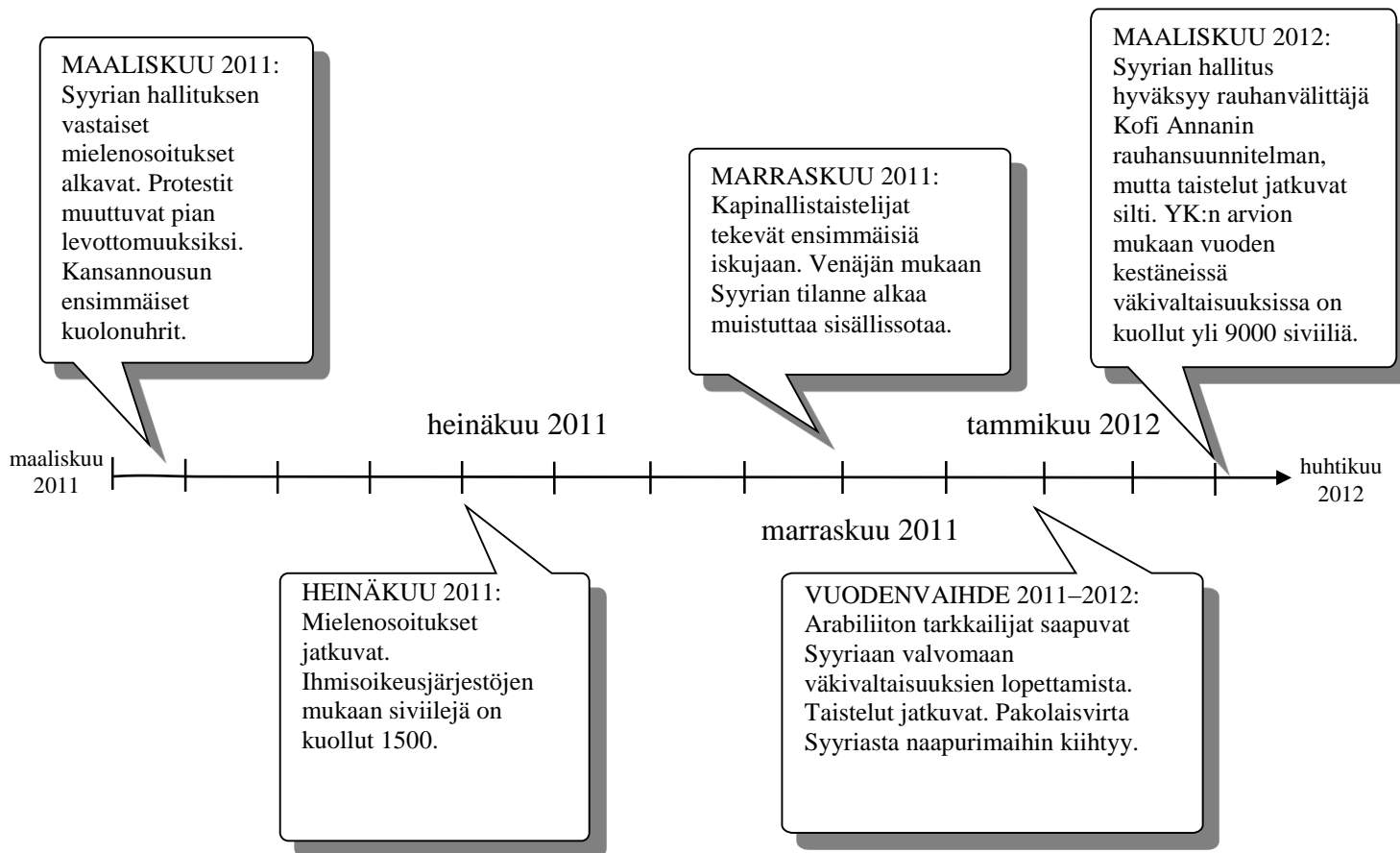
Taulukko 1: Syyrian maatiidot

Syyrian valtio	
Asukasluku:	17,9 milj. (arvio 2014)
Pääkaupunki:	Damaskos
Väestö:	90,3 % arabeja, 9,7 % kurdeja, armenialaisia ja muita
Uskonnot:	74 % sunnimuslimeja, 13 % alaviitteja ja muita shiiamuslimeja, 10 % kristittyjä ja 3 prosenttia druuseja
Itsenäistynyt:	17.4.1946 Ranskan alaisuudesta
Hallinto:	autoritäärisesti hallittu tasavalta, presidentti vuodesta 2000 -> Bashar al-Assad

Lähde: CIA The Worl Factbook (2014)

KUVIO 2: Valikoitu aikajana Syyrian tapahtumista 1.3.2011–1.4.2012

Syyrian kriisin ensimmäinen vuosi

Beverly Milton- Edwardsin (2011) mukaan ottomaanien valtakuntaan kuulunut Syyria siirtyi Ranskan hallintaan ensimmäisen maailmansodan jälkeen. Ranskan siirtomaavallasta Syyria itsenäistyi 17.4.1946. Syyrian valtion historiaa on ensimmäisistä vuosista lähtien määrittänyt arabinationalistinen baath-puolue. Syyrialaistaen oppineiden Michel Aflaqin ja Salah ad-din al-Bitarin Syyriassa 1940-luvun alussa perustama puolue ajoi natsi-Saksan innoittamana eräänlaista kansallissosialismia, joka yhdistäisi kaikki arabit. Baath-puolueen alkuperäinen tavoite oli vapauttaa arabit Lähi-itään keinotekoisesti luoduista kansallisvaltorajoista. Tämän toteuttaminen vaati baathistien mukaan vallankaappausta. Näin militarismi tuli mukaan ja syrjäytti osan alkuperäisestä ideologiasta. Arabinationalismista kummunnut baath-puolue ja -aate kehittyivät Syyriassa ja sen naapurimaassa Irakissa yhden puolueen diktatuureiksi ja sotilasyhteiskunniksi. Vuoteen 1966 mennessä nuoret, militantit alaviittivähemmistön edustajat olivat vallanneet baath-puolueen Syyriassa. Perustajien aatteista tuli marginaalia. Syyrian valtion ensivuosisikymmeniä määrittänyt vallankaappausten aalto päättyi vuonna 1970, kun maan johtajaksi tuli Hafiz al-Assad. Al-Assad

säilytti arabien yhdistymisen ja sosialismin vain symbolisina aatteina. (Milton-Edwards 2011, 74–75.)

Hazif Al-Assadin kuoltua kesäkuussa 2000 hänen seuraajakseen astui hänen poikansa Bashar al-Assad (Lesch, 2012, 3). Al-Assadien suvun valta jatkui 2000-luvulla menneiden vuosikymmenien malliin, kunnes vuonna 2011 alkanut arabikevään kansannousujen sarja muutti tilanteen. Tammikuun lopussa 2011 syyrialainen Hasan ali Akleh sytytti itsensä tuleen hallituksen vastaiseksi protestiksi. Tämän jälkeen pidätettiin tusina lapsia hallituksenvastaisen sekä Egyptin ja Tunisia kansannousuja tukevan graffitin maalaamisesta. Syyrian hallituksen rautakoura heräsi ja kielsi kaikki sympatiamielenosoitukset. (Salama 2012, 517.) Nyt jo yli kolme vuotta kestänyt tapahtumasarja alkoi.

Syyrian noin 23 miljoonasta asukkaasta 12 prosenttia kuuluu alaviittivähemmistöön, jonka jäseniä on myös hallitseva al-Assadin suku. Syyrialaisista 75 prosenttia on sunnimuslimeita. Jäljelle jääneeseen kansanosaan kuuluvat alaviittien ja muiden shiiamuslimien lisäksi muun muassa kristityt ja Palestiinasta saapuneet pakolaiset. Syyrian kriisin alkusysäyksenä toimi se, että sunnimuslimien ulkopooliseen neljännekseen kuuluneet vähemmistöryhmät pelkäsivät tulevaisuutensa puolesta, kun pääosin sunnimuslimeista koostuva oppositio aloitti mielenosoitukset keväällä 2011. Vähemmistöt pelkäsivät, että sunnienemmistö aloittaisi valtaan päästessään samanlaiset kosto- ja puhdistustoimet kuin naapurimaa Irakissa oli koettu vuoden 2003 sodan jälkeen. (Danahar 2013, 374–375.)

Kansannousun alkaessa Syyria kärsi samoista sosiaalisista ja taloudellisista ongelmista kuin muut öljyttömät arabimaat. Syyrian 2000-luvun alun talouskasvu ei ollut tarpeeksi nopeaa tuottamaan riittävästi työpaikkoja kasvavalle väestölle, etenkin nuorisolle. (Lesch 2012, 49;58.) Epävakaan toimeentulon tuoman tyytymättömyyden lisäksi osa syyrialaisista oli tyytymättömiä esimerkiksi vähemmistöhallituksensa maallistumiseen. Mielenosoitukset levisivät keväällä 2011 useisiin kaupunkeihin. Hallituksen tarkoin kontrolloimassa maassa tämä oli pitkälti mahdollista uusien tiedotuskanavien ja uuden teknologian ansiosta. Satelliittitelevisio, internet, Facebook, Twitter ja kännykät levittivät tietoa protesteista nopeasti ympäri Syyrian. Syyrian ongelmia korosti se, että mielenosoitukset alkoivat melko spontaanisti eri kaupungeissa eri puolella maata. Mielenosoitukset eivät olleet tarkasti koordinoituja, mutta kaikkialla protestoitiin korruptiota ja sortoa vastaan. (Lesch 2012, 69.)

Syyrian hallinto yritti vastata mielenosoittajien vaatimuksiin lupaamalla demokratiavaatimuksia vastaavia uudistuksia maalisi–huhtikuussa 2011. Hallinto lupasi lisää uudistuksia myös touko-

kesäkuussa 2011, mutta samanaikaisesti armeija ja turvallisuusjoukot tukahduttivat jo kovin ottein mielenosoituksia. Samalla Bashar al-Assadin hallitus väitti, että mielenosoitusten taustalla oli ulkomainen salaliitto. (Lesch 2012, 83–86; 100–101.) Hallitus ei onnistunut tukahduttamaan mielenosoituksia ja oppositio järjestäytyi vähitellen aseellisesti. Talvella 2011–2012 Syyria oli ajautunut jo sisällissotaan, joka jatkuu yhä. Vuonna 2014 Syyrian sisällissota oli laajentunut jo kansainväliseksi sisällissodaksi, sillä syyrialaistaen lisäksi taisteluihin osallistui ulkomaisia sotilaita ja toisten valtioiden tukemia joukkoja. (Huusko 2014.)

Syyrian valtion maantieteellinen sijainti keskellä Lähi-itää tekee siitä merkittävän maan niin Lähi-idän alueelle kuin kansainväliselle politiikallekin. Syyrialalla on maarajaa kahden hyvin vaikutusvaltaisen Lähi-idän valtion, Israelin ja Turkin, kanssa, mikä on kriisin edetessä aiheuttanut huolta asioiden monimutkaistumisesta edelleen.

Syyriassakin maan sisäpolitiikka on tiiviisti liitoksissa kansainväliseen politiikkaan. Kansainvälisen yhteisön on ollut mahdoton suhtautua Syyrian kriisiin neutraalilla otteella, koska Syyrian sisäiset tapahtumat merkitsevät liikaa kansainvälisessä politiikassa päätösasemassa oleville suurvalloille. Kun Syyrian kriisiin on YK:ssa etsitty kansainvälisten painostustoimien tuomaa ratkaisua, päätöksissä ei ole ollut kyse vain Syyriasta ja sen suhteesta muihin valtioihin vaan myös suurvaltojen välisistä voimasuhteista. Tämä on näkynyt siinä, että pattitilanteeseen ajautuneeseen sotaan ei ole saatu kansainvälistä ratkaisua.

Kansainvälisessä Syyria-sotkussa on ollut pääosissa kaksi valtiota. Yhdysvallat ja Venäjä ovat syytelleet YK:n turvallisuusneuvostossa toisiaan Syyrian pattitilanteesta. Tämä johti muun muassa siihen, että YK:n Syyrian kriisiä varten nimittämä ensimmäinen erikoislähettiläs Kofi Annan turhautui vuonna 2012 tehtävänsä mielettömyyteen eikä jatkanut rauhanvälittäjänä. Yhtenä syynä turvallisuusneuvostossa käytyyn kamppailuun ovat olleet erimielisyydet aiemmin Libyassa tapahtuneen aseellisen väliintulon oikeutuksesta. Kiina ja Venäjä käyttivät veto-oikeuttaan muun muassa kolmessa turvaneuvoston Syyrian konfliktin lopettamiseen tähtäävässä päätöksessä, vaikka niissä ei olisi ollut suoraa päätöstä aseellisesta väliintulosta. (Luukkainen 2012, 41–42.)

Maailmanlaajuisen suurvaltapolitiikan ohella Syyrian kriisissä näkyy myös paikallinen voiman tasapaino. Syyrian kohtalosta ovat kiinnostuneita niin Turkki, Venäjä kuin Iran. Syyrian oppositiossa olevan sunnienemmistön myötä konfliktiin liittyy myös islamilaisen maailman vastakkainasettelu sunnimuslimien ja shiiamuslimien välillä. Syyriassa alueen mahtivaltioiden, sunnien Saudi-Arabian ja shiiojen Iranin, valtakamppailu sekoittuu suurvaltojen tasapainoiluun ja valtapeliin Lähi-idässä. (Emt., 45.)

Lilly Korpiola ja Hanna Nikkanen kirjoittavat kirjassaan *Arabikevät* (2012), että arabikevään tapahtumissa oli merkille pantavaa Yhdysvaltojen toiminta. Yhdysvallat on ollut Lähi-idässä viime vuosikymmeninä merkittävin suurvaltatoimija. Se on tukenut monia autokraattisia arabijohtajia omien etujensa valvomiseksi. Arabikevään kansannousujen aikana Yhdysvallat ei kuitenkaan tukenut ketään vanhoista johtajista, vaikka nämä olivat olleet Yhdysvaltojen kumppaneja monta vuosikymmentä. EU puolestaan on suhtautunut Lähi-idän yksinvaltiaisiin Yhdysvaltoja tiukemmin. Eurooppalaisten on kuitenkin ollut vaikeaa löytää yhteistä selkeää politiikkaa Lähi-idässä, sillä monella jäsenmaalla on ollut tiiviit kahdenväliset suhteet alueen maihin. Taustalla on vaikuttanut lisäksi esimerkiksi Ranskan, Iso-Britannian ja Italian historia Lähi-idän siirtomaaisäntinä. Libyan kohdalla eurooppalaiset kuitenkin osoittivat vahvaa päätösvalmiutta, kun Muammar Gaddafin syrjäyttämiseen päättyneen Naton sotilasoperaation johdossa olivat Ranska ja Iso-Britannia. (Korpiola & Nikkanen 2012, 55.)

Syyrian vaikutus rajanaapureihinsa on ollut hyvin konkreettinen sisällissodan liikkeelle ajamien pakolaisten vuoksi. Eniten syyrialaispakolaisia on Jordaniassa, Turkissa, Libanonissa ja Irakissa. Yhteensä Syyriasta oli paennut rekisteröityjä pakolaisia ulkomaille noin 2 660 000 huhtikuussa 2014. (UNCHR 2014.)

2.2 Kriisin taustat – Yksinvaltiut ja arabikevät

Arabikevät, johon Syyrian kansannousu ja sisällissotakin kuuluvat, kosketti ja koskettaa edelleen ainakin seitsemää valtiota: Tunisiaa, Algeriaa, Egyptiä, Jemeniä, Bahrainia, Libya ja Syyriaa. Lilly Korpiola ja Hanna Nikkanen nimeävät teoksessaan *Arabikevät* (2012) Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan historiasta useita tapahtumia, jotka vaikuttavat edelleen alueen arkeen. Lähi-itä on kolmen monoteistisen maailmanuskonnon syntysija, mistä johtuen alueella kohtaavat usean eri uskonnon pyhät paikat ja perinteet. Lisäksi suurvaltojen valloituspolitiikka ja siirtomaa-aika näkyvät edelleen niin Pohjois-Afrikassa kuin Lähi-idässä. Alueen kansallisvaltioiden rajat on piirretty kolonialismin jälkimainingeissa huterin perustein. Siirtomaa-ajan jälkeen alkoi vielä kylmä sota, jonka etupiirijako muokkasi aluetta, puhumattakaan alueen öljyvaroista johtuvasta edelleen käynnissä olevasta energiasodasta. (Korpiola & Nikkanen 2012, 56–58.)

Lähi-itä on paljon käytetty ja tuttu käsite, mutta tämän tutkimuksen kannalta se on ongelmallinen. Tutkimuksen perustana oleva arabikevät ulottuu nimittäin ilmiönä maantieteellisesti niin Pohjois-Afrikkaan kuin Aasiaan. Lähi-itä-käsitteen saa kyllä venytettyä käsittämään kaiken tämän, mutta

selkeyden vuoksi pyrin tässä tutkimuksessa puhumaan arabimaista ja vielä tarkemmin arabikevään maista.

Ongelmana Lähi-idän alueen käsitteessä ovat sen rajat niin idässä kuin lännessä. Yhdysvaltojen käymä terrorisminvastainen sota ja arabikeväänä tunnetut kansannousut ovat osoittaneet, että Lähi-itä ulottuu kauas, aina Marokosta Pakistaniin. Esimerkiksi Beverley Milton-Edwards määrittelee kirjassaan *Contemporary politics in the Middle East* (2011) suomen kielen Lähi-itää vastaavan termin Middle East 19 valtioksi, jotka sijaitsevat sekä Aasiassa että Afrikassa. Nämä valtiot ovat Algeria, Bahrain, Egypti, Jordania, Iran, Irak, Israel, Kuwait, Libanon, Libya, Marokko, Oman, Qatar, Saudi-Arabia, Syyria, Tunisia, Turkki, Yhdistyneet arabiemiirikunnat ja Jemen (Milton-Edwards 2011, 5.)

Arabimaiksi määrittävät kaikki muut edellä luetellut maat paitsi Turkki, Iran ja Israel (Milton-Edwards 2011, 8). Tämä arabimaiden määritelmä sisältää myös kaikki arabikevään kansannousuissa muutoksen kouriin joutuneet maat. Arabikevään maiksi määrittävät ne arabimaat, joissa kansa nousi keväällä 2011 tasavaltalaispohjalta maata hallinnutta diktatuuria vastaan. Näiden maiden tapahtumat ovat olleet tiiviisti yhteydessä toisiinsa, mikä on myös oman, Syyria koskevan tutkimukseni päälähtökohta. Arabikevään 2011 kansannousujen maat olivat suppeimman määritelmän mukaan Tunisia, Egypti, Bahrain, Libya, Jemen ja Syyria (Noueihed & Warren 2012). Listaan lisätään toisinaan myös Algeria.

Arabikevään kansannousuja tutkineet Korpiola ja Nikkanen nimeävät teoksessaan *Arabikevät* (2012) seitsemän syytä kansannousuihin:

1. Arabimaiden huono hallinto ja korruptio
2. Diktaattorien kyvyttömyys uudistuksiin
3. Monarkiat kestävät, tasavallat sortuvat
4. Armeijan poikkeuksellisen vahva rooli
5. Talous ja ”kaverikapitalismi”
6. Turvallisuuskoneistojen pelko
7. Medialisaatio ja modernisaatio.

Seuraavaksi avaan näitä taustatekijöitä laajemmin. Palaan niihin myös tutkimuksen analyysiosiossa ja arvioin, kuinka laajasti *Helsingin Sanomat* taustoittaa uutisoinnissaan Korpiolan ja Nikkasen määritelmiä arabikevään taustasyistä.

Korpiolan ja Nikkasen ensimmäisen teesin mukaan kaikissa arabikevään kansannousujen maissa oli korruptoitunut ja alistava hallinto, joka ei nauttinut kansalaisten luottamusta. Lisäksi arjen korruptio oli syvää ja valtioiden voimavaroja kuluttavaa, ja uuvuttavan byrokratian määrä oli valtaisa. Kun arabimaiden valtiot eivät pystyneet takaamaan kansalaisilleen tasavertaisia edellytyksiä elämälle, korruptioon turhautuneet kansalaiset marssivat kaduille. (Korpiola & Nikkanen 2012, 33–34.)

Koska aineistoanalyysini alkaa maaliskuusta 2011, en voi arvioida millä tavalla arjen korruptio on tullut esille *Helsingin Sanomien* uutisoinnissa tätä aiemmin. Oletan kuitenkin tutkimuksessani, että suomalainen media ei ole pystynyt välittämään yleisölleen kuvaa arabimaiden kansalaisten arjessaan kohtaamista vaikeuksista. Arjen korruptio ja sen vaikutus arabikevään kipinä ei ole ollut selvää suomalaisille. Journalismi on tässä tapauksessa jäänyt liikaa kriisitapahtumien vaiheita esittäväksi tarinaksi, jonka taustojen, syiden ja seurausten purku on jäänyt vaillinaiseksi.

Toinen Korpiolan ja Nikkasen (2012) teoksessaan nimeämä kansannousujen syy oli hallitusten kyvyttömyys uudistuksiin. Tämä kosketti niin tasavaltoja kuin monarkioita. Poliittista järjestelmää ei avattu pienen sisäpiirin ulkopuolisille. Kun arabimaiden kansalaisista lähes 70 prosenttia oli väestökasvun seurauksena alle 30-vuotiaita, uudistusten puute aiheutti painetta sosiaalisen järjestelmän ulkopuolelle jääneissä nuorissa. Alueella voi olla seuraavan kymmenen vuoden kuluessa jopa 100 miljoonaa nuorta työttömänä. Esimerkiksi hyvin konservatiivinen kuningaskunta Saudi-Arabia on kuitenkin antanut nuoriensa koulutustua ulkomailla. Sallimalla nuorille ainakin jonkinasteisia uudistuksia se on saanut pelivaraa tiukan poliittisen järjestelmänsä säilyttämiseen. (Emt., 34–37.)

Korpiolan ja Nikkasen kolmas teesi onkin juuri monarkioiden, kuten Saudi-Arabian, kestävyys niihin kohdistuneista paineista huolimatta. Tasavaltapohjaiset, mutta autokraattisten yksinvaltioiden hallitsemat Tunisia, Egypti, Libya ja Syyria ovat sen sijaan olleet kansannousujen keskiössä. Oikea-aikaisten myönnytysten ohella arabimonarkiat ovat kestäneet arabikevään kuohuntaa perinteiden vuoksi. Kuningashuoneet ovat hallinneet esimerkiksi Saudi-Arabiaa ja Omania vuosisatojen ajan ja kunnioitus vahvoja johtajia kohtaan on syvää. Yhdessä arabimaassa asuu usein niin erilaisia etnisiä, uskonnollisia ja historiallisia ryhmiä, että hajanaista valtiota yhdessä pitävä vahva yksinvaltius on ollut perusteltu toimintamalli. (Korpiola & Nikkanen 2012, 37–42.)

Korpiola ja Nikkanen (2012) kirjoittavat, että Lähi-idän maissa armeijalla on keskeinen rooli yhteiskunnan eri tasoilla (emt., 43). Monilla Lähi-idän tasavaltujen yksinvaltiaiksi nousseilla hallitsijoilla, kuten Libyan Muammar Gaddafilla ja Egyptin Hosni Mubarakilla, oli armeijatausta.

Korpiolan ja Nikkasen neljännen teesin mukaan armeijan tukemilla hallitsijoilla oli lisäksi mediamonopoli valtansa tukena. Vahva sotilasjärjestys ei kuitenkaan pystynyt hallitsemaan enää arabikeväänä syntyneitä uusia yhteiskunnallisia ja sosiaalisia voimia. (Korpiola & Nikkanen 2012, 43–44.)

Armeijan ylimmän johdon ja hallitsijan muodostaman pienen poliittisen valtapiirin lisäksi taloudellinen valta oli arabikevään maissa pienen eliitin hallussa. Niin sanotussa ”kaverikapitalismissa” talouselämän ja hallitusten virkamiesten suhteet olivat läheiset ja liike-elämä kahmi itselleen etuuksia vallanpitäjien suojeluksessa. Hallitsevien perhedynastioiden sukulaissuhteet olivat ”kaverikapitalismin” perustana. Viides syy arabikevään kansannousuihin olikin vaurauden epätasainen jakautuminen: kun valtaeliitti kylpi rahassa, kansa miltei näki nälkää. ”Kaverikapitalismin” epäreilu ja toimimaton talousjärjestelmä aiheutti arabimaihin suurtyöttömyyttä, mikä lisäsi muutospainetta. (Korpiola & Nikkanen 2012, 45–47.)

Korpiola ja Nikkanen (2012) toteavat, että arabikevään maiden poliisit olivat heikosti koulutettuja, korruptoituneita ja alipalkattuja. Tämä johti siihen, että kansalaisilla ei ollut luottamusta poliisin rooliin oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä ylläpitävänä voimana (Emt., 47). Kuudes arabikevääseen johtanut taustatekijä oli kansalaisten turvallisuutta yhä pahemmin loukannut turvallisuuskoneisto. Poliisiväkivalta oli lähes arkipäivää. Poliisin ja viranomaisten suorittamista kidutuksista levinneet todisteet saivat loputkin kansasta arabikevään käynnistäneiden aktivistien tueksi ja tekivät kansannousujen voiman pysäyttämättömäksi. Poliisiväkivallan ja poliisin suorittaman kidutuksen lisäksi monessa arabimaassa oli aivan omanlaisensa poliittisen liikehdinnän kurissa pitävä turvallisuuskoneisto. Salaisen poliisin asema oli peräisin siirtomaa-ajoilta, jolloin eurooppalaiset siirtomaaissännät kouluttivat paikallisia joukkoja omiin tarpeisiinsa. Myöhemmin valvontakoneistojen rakentamisessa auttoivat niin kylmän sodan mahtivallat kuin eurooppalaiset. Arabivaltioiden turvallisuuskoneistot estivät ihmisiä ”loukkaamasta valtion kunniaa”, mutta tukahduttivat samalla poliittisen osallistumisen mahdollisuuden. Halu arabikevään protesteihin oli kova. (Korpiola & Nikkanen 2012, 47–50.)

Korpiolan ja Nikkasen seitsemäs ja viimeinen teesi arabikevään kansannousujen taustalla on medialisaatio ja modernisaatio. Kännykät, internet, sosiaalinen media ja muut nykyaikaisen digitaalisen viestinnän muodot yhdistivät kansannousujen kansalaisia ja toivat arabikevään tapahtumat globaaliin mediajulkisuuteen. Uudet viestintämuodot auttoivat protestien leviämisessä. Toisaalta nykyaikainen medialisaatio tapahtui arabiyhteiskunnissa, joissa modernisaatio on vielä

pahasti kesken. Eri sosiaaliset aikakaudet elävät entistä vahvemmin rinnakkain arabimaissa, kun perinteisten sosiaalisten suhteiden rinnalle on tullut digisukupolven yksilöiden vaihtuvat identiteetit. Täydelliseen kontrolliin tottunut valtakoneisto ei pystynyt hillitsemään perinteisin keinoin uusia rinnakkaismaailmoja ja arabikevät sai tuulta purjeisiinsa. (Korpiola & Nikkanen 2012, 50–53.)

Seitsemäs ja viimeinen teesi on myös se, josta oma tutkimukseni lähtee liikkeelle. Suomessa perinteiset uutismediat pyrkivät tekemään arabikevään tapahtumista perinteistä ulkomaanjournalismia. Muuttuneen mediaympäristön vuoksi konventionaaliset uutistoimitukset joutuivat kuitenkin kohtaamaan uudenlaisen toimintaympäristön. Tapahtumista pyrittiin uutisoimaan normaalien lehtiuutismallien avulla, mutta varsinkin tietolähteiden osalta muutos oli suuri: sosiaalisen median ja internetin tietoväylät yhdistyivät arabitelevisiokanava Al-Jazeeraan reaaliaikaiseen, kansalaisjournalismia sisältäneeseen uutisointiin. Pyrin tutkimuksessani selvittämään, näkyikö tämä *Helsingin Sanomien* uutislähteissä. Voi olla, että tapahtumien temmon ja päällekkäisyyden vuoksi toimituksissa ei ehditty perinpohjaisesti miettiä, miten uudessa mediaympäristössä toimittiin.

Arabikevään maissa käydään nyt kansannousujen jälkimainingeissa kädenvääntöä perinteen ja uudistuksen sekä islamin lain ja demokratian välillä. Suurin osa haluaa uudistuviin yhteiskuntiin mukaan palasia niin uudesta kuin vanhasta, eli vähän kaikesta. Korpiola ja Nikkanen puhuvat ”notkeasta konservatismista”. (Korpiola & Nikkanen 2012, 166.) Oma ennako-oletukseni suomalaisen media-aineiston suhteen on, että arabimaiden moniin suuntiin venyvän tulevaisuuden ymmärtämiseksi ei ole tehty riittävästi töitä. Dramaattisten nykytapahtumien lisäksi ulkomaanjournalismin tulisi luoda katsantoa myös tulevaisuuteen.

2.3 Arabikevät ja digitaalinen mediaympäristö

Lilly Korpiolan (2011) mukaan arabikevään yhteiskunnalliset kriisit osoittivat, kuinka mediasisällöt, -kanavat ja -yleisöt järjestäytyivät digitaalisen mediaympäristön, kuten siihen kuuluvan sosiaalisen median, vuoksi uudelleen (emt., 16). Digitaalinen mediaympäristö muutti arabimaiden yhteiskunnallisten kriisien toimintalogiikkaa niin, että tapahtumat saivat kansainvälistä huomiota. Samalla uusi mediaympäristö muuttivat myös sitä toimintaympäristöä, jossa perinteiset mediat, kuten *Helsingin Sanomat*, pyrkivät tuottamaan uutisia. Pyrin tutkimuksessani selvittämään, miten digitaalisen mediaympäristön kehitys on vaikuttanut konventionaalisen uutisvälineen eli *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisointiin.

Digitaalinen mediaympäristö on valtavirtamedian, sosiaalisen median, hakukoneiden ja uusien mediasovellusten muodostama julkinen tila. Se toimii yhteisöjen ja toimijoiden kohtaamispaikkana. Digitaalinen julkisuus toimii 24 tuntia vuorokaudessa, joten kriisin, kuten Syyrian kansannousun, akuuttivaiheessa median reagoinnin on oltava välitöntä. Kriisistä muodostuvan tarinan kannalta merkittävää on, millä tavalla vaikutusvaltaiset mediatekijät, kuten suuret mediatoimijat, tulkitsevat ja analysoivat tapahtumaa. (Korpiola 2011, 18–19.) Omassa tutkimuksessani tämänkaltaisessa valtamedia-asemassa on tutkimuskohteeni *Helsingin Sanomat*. Ymmärrän digitaalisen mediaympäristön tässä tutkimuksessa tilana, jossa esimerkiksi Syyrian oppositio on voinut levittää sanomaansa sosiaalisen median ja muiden internetsivujen välityksellä niin, että se on päässyt niin perinteisten tietotoimistojen, sähköisen median kuin painetun sanan tietolähteeksi. Digitaalisessa mediaympäristössä tietoa välittävät kansainväliset mediayhtiöt, kansalliset mediayhtiöt ja internetissä toimivat kansalaisjournalistit ja yhteisöt.

Korpiolan ja Nikkasen (2012) mukaan yksi merkittävimmistä arabikevään ilmiöistä oli sosiaalisen median rooli kansannousuissa. Vaikka YouTube, Twitter, Facebook ja muut sosiaalisen median sovellukset eivät yksin pystyneet voittamaan vakiintuneita vallan ja väkivallan rakenteita, oli arabikevään kansannousuissa selkeästi kyse tiedonvälityksen murroksesta. Sosiaalinen media sekä muutti tiedonkulun reittejä yhdistäen kansannousut kansainväliseen huomioon että vahvisti kansalaisjournalistien ääntä synnyttäen uudenlaista journalismia. Yleisön, aktivistin ja toimittajan roolit menivät kansannousuihin aktiivisesti osallistuneilla ihmisillä limittäin. Lisäksi perinteiset tiedotusvälineet tuskastelivat murroksen keskellä. Sosiaalisesta mediasta etsittiin uutissisältöä ja oma paikka internetissä oli haussa. Arabimaailman oma televisiokanava, qatarilainen Al-Jazeera osoitti olevansa merkittävä myös kansainvälisesti, kun se toimi läntisiä mediajättejä paremmin verkossa. Ja mikä oleellista myös Suomen mediamaiseman kannalta: uutiskierto kiihtyi. Korpiolan ja Nikkasen mukaan kriisiuutinen julkaistaan, analysoidaan ja kuopataan nopeammin kuin koskaan aikaisemmin. (Emt., 95–96.)

Digitaalinen mediaympäristö mursi arabimaissa hallituksen mediakontrollin ja samalla hallituksen luoman pelon ilmapiirin. Mediakentän keskeiset muutokset arabikeväänä olivat muun muassa: kanavien sisältöjen ja yleisöjen rajan häilyminen, globaalin mediamaiseman murros, jossa paikallisesta kriisistä voi tulla hetkessä kansainvälinen, medioiden uutiskilpailu ja levittäytyminen kaikkialle, sosiaalisen median mahdollistama uusi viestintäkulttuuri, uutispimennon mahdottomuus ja kansalaisjournalismin nousu. (Korpiola 2011, 17–18.)

Korpiolan ja Nikkasen (2012) mukaan sosiaalisen median rooli arabikevään kansannousuissa on luonut jopa uudenlaisen journalismin ekosysteemin: ”Arabikevät osoitti, miten valtavirtamedioiden ja uutistoimistojen rinnalla samassa mediatodellisuudessa toimii lukuisia sosiaalisen median verkostoja ja yhteisöjä” (Korpiola & Nikkanen 2012, 96). Näiden verkostojen ja sosiaalisen median ääniä perinteisempään julkisuuteen välitti arabikevään aikana erityisesti mediatalo Al-Jazeera. Korpiolan ja Nikkasen mukaan muut mediat, mukaan lukien länsimaiset tietotoimistot ja uutiskanavat lainaavat Al-Jazeeraa, kun muuta tietoa tapahtumasta ei ole vielä saatavilla. Al-Jazeeran Twitter-virrasta poimimat kommentit esitellään näin lainattuina uutisina ja tietoina. (Emt., 97–98.)

Sosiaalisen median vahva mukaantulo ulkomaan uutisten lähteiksi Lähi-idässä ei ole välttämättä pelkästään tiedonvälitystä edistävä asia. Esimerkiksi Al-Jazeeran lähetyksissään käyttämää Twitter-virtaa lainatessa tietojen todenperäisyyden varmistaminen on lähes mahdotonta. En väitä, etteikö näitä tietoja voisi esittää uutislähetysissä ennen kuin tietystä tapahtumasta saadaan ”varmaa” tietoa perinteisin tiedonhankinnan menetelmin, mutta ainakin tietojen lähde ja sen tuoma epävarmuus on tuotava selkeästi esiin yleisölle. Aineistoanalyysissäni aion kiinnittää huomiota siihen, millä tavalla arabikevään kansalaisjournalistit pääsivät uutislähteiksi *Helsingin Sanomissa*. Toisaalta voi myös pohtia, onko kansalaisjournalistien ääni hävinnyt matkalla ”twiitistä” uutistoimiston uutiseksi niin, ettei ääntä pysty enää tunnistamaan suomalaisten juttujen tietolähteeksi.

Arabimaissa poliittinen viestintä on ollut hyvin yksisuuntaista ja hallitukset ovat kontrolloineet perinteisen median sisältöjä vahvasti. Sensuuri on ollut tiukkaa, ja myös toimittajat ovat olleet tässä kontrolloinnissa mukana omalla itsesensuurillaan. Arabikeväänä aktivistit ja tavalliset ihmiset pystyivät kuitenkin sosiaalisen median avulla ohittamaan valtavirtamedian ja sen portinvartijat. Kun näin tapahtuu ja sosiaalisesta mediasta ja kansalaisjournalismista tulee osa mediakerrontaa, journalistien tehtävänä on muokata tämä informaatio uutiseksi. (Korpiola & Nikkanen 2012, 101–102.)

Korpiola ja Nikkanen (2012) arvioivat kuitenkin, että arabikevään maihin saapuneet ulkomaiset toimittajat eivät onnistuneet tehtävässään hyvin. Tapahtumat kiinnostivat niin laajalti, että alueelle saapui myös paljon kokematon toimittajakuntaa, joiden lähdeverkostot olivat puutteellisia ja alueen taustatuntemus heikkoa. Asiantuntevaan journalismiin ei päästy, koska kansannousujen etnisiä, historiallisia, kulttuurisia, taloudellisia, turvallisuuspoliittisia ja uskonnollisia taustoja ei tunnettu. (Emt., 102.) Arabinäkökulman puutteellisen käsittelyn on huomionnut myös Susanna Niinivaara omassa pro gradu -työssään. Niinivaara tutki vuonna 2003 käydyn Irakin sodan

uutisointia *Helsingin Sanomissa*. Niinivaaran mukaan *Helsingin Sanomien* toimittajat olivat Irakin kohdalla epävarmoja siitä, oliko arabien liikehdintää, eleitä ja sanomia eli erilaista maailmankuvaa ymmärretty oikein (Niinivaara 2004, 84–85).

”Esimerkiksi suomalaisilla tiedotusvälineillä ei ollut Pohjois-Afrikassa ja Lähi-idässä ainuttakaan vakituista kirjeenvaihtajaa ennen kansannousujen alkua” (Korpiola & Nikkanen 2012, 102). Lokakuussa 2011 Lähi-idässä ja tarkemmin Kairossa aloitti *Helsingin Sanomien* kirjeenvaihtaja Jukka Huusko (Aittokoski, 2011). Terrorismin vastaisen sodan vuosikymmenestä huolimatta arabian kulttuurin ja kielen taitajista on ollut edelleen pulaa jopa Yhdysvaltojen ulkoasiainhallinnossa (Uskali 2007, 64). Näiden tietojen perusteella suomalaismedioiden lähtökohdat Syyria-uutisoinnille eivät olleet kovin mairittelevat. Tutkimukseni tuloksia arvioitaessa täytyy tosin huomioda se, kuinka laaja-alaista Syyria-journalismia esimerkiksi *Helsingin Sanomilta* voi realistisesti odottaa, kun ottaa huomioon Suomen suurilevikkisimmänkin lehden resurssit.

Arabikeväänä digitaalinen mediaympäristö tuotti toistuvasti nopeita mediatapahtumia ja niistä kertovia tarinoita. Eri välineet kommentoivat, kierrättivät ja lainasivat toisiaan. Kierrätysvyyhdessä näkökulmat samankaltaistuivat. Journalismin kannalta on tärkeää kysyä arabikeväänä esiin nousseista ilmiöistä muun muassa sitä, miten sosiaalinen media toimii uutisen lähteenä ja miten valtavirtamedia käyttää sosiaalista mediaa uutisen levittämiseen. (Korpiola & Nikkanen 2012, 104–105.) Perinteinen television ja sanomalehtien ulkomaan uutisointi voi siirtyä yhä enemmän internetiin samalla, kun näiden perinteisten, kansallisten ”filtterimedioiden” merkitys vähenee. Uutishankinta ja osittain myös tuotanto ovat yksilöllistymässä. (Uskali 2007, 13.)

Eräs huomionarvoinen seikka tutkimuksessani on erilaisten avustusjärjestöjen osuus Syyrian kriisistä tiedottamisessa. Irakin sodan uutisointia *Helsingin Sanomissa* tutkineen Susanna Niinivaaran mukaan silloisessa uutisoinnissa tehtiin virheitä avustusjärjestöjen väärin arvioiden ja pelottelujen vuoksi (Niinivaara 2004, 53–54). Omassa analyysissäni mielenkiintoista onkin kysyä, vaikuttavatko Irakin sodan kokemukset jotenkin siihen, miten *Helsingin Sanomat* suhtautui avustusjärjestöihin tietolähteinä Syyrian kriisin ensimmäisen vuoden aikana. Ovatko avustusjärjestöt edelleen merkittävä tietolähde, kun on kyseessä Syyrian-kaltainen kriisi, josta on vaikea saada puolueetonta tietoa? Tutkin tätä analysoimalla *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisissa ääneen päässeitä tahoja.

Suurin ongelma Irak-uutisoinnin kohdalla oli Niinivaaran (2004) mukaan sodan kärsimysten puutteellinen esilläolo. Kärsimys jäi puuttumaan etenkin kuvavalintojen vuoksi (emt., 117).

Niinivaara varoittaa myös omien haastatteluidensa mukana esiin tulleesta sodan logiikasta. Sotauutisointi vyöryy usein päivittäin eteenpäin niin, että voimatoimien alkusyy pääsee unohtumaan. (Emt., 86.) Tässä arvioissa oli kyse Yhdysvaltojen hyökkäyksestä Irakiin, mutta oletan saman sodan logiikan pätevän myös Syyrian kansannousuun ja sisällissotaan. Päivittäistapahtumat hämärtävät koko kuvaa.

2.4 Syyria globaalina kriisiuutisena

Syyrian kriisi on ollut ensisijaisesti paikallinen kriisi, jossa hallitus ja oppositio ovat tapelleet keskenään vallasta. Syyria on kuitenkin vaikuttanut laajasti muun muassa Lähi-idän valtiosuhteisiin, suurvaltasuhteisiin ja YK:hon sekä sen turvallisuusneuvostoon. Syyrian sisällissodasta on myös tullut humanitäärinen kriisi, jonka vaikutukset ulottuvat pakolaisvirtoina aina Eurooppaan asti. Syyria on siis enemmän tai vähemmän myös globaali kriisi. Simon Cottlen (2009) mukaan globaaleja kriisejä on nykyään hyvin erilaisia. Globaalit kriisit ovat kriisejä, joiden niin olemassa olevat kuin mahdollisetkin vaikutukset ovat niin vakavia, että niihin etsitään ratkaisua kansainvälisesti. Usein globaalien kriisien ratkaisemiseksi on pyritty järjestämään kansainvälisesti valtuutettu väliintulo. (Emt., 17; 19.) Syyriassa kansainvälisestä väliintulosta on neuvoteltu YK:n turvallisuusneuvostossa useita kertoja, joten Syyria tapahtumat ovat vakava globaali kriisi.

Cottlen (2009) mukaan medially on tärkeä rooli määriteltäessä globaaleja kriisejä. Itse asiassa kansainvälinen media vasta mahdollistaa sen, että kriisit saavat merkittävää huomiota ja muodostuvat näin globaaleiksi. Media vaikuttaa globaalien kriisien kehittymiseen ja siihen, millaisin toimin kriisiin vastataan. (Emt., 17.) Syyrian kansannoususta ja sisällissodasta teki globaalien kriisin se, että autoritäärisesti hallitusta, osin suljetusta maasta levitettiin tietoa maailmalle. Toisaalta Syyrian kriisi on jatkunut jo kolme vuotta, ja sen merkitys globaalina kriisinä on kenties hämärtynyt päivittäisessä uutisjournalismissa. Syyrian kohdalla digitaalisen mediaympäristön tuomat muutokset olivat kuitenkin olennaisessa osassa, kun tapahtumat kriisin alkuvaiheessa vyöryivät maailman tietoisuuteen.

Perinteiset kansainväliset valtavirtamediat, kuten uutistoimistot, CNN ja BBC, ovat Cottlen (2009) mukaan saaneet rinnalleen internet- ja kansalaisjournalismin. Jotta kriisistä tulee globaali, sen pitää nousta uutiseksi uudessa digitaalisessa mediaympäristössä. Vaikka perinteiset valtavirtamediat eivät ole enää ainoita tiedonlähteitä, niillä on yhä merkittävä rooli, kun tapahtumat määritellään globaaliksi kriisiksi. (Emt., 17–18.)

Cottlen (2009) mukaan digitaalisen mediaympäristön toimijat voidaan globaalien kriisiuutisten tapauksessa jakaa neljään tasoon. Ensimmäisenä ovat suuret länsimaiset mediayhtiöt eli tietotoimistot, tv-kanavat ja lehdet. Toisena ovat kriisistä uutisoivat alueelliset tai valtion sisäiset mediat. Kolmanneksi tietoa globaalien kriisien tapahtumista tarjoavat kansalaisjärjestöt. Ja neljäntenä tiedonvälityskanavana toimivat uudet internetmediat, kuten sosiaalinen media. (Emt., 18.)

Jos ajatellaan Syyrian kansannousua ja sisällissotaa globaalina kriisiuutisena, Syyrian tapahtumista Suomessa saatuun kokonaiskuvaan on voinut vaikuttaa esimerkiksi:

1. uutistoimisto Reuters,
2. Al-Jazeera-televisiokanava,
3. Amnesty International -ihmisoikeusjärjestö ja
4. YouTube-videopalvelu.

Cottlen yllä esitellyn määritelmän mukaan uutistoimisto Reuters kuuluisi suurin länsimaisiin mediayhtiöihin, Al-Jazeera Lähi-idän alueellisiin medioihin (ja nykyään myös suurin kansainvälisiin medioihin), Amnesty International kansalaisjärjestöihin ja YouTube uusiin internetmedioihin. Oman tutkimukseni näkökulmasta kuvioon liittyy myös Suomen paikallinen media *Helsingin Sanomat*. *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisten tietolähteinä ovat voineet toimia kaikki neljä edellä mainittua tasoa, joskin lähtökohtaisena oletuksena on, että muut tasot ovat voineet perinteisen uutismallin mukaan suodattua ensimmäiseen tasoon eli uutistoimistoihin. Toisin sanoen *Helsingin Sanomat* on lainannut länsimaista uutistoimistoa, joka on voinut kerätä tietonsa Al-Jazeeralta, Amnesty Internationalilta ja YouTube-videopalveluun videon ladanneelta syyrialaiselta kansalaisjournalistilta.

Erilaisen tiedon määrä Lähi-idästä on kasvanut toimijoiden lisääntyessä, ja entistä tärkeämmäksi viestintäväyläksi on noussut digitaalinen mediaympäristö. Sen merkitys kasvaa erityisesti sotatilanteessa, kun lähes kaikkien muiden medioiden on fyysisesti mahdotonta päästä lähteiden luokse. Näin on ollut myös Syyriassa. Tapio Kujalan (2012) mukaan toimittajat käyttävät globaalia verkostomediaa eli digitaalista mediaympäristöä tiedonhankinnan välineenä, mutta samalla se on kansalaisvaikuttamisen sekä propagandan väylä. Digitaalisesta mediaympäristöstä hyötyy myös tiedonvälityksen toinen puoli eli tiedotus: toimittajat eivät ole verkossa esteenä tiedottajien viestin läpi menolle ja verkossa voi hyvin tavoittaa myös nuorempaa sukupolvea, joka ei seuraa perinteisiä joukkoviestimiä. Internetissä voi helpommin kertoa oman tarinansa joukkoviestimien vastapainoksi. (Kujala 2012, 182; 186.) Olen korvannut digitaalisen mediaympäristön kattamaan myös Kujalan

tutkimuksessaan käyttämän globaali verkostomedia -termin, jotta käsitteen ulottuvuuksissa ei tulisi epäselvyyksiä.

Israelin ja palestiinalaisten konfliktia tutkinut Kujala (2012) vetää kolme johtopäätöstä aiheen ympärillä pyörivästä mediamylläkästä. Ensimmäisen löydön mukaan viestintäteknologioiden kehitys on luonut aiheesta mediasodan. Mediasodassa propaganda on voimissaan ja mediaorganisaatioiden vaikutus on vähentynyt, koska journalistit voidaan uusien viestintäareenoiden kautta ohittaa tai heidän työnsä voidaan asettaa näillä areenoilla kyseenalaiseksi. Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa oman näkökulmansa puolesta voivat kampanjoida niin israelilaiset kuin palestiinalaisetkin. (Emt., 205.)

Toisaalta Kujala esittää toisessa löydössään, että journalistien vaikutusvaltaa arvostetaan edelleen. Sodan osapuolet käyvät identiteettikamppailua toimittajista: he ovat kiinnostuneita siitä, mitä media heistä kertoo. Viimeiseksi Kujala muistuttaa, että journalisteilla on omia vastastrategioita vaikutusyritysten torjumiseen. Ammatilliset selviytymiskeinot auttavat journalisteja kattavan uutisoinnin tuottamisessa. (Kujala 2012, 205–206.) Propagandan tunnistaminen on vaikeaa myös ammattitoimittajille. Ulkomaanjournalismin perinteisiin auktoriteetteihin luotetaan silti, sillä journalistinen tapa on asettanut esimerkiksi uutistoimistot lähimpänä totuutta olevan tiedon välittäjiksi.

Kujalan (2012) mukaan vanhan mallin joukkoviestimet ovat kitsaasti käyttäneet uusia digitaalisen mediaympäristön ulottuvuuksia lähteinä, mutta kriisiviestinnän tilanteissa digitaalinen mediaympäristö voi tarjota ainoana tahona lisätietoa tapahtumasta (emt., 211). Tällaista lisätietoa ovat erityisesti kuvat, joita pystyy nykyisellä kännykkäkamerojen aikakaudella ottamaan kuka tahansa. Kansalaisjournalistien välittämän kriisikuvamateriaalin vastaanottoa toimituksissa tutkineet Kari Andén-Papadopoulos ja Mervi Pantti (2013) toteavat, että ulkomaan uutisia välittävät mediat eivät enää pyri ehdottomasti itse paikan päälle todistamaan kriisiä. Sen sijaan, että media olisi itse paikan päällä silminnäkijänä, ulkomaan uutisissa käytetään kansalaisjournalistien ottamia ja välittämiä kuvia silminnäkijätodistuksina. Andén-Papadopouloksen ja Pantin mukaan on kuitenkin tärkeää kysyä, miten amatöörien tuottamaa materiaalia voidaan käyttää osana perinteisen median esitystapoja ja arvovaltaa, jos tämän materiaalien aitoutta ja alkuperää on vaikea todistaa. (Emt., 964.) Tämä on olennainen kysymys myös Syyria-uutisoinnin kohdalla, sillä ulkomaalaisten toimittajien pääsy Syyrian oli ja on yhä hyvin rajoitettua ja tietojen välityksestä vastaavat joko Syyrian hallituksen viralliset mediat tai opposition kansalaisjournalistit.

2.5 Ulkomaan uutisoinnin olosuhteet Syyriassa

Lähi-itää toimittajana ja tutkijana usean vuoden ajan seuranneen Vivian Salaman (2012) mukaan arabikevään olosuhteet medialle ovat olleet epätavalliset ja haastavat. Syyrian kohdalla valtavirran kansainväliset uutismediat eivät ole pystyneet raportoimaan paikan päältä maasta. Se vähä tieto, joka ulkomaisille mediaorganisaatioille on tullut Syyriasta, on tullut syyrialaisien aktivistien kautta. He ovat kiertäneet hallituksen saartoja, blokkeja ja sensuuria lataamalla videoita internetiin. Koko arabikevään aikana kansainvälisen median haasteena oli, miten kertoa sodan tarina, kun perinteisen tiedonvälityksen toimintamallit eivät tuottaneet tulosta. Vaikka syyrialaisaktivistit ovat tarjonneet materiaalia, toimitusten on täytynyt puntaroida, miten Syyrian tapahtumista voidaan uutisoida mahdollisimman objektiivisesti. (Emt., 516.)

Syyrian kohdalla arabikevään muissa maissa nähtyjä poikkeuksellisia mediaolosuhteita on muuttanut entistä monimutkaisemmaksi se, että Syyrian hallitsijan Bashar al-Assadin hallinto on pyrkinyt vaikuttamaan kovilla otteilla niin syyrialaisien kuin ulkomaistenkin toimittajien työskentelyyn maassa. Syyrian media on käytännössä baath-puolueen ja hallitusta lähellä olevien tahojen hallussa. Hallitus on harjoittanut tiukkaa sensuuria jo noin 50 vuotta. Salaman (2012) mukaan ulkomaisten toimittajien on täytynyt käyttää yhtä seuraavista kolmesta tavasta kertoakseen Syyriasta sisältä käsin:

1. Toimittajat ovat voineet mennä Syyriaan virallista tietä Damaskoksen kautta ja altistua hallituksen valvonnalle.
2. Ulkomaalaiset journalistit ovat voineet pyrkiä Syyriaan salaisesti Libanonin tai Turkin kautta, mikä on altistanut heidät hengenvaaralle
3. Media on voinut raportoida tilanteesta kotitoimituksesta käsin käyttäen syyrialaisia kansalaisjournalisteja apuna tiedonsaannissa Syyrian sisältä. (Emt., 516–518.)

Syyrian poikkeukselliset olosuhteet ovat tuottaneet ongelmia ulkomaanjournalismin tekijöille. Salaman (2012) mukaan faktan ja fiktion erottaminen on ollut vaikeaa, koska ulkomaisia toimittajia on päässyt paikan päälle vain vähän. Paikalle päässeetkin ovat olleet vaarassa, sillä ulkomaisia toimittajia on kuollut Syyriassa. Esimerkiksi vuonna 2012 ainakin neljä ulkomaalaista toimittajaa sai surmansa Syyriassa. Salama kritisoi Syyriasta uutisointien toimittajien lähdekritiikin puutetta. Tiukasti puolueellisen valtiollisen median sijaan muita näkökulmia kriisiin on etsitty oppositioaktivistien kautta. Salaman haastattelema, Syyrian salaisesti päässyt ulkomaalainen toimittaja ilmaisi lähdehavaintonsa seuraavasti: ”..Olen hämmästynyt siitä, miten jotkut toimittajat

ovat luottaneet oppositioaktivisteihin ikään kuin he olisivat objektiivisia tietojen välittäjiä.” (Salama 2012, 519–521.)

Syyrialaistaen oppositioaktivistien ja kansalaisjournalistien antamiin tietoihin on luotettu paljon kansainvälisissä uutismedioissa. Koska he ovat kriisin toinen osapuoli, propagandan syöttämisen mahdollisuus on kansalaisjournalistien antamissa tiedoissa ilmeinen. Salama (2012) huomioi, että kansalaisjournalistien uutisointitaito ja uutisoinnin jälki on horjuvaa, samoin kuin heidän tarjoamansa tiedon objektiivisuus. Monet länsimaiset hallitukset ja osa arabimaista asettuivat jo Syyrian kriisin alussa selvästi opposition puolelle. Samoin monet kansainväliset uutisvälineet ovat olleet selkeästi al-Assadin hallintoa vastaan. Liika puolueellisuus on Salaman mukaan yksipuolistanut uutisointia: esimerkiksi Syyria politiikan monimutkaisuudet ovat jääneet ilman suurempaa tulkintaa. Toisaalta Syyrian hallinnon rajoitustoimet ovat sulkeneet medialta niin paljon vaihtoehtoja, että sillä on jo medioista riippumatta ollut vaikutusta uutisoinnin monipuolisuuteen. (Emt., 523–524.)

Muut arabikevään levottomuudet vaikuttivat Salaman (2012) mukaan Syyria-uutisointiin etenkin konfliktin alkupuolella. Tapahtumia oli niin paljon, että kansainvälisen valtavirtamedian, kuten länsimaisten tv-kanavien, toimittajia ei vain riittänyt kaikkialle. Koska levottomuudet Egyptissä ja Tunisiassa olivat jo käynnissä, Syyria ei muodostunut mediahuomion keskipisteeksi. Lisäksi Syyria oli tunnetusti hankala ja rajoitettu maa ulkomaisille mediayhtiöille. Maahan ei yleensä myönnetty toimittajaviisumeita. Ja kun ulkomaisten toimittajien maahanpääsyä konfliktin alussa hieman höllennettiin, hallitus valvoi toimittajia edelleen todella tarkasti. Kun ulkomaalaistoimittajat eivät päässeet maahan, monet uutisorganisaatiot luottivat Syyrian sisällä jo oleviin kontakteihinsa, jotka olivat usein mielenosoittajia ja opposition jäseniä. (Emt., 517–518.)

Suomalaisten ja ruotsalaisten suurten sanomalehtien, tv-yhtiöiden ja yleisradioiden ulkomaantoimittajia haastatelleet Andén-Papadopoulos ja Pantti (2013) toteavat, että molemmissa maissa suuretkin uutisorganisaatiot eroavat globaaleista valtaviestimistä, kuten BBC:stä ja CNN:stä, kun katsotaan eri medioiden tapaa hankkia tietoa kansalaisjournalisteilta kriisin keskeltä. BBC ja CNN pyrkivät hankkimaan paljon amatöörien kuvaamaa kuva- ja videomateriaalia, jos jossain tapahtuu merkittävä kansainvälinen kriisiuutinen. Näillä mediayhtiöillä on omat osastonsa, jotka pyrkivät varmistamaan eri media-alustoilta saapuvien silminnäkijäkuvien ja -tietojen paikkansa pitävyyden. Suomen ja Ruotsin valtamedioissa julkaistavat kansalaisjournalistien kriisin keskeltä tuottamat tiedot ovat peräisin pääasiassa suurilta tietotoimistoilta, kuten Reutersilta ja AP:lta. Esimerkiksi *Helsingin Sanomissa* julkaistavan ulkomaanuutisen pääasiallinen faktatarkistus on

uutistoimistojen vastuulla, jos uutisessa on käytetty kansalaisjournalisteilta saatuja tietoja. (Andén-Papadopoulos & Pantti 2013, 965.)

Pyrin omassa tutkimuksessani selvittämään *Helsingin Sanomissa* käytetyn uutistoimistomateriaalin ja syyrialaisien kansalaisjournalistien yhteyttä. Jos tilanne *Helsingin Sanomien* toimituksessa on yllä kuvatun kaltainen, ilmaiseeko lehti riittävän selkeästi, että etenkin Syyrian kaltaisessa uutisoinnissa, tietojen tarkistus on uutistoimistojen varassa. Samalla herää tietysti kysymys, millaisella tasolla uutistoimistojen tiedontarkistusresurssit ovat. Sitä en pysty tässä tutkimuksessa selvittämään, mutta suomalaisenkin ulkomaanjournalismin kannalta kysymys on tärkeä: uutistoimistojen materiaaliin on yhä luotettava kiireisessä päivittäisjournalismissa. Lehtien ja muiden medioiden internetsivuilla julkaistavien uutisten suosio ei ole ainakaan pidentänyt sitä aikaa, jossa uutistoimistoilta tulleet sähköiset julkaisut yleisön nähtäviksi.

Andén-Papadopoulosin ja Pantin (2013) mukaan kansalaisjournalisteilta saatavien tietojen tarkistus huolestuttaa suomalais- ja ruotsalaismedioita. Mediataloilla ei ole kirjoitettuja sääntöjä tai ohjeita, miten amatööreiltä tulevaa kriisitilannemateriaalia tulee käsitellä. Esimerkiksi oman tutkimukseni kohteella *Helsingin Sanomilla* ei ole aikaa, varaa tai henkilökuntaa kansalaisjournalistien ottamien kuvien ja tietojen tarkistamiseen. Suomalaiset ja ruotsalaiset suuret mediatalot ovat ”ulkoistaneet” ulkomaan uutisten silminnäkiä todistajan roolin tuntemattomille kansalaisjournalisteille ja tietojen tarkistajan roolin kansainvälisille uutistoimistoille. (Emt., 969;974.) Pyrin oman tutkimusaineistoni perusteella selvittämään, onko *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisissa käyttämässä uutistoimistomateriaalissa näkyvissä kansalaisjournalisteja lähteinä. Perinteisesti uutistoimistoilta käännettyjen tekstien kohdalla ennako-oletukseni on, että toimistojen käyttämät tietolähteet eivät ole näkyvissä. Uutistoimistojen teksti käännetään suomeksi ja suomalaisessa tekstissä viitataan vain uutistoimistotietoon. Lähteet lähteiden takana eivät näy suomalaisille lukijoille. Kuvien kohdalla tilanne voi ennako-oletukseni mukaan olla toinen. Kuvan kuvatekstissä voidaan mainita, että kuva on esimerkiksi amatöörin ottama, vaikka kuvälähteenä olisikin kansainvälinen kuvatoimisto.

Andén-Papadopoulosin ja Pantin (2013) tutkimuksessaan haastattelemat mediatalot löytävät kansalaisjournalistien kriiseistä tarjoamasta materiaalista niin hyvää kuin huonoa. Koska käyttäjien luoma sisältö on tullut internet-aikakaudella jäädäkseen, toimitusten täytyy vain hyväksyä digitaalisen mediaympäristön tuomat muutokset, kuten huonompilaatuiset kuvat. Toimituksilla ei ole myöskään usein muuta mahdollisuutta kuin käyttää kriisialueelta tullutta amatöörikuvaa, sillä muuta ei ole saatavilla. *Helsingin Sanomien* ulkomaantoimittaja kertoi Andén-Papadopoulosin ja

Pantin haastattelussa, että lehti oli aluksi vastahakoinen käyttämään kansalaisjournalistien kuvaamia kuvia. Lehti kuitenkin muutti linjaansa ja julkaisi amatöörikuvia, koska kriisiuutistapahtuma vaati kuvitusta ja amatöörikuva oli ainoa vaihtoehto. *Helsingin Sanomien* toimittajan mukaan journalismin objektiivisuus ei ollut ongelma esimerkiksi arabikevään kansannousujen kaltaisissa tapahtumissa, koska kansalaisjournalisteilta saatujen kuvien vaihtoehtona oli pelkkä tyhjää tai autoritääristen hallitusten välittämiä propagandakuvia. (Andén-Papadopoulos & Pantti 2013, 968–969;972.) Koska Syyria oli osa arabikevään kansannousuja, objektiivisuudesta joustaminen pätee myös Syyria-uutisointiin.

Kansalaisjournalistien kriiseistä lähettämien tietojen ja kuvien määrän lisääntyminen on lisännyt myös vaihtoehtoja. Jos ennen täytyi odottaa kansainvälisen sotakuvaajan pääsyä paikalle, jotta kaikki mediat voisivat julkaista sen yhden saman kuvan, nyt materiaalia on tarjolla ulkomaantoimituksiin aivan eri tavalla. Kansalaisjournalistien avulla yhä useammat näkemykset pääsevät esiin ja ulkomaanjournalismilla on mahdollisuus olla avoimempaa ja läpinäkyvämpää kuin ennen. Suomalaisillakin ulkomaantoimituksilla on nyt ”pääsy” sellaisille kriisialueille, joille ennen digitaalista mediaympäristöä ei ollut mahdollista päästä. (Andén-Papadopoulos & Pantti 2013, 971.)

Vahvistamattomien kansalaisjournalistitietojen päätyminen ulkomaanuutisiin on aiheuttanut sen, että ulkomaanjournalismissa objektiivisuuden ideaali on vaihtunut läpinäkyvyyteen. Läpinäkyvyyden toimimiseksi toimitusten pitää kuitenkin selkeästi ja avoimesti kertoa, ettei esimerkiksi kansalaisjournalisteilta tulevien kuvien aitoutta pystytä varmistamaan. Samalla tietojen totuusarvon sijaan niiden uutisarvo merkitsee enemmän. (Andén-Papadopoulos & Pantti 2013, 972–973.) Onko esimerkiksi *Helsingin Sanomissa* selitetty riittävästi Syyria-uutisten teon vaikeutta? Pyrin tutkimaan tätä kysymystä katsomalla, nousevatko Syyrian tai Lähi-idän mediaolosuhteet itsessään uutisaiheiksi.

Kansalaisjournalisteilta kriisitilanteesta saatavan materiaalin käyttö ei ole täysin ongelmaton, vaikka tapahtumien alussa tämä materiaali onkin nykyään korvaamatonta. Amatöörit voittavat perinteiset ulkomaantoimitusten toimintamallit nopeudessa, mutta eivät kiinnostavan uutistarinan kertomisessa. Esimerkiksi sosiaalisen median kautta tullut amatöörikuva auttaa kriisin alkuvaiheen uutisoinnissa, mutta sitten pitäisi ammattilaisten päästä paikalle. (Andén-Papadopoulos & Pantti 2013, 967.) Ja paikalle pääsy on ollut erityisen vaikeaa etenkin Syyriassa.

Kansalaisjournalistien tuottaman materiaalin yleistyminen voi kriisin pitkittyessä jopa heikentää ihmisten kiinnostumista kaukaisista tapahtumista. Ulkomaanuutista erottuvat entistä selkeämmin

me ja he. Amatöörimateriaalin laatu ja tarinankerronta eivät ole ammattitaitoisen journalismin tasolla, joten katsoja tai lukija ei tunnista uutisoinnin legitimizeettiä. Pitemmän päälle vain huolellisesti taustoitettut ammattimaisesti esitetyt tarinalliset uutiset auttavat yleisöä ymmärtämään tapahtumien yhteyksiä ja hahmottamaan kokonais kuvaa. (Andén-Papadopoulos & Pantti 2013, 967–968.)

3. Ulkomaanjournalismin konventiot ja kestävä kriisiuutinen

Vaikka arabikevät on tehnyt tilaa digitaalisen mediaympäristön esiinmarssille, sanomalehtien Syyria-uutisoinnin lähtökohtana ovat olleet totutut ulkomaanuutisoinnin tavat. Tarkastelen tutkimuksessani digitaalisen mediaympäristön lähdemalleja ja muita ominaisuuksia suhteessa perinteisen ulkomaanjournalismin käytäntöihin. Tässä luvussa käyn läpi perinteisiä ulkomaanjournalismin ominaisuuksia.

Koska pyrin tutkimuksessani saamaan kokonaiskuvan *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisoinnista, minun on tutkittava, millaisia ominaisuuksia Syyrian kriisin kaltainen kestävä kriisiuutinen voi sisältää. Ulkomaanjournalismin ohella pureudun tässä luvussa kestävä uutiskriteereihin.

3.1 Läntiset tiedotusvälineet ja uutisagenda

Turo Uskali (2007) määrittelee kirjassaan *Ulkomaanuutisten uusi maailma* ulkomaanjournalismin uutistyöksi, joka tulkitsee päivittäin maailman todellisuutta. Ulkomaanuutisissa kiinnostavat ennen kaikkea katastrofit, joten ulkomaanuutiset kuvaavat kokonaisuudessaan maailmasta varsin kielteisiä muutoksia. Uutisten perusteella kansainvälistä yhteisöä koskevista tapahtumista, kuten sodista muodostuu maailmalla yleinen mielipide. Yleisen mielipiteen syntymiseen vaikuttaa eniten median ulkomaantapahtumista tarjoama tieto. Yleinen mielipide muodostuu siis niistä asioista, jotka pääsevät tiedotusvälineiden uutisagendalle. (Emt., 9–10.)

Uskali (2007) nimeää useita suomalaista ulkomaanuutisoitinta rajoittavia tekijöitä. Vaikka ulkomaanuutisten tulisi antaa mahdollisimman kattava kuva koko maailman tapahtumista, uutisointi painottuu selkeästi tietyille alueille, ja isoja alueita maailmasta jää lähes kokonaan uutispimentoon. Länsi ja pohjoinen hallitsevat uutisagenda, ja ulkomaanuutisten maailmankuva on hyvin länsimainen. (Emt., 17–19.) Yleisestä mielipiteestä puhuttaessa puhutaankin siis mitä todennäköisimmin mielipiteestä, joka on syntynyt siinä länsimaisessa ihmisjoukossa, jolla on kattava mahdollisuus seurata (länsimaisten) tiedotusvälineiden avulla maailman tapahtumia.

Uskalin mukaan ulkomaanuutisaiheista selkeästi suurimman mediatilan saavat urheilu ja kulttuuri. Muissa aiheissa korostuvat äkilliset konfliktit. Tästä johtuen länsimaisen ulkomaanjournalismin uutiskäsitys ei useinkaan huomaa hitaita tai myönteisiä arjen tason muutoksia, ja kielteisistä muutoksista uutisoidaan tehokkaimmin. Uutiskriteereissä korostuu entistä enemmän

vihteellistyminen. Viihde puolestaan tarkoittaa ulkomaan uutisoinnissa nopeuden ja pintaraapaisuiden lisääntymistä. Nopeassa uutiskierrossa tehdään pinnallisia pikatulkintoja, koska toimitus ei ehdi kysyä uutiseen kuin yhden lähteen kommentit. Tämä koskee etenkin ajaltaan tiukasti rajattuja tv-lähetysiä. (Uskali 2007, 22–29.)

Ulkomaanjournalismin laatua voi arvioida esimerkiksi seuraavien Turo Uskalin esittämien kriteerien mukaisesti. Hyvässä ulkomaanjournalismissa (Emt., 44.):

1. juttuaiheet ovat monipuolisia
2. tietolähteet ovat monipuolisia
3. epäselviä tai nimettömiä lähteitä käytetään vähän
4. jutut pääsevät etusivulle tai tv-lähetysten pääuutisiksi
5. arkoja aiheita käsitellään koko juttutuotannossa usein

Otan yllä listatut hyvän ulkomaanjournalismin kriteerit huomioon myös omassa tutkimuksessani. Selvitän analyysiosiossani *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisoinnin juttuaiheiden monipuolisuutta, arkojen aiheiden käsittelyä ja tietolähteiden monipuolisuutta sekä nimettömyyttä.

Erittelen omassa analyysissäni myös ulkomaanjournalismin juttutyyppejä. Juttutyypianalyysin pohjana ovat muun muassa seuraavat Uskalin luokittelemat ulkomaan uutisoinnin pääjuttulajit (Uskali 2007, 56):

Uutissähke – korkeintaan viisi lausetta

Uutisjuttu – kotimaan toimitukseen suorana tai nauhoitettuna ulkomailta linkattu tv- tai radiojuttu, ulkomailta tehty puhelinjuttu tai kotitoimituksen tekemä juttu

Uutistausta – ”mitä on tapahtunut tähän mennessä”, uutisjuttua taustoittava juttu tai grafiikka

Uutiskommentti – toimittajan tai kirjeenvaihtajan mielipide

Haastattelu – yhden ulkomaisen auktoriteetin henkilöhaastattelu

Feature – aihevalinnaltaan poikkeava, yleensä ”human interest” -juttu, joka ei ole päivänpäällinen

Reportaasi – muistuttaa featurea, mutta yleensä uutismaisempi ja enemmän kiinni hetkessä

”Huumorikevennys” – esim. maailman ihmisiä -palsta tai tv-uutisten loppukevennys

Irtokuva – osuvaan lehtikuvaan perustuva journalismin laji

Uskalin (2007) mukaan esimerkiksi Yhdysvalloissa paljastuneet journalistiset väärennökset ovat kiinnittäneet ulkomaanjournalismissa huomiota etenkin lähteiden käyttöön. Tietolähteiden

monipuolisuuden lisäksi lähteillä tulisi aina mahdollisuuksien mukaan olla nimi. Perinteisesti ulkomaan uutisoinnissa on arvostettu myös nopeutta ja tarkkuutta. (Emt., 45.)

Uskalin (2007) mukaan myös ulkomaanjournalismissa on ollut nähtävissä journalistisen työvoiman vähenemisen ja pr-organisaatioiden voimistumisen aiheuttama epäsopu. Valtiotkin voivat ostaa julkisivukampanjoita, ja kun toimittajien vähenemisen myötä tiedottajien valta on kasvussa, propaganda ja disinformaatio ovat edelleen ulkomaanjournalismin vaivoina. Maailmanlaajuisesti ulkomaanjournalismin eturintamassa kulkevat yhdysvaltalaiset tiedotusvälineet eivät onnistuneet tuottamaan hyvää ja lähdekriittistä journalismia esimerkiksi käsitellessään Irakin sotaa vuonna 2003. Myös Suomessa on huomioitava paljon lainattujen yhdysvaltalaismedioiden uutisvälityksen mahdolliset rajat ja vinoumat. (Emt., 36–38.)

Helsingin Sanomien ulkomaantoimittajia pro gradu -työssään haastatellut Susanna Niinivaara tuo esille, että länsimaisten medioiden virheet kriisiuutisoinnissa ovat monistuneet myös *Helsingin Sanomien* uutisiin. Irakin sodan uutisointia tutkineen Niinivaaran mukaan hänen haastattelemansa *Helsingin Sanomien* ulkomaantoimittajat pitivät Irakin sodassa tapahtuneita virhe uutisointeja kuitenkin tavanomaisina sotauutisointiin kuuluvina virheinä. Journalismissa, etenkin päivittäisjournalismissa, uutisointivirheet ja niiden hyväksyminen ovat eräänlainen elinehto. Toisaalta Niinivaaran haastatelluista osa oli myös huolissaan virheiden vaikutuksista lukijoiden luottamukseen ainakin, jos virheet ovat toistuvia. (Niinivaara 2004, 50–51.)

Yksi ulkomaanjournalismin ominaispiirre on toisten ulkomaantoimittajien matkiminen ja erityisesti johtoasemassa olevien viestinten imitointi. Toimittajat seuraavat toisiaan etenkin silloin, kun on kyse säännöllisesti toistuvasti ja ennustetusta tapahtumasta tai kriisiuutisoinnista. Lainausten kärjessä ovat muun muassa *The New York Times*, *Financial Times* sekä tv-yhtiöt BBC ja CNN. (Uskali 2007, 54.) Myös Syyria-uutisointi on ollut monessa kohtaa kriisiuutisointia, jossa tiedonsaannin vaikeus on saanut toimittajat seuraamaan toisiaan. Lainaukset toisilta tiedotusvälineiltä ovat yksi seikka, johon kiinnitän analyysiosiossani huomiota.

Helsingin Sanomien virheet Irak-uutisoinnissa kertovat Niinivaaran mukaan hyvin siitä, kuinka riippuvainen myös maan suurimman lehden ulkomaantoimitus on uutistoimistojen ja luotettavina pidettyjen angloamerikkalaisten medioiden välittämistä tiedoista. Sotakriisistä kertovat väärät tiedot olivat päätyneet uutisiin jo ulkomailla, ja näiden ulkomaisten viestimien virhearvioinnit menivät usein läpi myös *Helsingin Sanomissa*. Samaan asiaan liittyen Niinivaara nostaa esille myös uutistoimistojuttujen kirjoittamisen omiin nimiin. Niinivaaran mukaan on vaikeaa vetää raja sille,

milloin juttua varten on tehty riittävästi omaa työtä, että sen voi myös laittaa omiin nimiin. Irakin sodan uutisoinnissa tapahtuneet virheet herättävät lisäksi lähteisiin liittyen kysymyksen: mikä on toimittajan vastuu lähteistään ja lähteiden esittämistä tiedoista? (Niinivaara 2004, 59–60;114.)

3.1.1 Utistoimistot

Utistoimistot ovat tutkimuksessani suuressa osassa, sillä ne ovat suuressa roolissa kansainvälisessä tiedonvälityksessä. Utistoimistot ovat myös globalisaation kannalta suuressa roolissa, sillä ne ovat olleet ensimmäisiä kansainvälisiä mediayhtiöitä ja ensimmäisiä monikansallisia yhtiöitä.

Utistoimistot ja niiden välittämät tiedot ovat olleet merkittävässä roolissa, kun tiedonvälityksen kehitys on pienentänyt maailmaa. (Boyd-Barrett & Rantanen 1998, 1–2.)

Omassa tutkimuksessani lähtöoletuksena on, että utistoimistojen rooli Syyria-uutisoinnissa on ollut yhä merkittävä digitaalisen mediaympäristön vaikutuksista huolimatta. Päivittäisessä sanomalehtijournalismissa on sen hektisyyden vuoksi yhä luotettava utistoimistojen nopeaan ja luotettavaksi miellettyyn tiedonvälitykseen. Suurimmat utistoimistot, kuten AP ja Reuters, ovat myös itse pyrkineet välttämään vastakkainasetteluja ja pitämään yllä imagoaan luotettavina tiedonvälityksen ammattilaisina. (Boyd-Barrett & Rantanen 1998, 6.)

Suomalainen ulkomaanjournalismi on edelleen pitkälti ulkomaisten medialähteiden varassa, ja näistä medialähteistä kansainväliset utistoimistot ovat tärkeimpiä. Utistoimistojen päivittäinen anti määrittää yhä suomalaisten ulkomaanuutisten päivälisöjen sisältöjä. Utistoimistojenkin materiaalin kohdalla on kuitenkin selvää, että toimittajien välinen kilpailu vääristää välillä uutisten tietoja. Esimerkiksi mielenosoitusten väkimäärät ilmaistaan usein ylisuuriksi, koska liioittelulla tapahtuma ja toimittaja saavat enemmän huomiota. (Uskali 2007, 88;115.)

Kansainväliset utistoimistot hyödyttävät journalisteja, koska ne tuottavat uutisia nopeasti ja massoittain ja ovat traditionsa mukaisesti tasapuolisia ja luotettavia. Kotimaassa ulkomaanuutisia tekevät toimittajat voivat vertailla ja tarkistaa asioita utistoimistojen materiaalista ja saavat niiden uutisvirrasta apua ideointiin. Toisaalta utistoimistojen julkaisemat virheet monistuvat nopeasti ympäri maailmaa, suuret angloamerikkalaiset toimistot hallitsevat uutisvirtaa ja utistoimistojen uutiset voivat jäädä pinnallisiksi ja hajanaiseksi kokonaisuudeksi. Utistoimistojen juttuaiheissa hallitsevat myös vahvasti talous ja politiikka. (Uskali 2007, 90.)

Maailmassa on kolme hallitsevaa uutistoimistoa: ranskalainen AFP, brittiläinen Reuters ja Yhdysvaltalainen AP. Vaikka muiden tietolähteiden määrä on kasvanut, uutistoimistojen kentällä ”kolmen suuren” asema ei ole horjunut. Maailmanlaajuinen tiedonvälitysverkko on yhä varsin hierarkkinen: pieni määrä kansainvälisiä uutistoimistoja välittää tietoa asiakkailleen ympäri maailman. Kansainvälisten uutistoimistojen tietoja käyttävät myös kansalliset tietotoimistot. Suurista uutistoimistoista AP ja AFP toimivat lisäksi kuvatoimistoina. (Boyd-Barrett & Rantanen 1998, 15–16; 27.)

Van Leuven ym. mukaan (2013) länsimainen ulkomaanjournalismi on yhä riippuvainen kolmen suuren länsimaisen uutistoimiston, AP:n, Reutersin ja AFP:n, välittämistä tiedoista. Tämän riippuvuuden on pelätty tekevän ulkomaanuutisten näkökulmista ja lähteistä liian länsimaisen elitistisiä. Länsimaisten lähteiden lisäksi ulkomaanjournalismissa on suosittu kotimaisia lähteitä, sillä ulkomaiset tapahtumat pitää asettaa kotimaiseen kontekstiin, jotta ne kiinnostaisivat enemmän ja tapahtumien tulkinta olisi helpompaa. Digitaalinen mediaympäristö tuo ulkomaiset lähteet lähemmäs ulkomaanjournalismin tekijöitä. Tämä tuo lisää vaihtoehtoja ja näkökulmia uutisointiin. Samalla tietojen paikkansa pitävyyden tarkistaminen muodostaa ongelmaksi ja tulkintavirheet voivat lisääntyä, kun toimittajat eivät tunne lähteitä yhtä hyvin kuin kansainvälisiä tietotoimistoja. Esimerkiksi sosiaalinen media voi toimia myös propagandaväylänä, mikä on huomioitava ulkomaanuutisoinnissa. (Van Leuven ym. 2013, 4–5.)

Uutistoimistojen ylivalta ulkomaanuutisten tärkeimpänä tietolähteenä on kaventunut tv-kanavien nousun vuoksi. Etenkin amerikkalaisten ja brittiläisten tv-uutiskanavien merkitys ulkomaanuutisten lähteenä on noussut viimeistään 1990-luvulta lähtien. Nykyään voidaan melkein jopa määritellä, että jos jostakin tapahtumasta ei ole tv-kuvaa, se ei ole olemassa eikä ole uutinen. Länsimaisten tv-uutiskanavien rinnalle on lisäksi noussut Lähi-idässä arabialainen tv-kanava Al-Jazeera. Tämä on merkittävä lisä tiedonvälitykseen alueella, joka on lähes päivittäin maailman uutishuomion keskipisteessä. (Uskali 2007, 123;125;135.)

3.1.2 Ulkomaan uutisten kuvat

Turo Uskalin (2007) mukaan ulkomaan uutisoinnissa yleisöön vaikuttavat eniten tv-kuvat. Omin silmin tv:stä nähdyt tapahtumat ovat uskottavampia kuin lehtitekstit. Samalla lehdistö ei pysty välittämään niin voimakkaita tunteita kuin televisio. Toisaalta sanomalehdissä on vähemmän väkivaltaa kuin tv:n uutisjournalismissa. Sanomalehtien tekstit vetoavat useammin älyyn, lehti- ja tv-kuvat tunteisiin. (Emt., 121–122.)

Uskalin (2007) mukaan kuvajournalismin historia on opettanut, että varsinkin kriisitapahtumien kuviin tulee suhtautua kriittisesti. Ensinnäkin kriisiuutisten kuvavirrat ovat usein olleet sotilaskoneistojen hallinnassa, ja kuvausmahdollisuuksiin on pystytty vaikuttamaan niitä rajaamalla. Toiseksi kuvaväärennöksiä, -lavastuksia ja -manipulaatioita on digitaalisen kuvankäsittelyn ansiosta entistä helpompi tehdä. Huijausmahdollisuuksien kasvusta huolimatta kamerakännyköiden ja internetvideoiden ansiosta entistä moninaisemmat näkökulmat pääsevät esiin kuvina. Armeijat, hallitukset ja valtavirtamedia eivät enää hallitse internetin kuvavirtaa ja videoita. (Uskali 2007, 122; 140–141.) Myös Syyrian kansannousun ja sisällissodan taustalla oleva arabikevät oli ilmiönä mahdollinen, koska yksinvaltiailla ollut kuvienhallinnan monopoli murtui. Syyrian kohdalla kuvia on nykytekniikan ansiosta ollut saatavilla etenkin opposition toimesta. Näiden kuvien luotettavuus on tosin samalla tavalla kyseenalainen kuin sotilaslähteiden kuvienkin.

Syyria-uutisoinnissa käytetyt kuvat kuuluvat myös oman analyysini piiriin. Kuvien laskemista voi perustella esimerkiksi aiemmin esitetyllä Susanna Niinivaaran huomiolla siitä, että Irakin sodan kohdalla sodan kärsimyksistä kertominen koettiin *Helsingin Sanomien* toimituksessa puutteelliseksi. Samalla kuolleista irakilaisiviivleistä ei ollut juuri ollenkaan kuvia. (Niinivaara 2004, 78.) Pyrin selvittämään omassa tutkimuksessani, julkaisiko *Helsingin Sanomat* Syyrian väkivaltaisuuksista kuvia samalla logiikalla kuin esimerkiksi Irakin sodasta.

3.2 Uutiskriteerit ja kestokriisiuutinen

Maaailmassa tapahtuu jatkuvasti asioita, mutta ihmisen kyky vastaanottaa tietoa on rajallinen. Johan Galtungin ja Marie Holmboe Rugen (1999) mukaan ihmisen on mahdotonta rekisteröidä kaikkia maailman tapahtumia. Tämän vuoksi meidän täytyy valita, mihin kiinnitämme huomiomme. Kysymys on lopulta siitä, mikä on sellainen tapahtuma, joka herättää mielenkiinnon. (Emt., 21.) Syyrian kriisin kaltaisen kestouutisen näkökulmasta edellä esitetty kysymys asettaa selkeän ongelman. Mitä enemmän tiettyä tietoa on vastaanotettu, sitä suurempi on todennäköisyys, että

vastaanottaja kiinnostuu seuraavaksi jostain täysin muusta tiedosta (Galtung & Ruge 1999, 22). Syyria-utisten tulisi herättää jollain keinolla mielenkiintoa siitä huolimatta, että ihmiset ovat jo kuulleet Syyriasta kestouutisena paljon ja aihe alkaa puuduttaa.

Galtungin ja Rugen (1999) mukaan jokin tapahtuma pääsee usein uutiseksi tietyssä tiedotusvälineessä, jos tapahtumasta on uutta kerrottavaa samaan tahtiin kuin tiedotusväline julkaisee tietoa. Samalla tapahtuma, jonka kehityskaari on pitkä, nousee uutiseksi vain silloin, kun siinä tapahtuu joku dramaattinen käänne tai loppuratkaisu. (Emt., 22–23.) Syyrian konfliktista on sen kiivaimpina aikoina julkaistu uutta tietoa viikoittain ja jopa päivittäin. Tämän vuoksi päivittäinen sanomalehti, kuten *Helsingin Sanomat*, on sopiva aineisto tutkia konfliktista päivittäin julkaistuja tietoja. Toisaalta Syyrian konflikti on pitkän ajan jakson kuluessa kehittynyt kestouutinen, joten uutismedialla on ollut paineita uutisoida Syyriasta vain silloin, kun konfliktissa on tapahtunut jokin merkittävä käänne. Oman tutkimukseni tarkoituksena on tutkia juuri sitä, miten *Helsingin Sanomien* päivittäiseen julkaisurytmiin hyvin sopineista Syyrian tapahtumista on kirjoitettu samalla, kun konfliktin pitkittyminen on vaikuttanut tapahtumien uutisarvoon.

Galtung ja Ruge (1999) listaavat 12 länsimaisten ulkomaan uutisten uutiskriteeriä (emt., 28–29):

1. Toistuvuus tai tietty jaksollisuus
2. Uutiskynnyksen ylittyminen. Uutiskynnys on korkea etenkin silloin, kun muissa uutisissa on paljon draamaa. Tapahtuman kiinnostuvuudessa täytyy tapahtua tietyn suuruinen lisäys, että se nousee uutiseksi muun tiedon keskeltä.
3. Tapahtuma on yksiselitteinen ja sen on selkeästi tulkittavissa
4. Tapahtuma on merkityksellinen. Tähän liittyvät tapahtuman kulttuurinen läheisyys ja sen relevanssi vastaanottajan näkökulmasta.
5. Tapahtuman luonne täyttää jonkin vastaanottajan tarpeen. Tapahtuma on ollut ennakoitavissa.
6. Toisaalta tapahtuman yllätyksellisyys on myös uutiskriteeri. Tapahtumaa ei ole voinut ennakoida ja se on poikkeuksellinen.
7. Tapahtuma on osa jatkumoa.
8. Tapahtumalla on tietty rakenne, joka helpottaa sen päätymistä uutiseksi.
9. Tapahtumalla on merkitystä eliittimaille.
10. Tapahtumalla on merkitystä eliittiväestönosalle.
11. Tapahtuma on tulkittavissa henkilöiden kokemusten kautta.
12. Tapahtuma on negatiivinen.

Pyrin omassa tutkimuksessani kuvaamaan sitä, millaista *Helsingin Sanomien* Syyria-utisointi oli konfliktin ensimmäisen vuoden aikana. Tutkimukseni tulokset antavat viitteitä siitä, millaiset Syyria-utiset päätyivät lehteen eli millaisia Syyria-utisten uutiskriteerit olivat tutkimusjakson aikana.

3.2.1 Pitkittyvä konflikti ja kestouutinen

Korpiolan ja Nikkasen (2012) mukaan kriisiuutisen elinkaari on muuttumassa koko ajan lyhyemmäksi. Arabikevään tapahtumat olivat suuria uutisia, mutta nekin olivat otsikoissa vain vähän aikaa ja valuiivat sitten taustalle uuden uutisvyöryn tieltä. Korpiola ja Nikkanen esittävät, että uutiskierron nopeutuessa syvälinen analyysi ja taustojen ymmärtäminen jää nykyjournalismissa usein nopeiden tulkintojen alle. Kriisiuutisten uusimpien juonenkäänteiden pitää olla riittävän koukuttavia ja dramaattisia, että niistä kiinnostuttaisiin syvälisemmin. Tarinat tosin myyvät hyvin, mutta tapahtuman peruskiinnostavuus ei enää riitä uutisointikriteeriksi. Samalla, kun tiedotusvälineet kilpailevat uutisoinnin nopeudessa, ne kilpailevat myös uutistarinoiden kiinnostavuudessa. Kiinnostavan mediatarinan tai -spektaakkelin uutisoiminen ei kuitenkaan tarkoita automaattisesti sitä, että journalismi olisi syvälisempää ja taustoittaisi uutistapahtumaa monipuolisesti. Nopeutuneen uutiskierron maailmassa voittavat yksinkertaiset tarinat. Länsimaisen median on lisäksi helppo etsiä sosiaalisesta mediasta omaa länsimaista yleisöään miellyttäviä arabitarinoita: koulutettuja ja sekulaareja eli maallistuneita arabeja. Korpiolan ja Nikkasen mukaan heitä voisi kutsua jopa niin sanotuiksi ”hyviksi arabeiksi”. (Emt., 110–112; 126.)

Lähi-idän akuuteista kriiseistä pitkäikäisin on Kujalan (2012) mukaan ollut Israelin ja palestiinalaisten konflikti, joka on jatkunut ratkaisemattomana aina toisen maailmansodan jälkeisistä vuosista ja Israelin valtion muodostamisesta lähtien. Israelin ja palestiinalaisten konflikti on vielä pitempi uutistapahtuma kuin Syyrian-kriisi, mikä on tehnyt ”luvatun maan” konfliktista erittäin vaikean median kannalta. Koska tapahtuma on niin journalisteille kuin yleisölle ”peruskauraa”, uskomme tietävämme konfliktin kokonaiskuvan hyvin. Suomalaisten journalistien tiedot tilanteesta ja sen historiasta ovat kuitenkin osoittautuneet pinnallisiksi. (Emt., 2012, 11.)

Kun asia on jatkuvasti esillä, syntyy harhaluulo, että uutisointi on kattavaa ja taustoitettua. Kuten Kujala kuitenkin esittää, pitkittyneessä konfliktissa on vaarana, että kokonaiskuva katoaa toistuvien tapahtumien vyöryn alle. Tämä on mahdollista myös Syyria-uutisoinnissa tapahtuman pitkittyessä

edelleen. Journalistien on jatkuvan tietovyöryn ja kiireen keskellä vaikea erottaa eri lähteiden vaikutusyrityksiä. Tapahtumien vauhti ajaa laaja-alaisen journalismin yli: analyysi jää puuttumaan. (Kujala 2012, 11;14.)

Kun analyysi jää puuttumaan, sodasta tai konfliktista yleisölle välittyvä kokonaiskuva jää vajaaksi. Onnistunut uutisointi voi syntyä vain monenlaisista näkökulmista ja niiden yhdistelmistä. (Kujala 2012, 29.) Konfliktin eri osapuolien näkemysten rinnakkaisvertailu ja näiden tietojen yhdistäminen on tärkeää kokonais kuvan muodostamisen kannalta.

Israelin ja palestiinalaisten konfliktin kohdalla toimittajien puutteelliset tiedot, ennakkoluulot ja stereotyyppiat toistuvat uutisoinnissa. Tämä tapahtuu silti, vaikka sodan, laittoman miehityksen ja rauhantoiveiden teemat ovat ulkomaantoimitusten perustyötä. Perehtyminen Lähi-idän alueeseen on puutteellista kaikilla osa-alueilla: kulttuurissa, historiassa, uskonnossa, elintavoissa, kommunikoinnissa ja kielessä. Vaikka kyse ei olisikaan vain Israelin ja palestiinalaisten konfliktista, toimittajat lähestyvät Lähi-itää samasta näkökulmasta kuin ennenkin, koska aluetta ei tunneta hyvin. (Kujala 2012, 45; 174.)

Jake Lynch ja Annabel McGoldrick listaavat kirjassaan *Peace Journalism* (2005) neljä väkivaltaisten kriisien perusominaisuutta, jotka tulisi ottaa huomioon myös kriisijournalismissa. Ensinnäkin väkivaltainen konflikti syntyy aina tiettyä taustaa vasten. Se on osa kulttuurista prosessia ja ilman taustan huomioimista väkivaltaa ei voi ymmärtää. Toiseksi konfliktiinkin voisi aina reagoida myös ilman väkivaltaa. Väkivallan vastustajia on aina joka paikassa. Kolmanneksi konfliktissa on aina enemmän kuin kaksi osapuolta. Konfliktiin sekaantuvat, piiloon jäävät tahot ja niiden motiivit tulisi myös paljastaa julkisuudessa. Samalla konfliktin näkyvissä osapuolissa voi olla merkittäviä sisäisiä ristiriitoja, jotka tulee myös paljastaa. Neljänneksi konfliktin osapuolet tulee nähdä omien tavoitteidensa, tarpeidensa ja halujensa ajajina. Toiset tavoitteet ovat näkyviä, toiset piilossa. (Lynch & McGoldrick 2005, xviii.) Rauhanjournalismin esiin nostamat kriisiuutisoinnin ongelmat ovat olennainen osa myös omaa tutkimustani. Ongelmat eivät oman olettamukseni mukaan ainakaan vähene Syyrian kriisin kaltaisessa kestouutistapahtumassa. En analysoi rauhanjournalismin teesejä suoraan omassa tutkimuksessani, mutta määrällisen sisällön erittelyn antama kokonaiskuva antaa viitteitä esimerkiksi siitä, näkyvätkö kriisin osapuolten sisäiset ristiriidat *Helsingin Sanomien* uutisissa.

Brittiläisten tv-yhtiöiden Lähi-idän uutisointia tutkineessa Glasgow'n yliopiston tutkimuksessa havaittiin vuonna 2004, että ITV- ja BBC-kanavien Lähi-idän asiantuntijat olivat lähinnä

yhdysvaltalaisia ja konfliktien historiallinen taustoitus oli puutteellista. Brittiläiset tv-uutiset eivät kertoneet Lähi-idän konfliktien alkujuuria, taustoittivat Israelin toimia mutta eivät palestiinalaisten, näkökulmat suosivat enemmän Israelia ja uutisoinnin pääpaino oli Israelin uhreissa. Toisaalta ulkomaisiin tiedotusvälineisiin kohdistuu myös Lähi-idässä propagandaa kaikkien konfliktin osapuolten toimesta. Kymmenen vuotta vanhat tutkimustiedot BBC:n Lähi-idän uutisoinnin ongelmakohdista ovat edelleen tärkeitä huomioita, sillä BBC ja muut maailmanlaajuisia lähetyksiä tarjoavat tiedotusvälineet ovat uutistoimistojen ohella yhä suomalaisen ulkomaanjournalismin tietolähteitä. (ks. Uskali 2007, 20–21.)

3.2.2 Kiinnostavuus

Syyrian konflikti on kestänyt jo kolme vuotta. Alussa tapahtuma oli muiden arabikevään maiden tavoin nopeatempoinen kriisiuutinen. Sen elinkaari digitaalisessa mediaympäristössä olisi ollut melko lyhyt, jos kriisille olisi saatu nopea ratkaisu. Kriisin pitkittyessä ja tapahtuman muuttuessa kestouutiseksi kriisi menettää kiinnostavuuttaan, sillä nykyisellä tiedonvälitysvauhdilla uudet tapahtumat ajavat kestouutisen ohi.

Journalismin ja suuren yleisön yhteyttä voitiin Heikki Heikkilän ym. (2012) mukaan ennen pitää itsestään selvänä. Mediarakenteiden muuttuessa tämä yhteys koetaan toimituksessa entistä epävarmemmaksi ja kyseenalaiseksi. Toisaalta maailman tapahtumat kiinnostavat yhä ihmisiä ja media kiinnostaa, koska se tarjoaa tietoa näistä tapahtumista. (Emt., 25; 128.) Silti sanomalehtiinkin on iskostunut ajatus, että lukijan ajasta joudutaan kilpailemaan. Näin myös on, sillä digitaalisen mediaympäristön tuoma uupumus vaivaa monia: ihmiset eivät jaksa tai ehdi seurata sitä, mitä pitävät moraalisesti tai mielihalujensa puolesta tarpeellisena (Heikkilä ym., 2012, 105.) Syyrian sisällissota täyttää aiheensa puolesta uutiskriteerit olemalla suureen ihmismäärään vaikuttava inhimillinen kriisi. Digitaalisessa mediaympäristössä Syyria-uutiset joutuvat silti kamppailemaan uutistilasta ja ihmisten huomiosta. Siksi myös Syyrian kriisistä kertovan uutisoinnin on oltava kiinnostavaa.

Syyrian kaltaisen kestouutisoinnin kiinnostavuutta arvioitaessa asiasta pitäisi kysyä yleisöltä. Jutun kiinnostavuus syntyy nimittäin mitä suurimmissa määrin vasta yleisön tekemissä tulkinnoissa. (Heikkilä ym., 2012, 133.) Lisäksi yleisötulkinnan kannalta erittäin oleellista ovat uutisen seuraajan sosiaaliset verkostot, joissa uutisen kiinnostavuuden merkitys vahvistuu ja kirkastuu. Koska tutkimukseni koskee kuitenkin uutisen vastaanottajapään sijasta sen tuotantopäätä, pohdin

analyysissani niitä seikkoja, joita uutisen tekijä, tässä tapauksessa *Helsingin Sanomat*, voi ottaa huomioon kiinnostavuutta miettiessään.

Neutraalin sanomalehtiutisoinnin on perinteisesti odotettu olevan tasapuolista ja vääristelemätöntä. Tämän vuoksi lehtitekstissä pyritään välittämään kerrottu asia niin selkeästi, että lukijat ymmärtävät uutisen samalla tavalla kuin sen kirjoittaja. Toisin sanoen sisään- ja uloskoodausprosessien erojen tulee olla mahdollisimman pieniä, jotta uutiseen voidaan toimintamallina luottaa. (Heikkilä ym., 2012, 134.) Ihmiset kokevat uutiset mielekkäiksi arkisen rutiiniseurannan kohteiksi, ja sellaisiksi uutisia on myös pyritty tuottamaan.

Kiinnostavuuden kannalta tämä uutisnormi tuo kuitenkin pulman. Kun lukija syventyy itseään myös arkisen rutiiniseurannan ulkopuolella kiinnostavaan uutiseen, hän haluaa Heikkilä ym. (2012) mukaan selkeästi avautuvaa analyysia ajatusten ja keskustelun pohjaksi. Tässä lehtijournalismi ei aina onnistu. Uutisen kiinnostavuudesta ollaan huolissaan, koska pelkkä asian perille meneminen ei riitä. Lukijat odottavat uutisjournalismilta samaan aikaan niin sen vakiintuneita perusominaisuuksia kuin analyysia. Lukijaa pitäisi palvella eli tekstin tulisi ohjata ajattelua laajempiin asiayhteyksiin ja yhdistää uutisaihe muuhun keskusteluun. (Emt., 135;162;173.) Onko *Helsingin Sanomat* vastannut tähän lukijoiden esittämään vaatimukseen Syyria-uutisoinnissaan? Tutkin Syyria-uutisten analyysitasoa arvioimalla muun muassa *Helsingin Sanomien* Syyria-juttujen asettumista uutisjatkumoon. Luokittelen siinä juttuja sen perusteella, esiintyykö niissä laajempaa analyysia ja taustoitusta.

Koska Syyrian kriisi on kestokriisiuutinen, median pitää jokaisen Syyrian kansannousua ja sotaa koskevan uutisen kohdalla päättää, missä määrin aiheen taustaa tulee kerrata yleisölle. Ulkomaan uutisissa jatkuvan kertauksen puolesta puhuu se, että aiheet ovat usein kaukaisia tapahtumia, joista lukijoilla tai heidän lähipiirillään ei ole omakohtaisia kokemuksia. Toisaalta lukijatkin myöntävät, että kun keskustelua käydään jatkuvasti, kyseisen aiheen taustoja ei tarvitse aina kerrata (Heikkilä ym., 2012, 153). Samalla tavoin *Helsingin Sanomien* ulkomaan uutistenkin kohdalla on väärin olettaa, ettei osalla valtakunnallisen lehden lukijoista olisi kokemuksia Syyrian kaltaisesta kaukaisesta ja osin suljetusta yhteiskunnasta. Näin saman jutun tulisi palvella sekä paljon tietäviä että asiaa satunnaisesti seuraavia.

Heikkilän ym. (2012) mukaan lukijoiden mielestä uutisen kiinnostavuuteen vaikuttavat ainakin uutisen konkreettisuus sekä käsitteet ja niiden väliset suhteet. Arkipäiväisistäkin asioista saa epäselvän uutisen, jos käsitteet eivät ole selkeästi ilmaistuja. Tämä pätee myös ulkomaan uutisen

sisältöön. Yhtä lailla lehtiutisen kiinnostavuuden arviointi aloitettiin usein kuvasta, joten jutun visuaalisuus on tärkeää. (Emt., 147;174;177.)

Kiinnostavuuden minimiehtona voi pitää julkista kytkentää. Uutinen kytkeytyy lukijan mielessä osaksi julkisuutta ja yhteiskuntaa. (Heikkilä ym., 2012, 228.) Julkisen kytken vahvuus syntyy aina lukijan omasta tulkinnasta, mutta kuten edellä on jo todettu, media voi esimerkiksi analyyseillaan auttaa lukijaa kytkemään uutisen laajempaa yhteiskunnalliseen näkökulmaan.

Syyrian kriisin tapahtumia on ollut vaikea kotimaistaa, sillä toisin kuin esimerkiksi Tunisia ja Egypti, Syyria ei ollut ennen kansannousuja merkittävä turistikohde. Esimerkiksi belgialaismedioissa Syyrian tapahtumat jäivät näin etäisemmäksi kuin muut arabikevään kansannousut. (Van Leuven ym. 12–13.) Kotimaistamisen vaikeus vaikutti varmasti myös Syyrian kiinnostavuuteen kestokriisiuutisena.

Jotta uutinen olisi kiinnostava, sen pitää herättää lukijassa reaktio. Yleisötutkimuksen perusteella kiinnostavan uutisjutun tulisi herättää lukijassa ainakin yksi seuraavista reaktioista (Heikkilä ym., 2012, 244.):

1. huolestuminen
2. lisätodistusaineiston etsiminen
3. kyseenalaistaminen
4. samastuminen.

Uutisaihe siis kiinnostaa lukijaa, jos uutisesta syntyvä julkinen kytkentä huolestuttaa häntä tavalla tai toisella. Lukija kokee asian omakohtaisesti tai yhteiskunnallisesti merkittäväksi. Uutisaihe kiinnostaa myös, jos se saa lukijan etsimään lisätodistusaineistoa uutisen kertomasta tapahtumasta. Toisaalta uutisaihe voi herättää kiinnostusta, kun se aiheuttaa lukijassa vastareaktion. Kyseenalaistamisen vuoksi lukija saa uutisesta ajatuksia siitä, mistä muusta uutisaiheeseen liittyvästä tekijästä pitäisi uutisoida. Hän kokee jonkin toisen näkökulman uutisaihetta olennaisemmaksi. Uutisen tekee kiinnostavaksi myös, jos lukija pystyy samastumaan uutisen sisältöön ja saa siitä oman identiteettinsä kannalta keskeistä ja arvokasta tietoa. (Heikkilä ym., 2012, 244–257.)

3.2.3 Tarinallisuus

Koska Syyria-uutisoinnissa on kyse kriisiuutisesta, kuolonuhrit, kärsimys ja pommitukset herättävät tunteita. Kestouutisen kohdalla järkyttävätkin uutiset muuttuvat kuitenkin arkiseksi, kun tapahtumille ei näy loppua. Aiheen kiinnostavuus kasvaa, jos uutisissa päästään lähemmäs tunteita, kerrotaan tarina kriisin keskeltä. Syyria-uutisten kiinnostavuuden kannalta olisi tärkeää tietää, miten Lähi-idän tunteikas kulttuuri saataisiin uutisissa muokattua suomalaisille sopivaan tunnemalliin. Korpiolan (2011) mukaan tarinallisuuteen ajaa myös koveneva kilpailu, jonka vuoksi lukijoille pitää tarjota elämyksiä. Tarinoilla välitetään kulttuuria ja arvoja, niillä luodaan myös yhteistä tunnetta ja rakennetaan identiteetti itsestä ja ”meistä”. (Emt., 56–57.)

Korpiolan mukaan (2011) kriisiuutisoinnissa haetaan erityisesti yksilötarinoita, koska yleisöä kiinnostaa kuulla, miten yksilöt kokevat kriisin (emt., 57). Syyrian tapauksessa yksilötarinoita ei oman ennakkokäsitykseni mukaan ole ollut saatavilla perinteisen sanomalehtijournalismin uutisnormeilla. Syyria on ollut suljettu maa, ja ihmisten kertomien tarinoiden paikkansa pitävyyttä ei ole pystytty vahvistamaan. Maa on ollut laajalti suljettu ulkomaisilta medioilta, joten suomalaisuutisvälineet ovat olleet entistä harvalukuisemman ulkomaisen kirjoittajajoukon varassa tarinoidensa suhteen. Tarinallisuuden puute on käsitykseni mukaan vähentänyt Syyria-kestouutisaiheen kiinnostavuutta.

Media juonellistaa Syyrian tapauksessakin tapahtumia niin, että monimuotoisesta vyyhdestä syntyy yhtenäisempi kertomus, josta yleisö voi valita oikean ja väärän välillä. Syyrian kriisissä suomalaismedia on lähtöoletukseni mukaan kertonut enemmän mielenosoittajien ja kapinallisten kertomuksen, sillä yksinvaltiuden vastustus ja hajanaisetkin demokratiavaatimukset ovat lähempänä arvoja, joita kannatamme. Silti valinta oikean ja väärän välillä ei ole ollut mielestäni selkeä, koska monimuotoisen kapinallisjoukon hajanaisuus ja arvailut yhteydestä ääri-islamisteihin ovat Suomesta katsoen negatiivissävyitteisiä tietoja.

Korpiola huomauttaa (2011), että jopa Lähi-idän pitkällisen kriisin ympärille muodostuneesta medianarratiivista on tullut ajoittain täydempi kuva kilpailevien näkökulmien ansiosta. Näin tapahtuessa mikään yksittäinen tulkinta tapahtumista ei myöskään saa liian merkittävää roolia. Konfliktinarratiivit etenevät Korpiolan mukaan seuraavanlaisen kerronnallisen rakenteen mukaan: konfliktin kehittyminen ja kriisin käynnistyminen, kriisin laajentuminen ja eskaloituminen, kriisin kärjistyminen, kriisin ratkaisu ja kriisin loppu- ja jälkipuinti. (Emt., 58–59.)

Syyrian kriisiuutisoinnin kohdalla erityispiirteeksi nousee tarinan juuttuminen kriisin kärjistymiskohtaan ilman selkeää, näköpiirissä olevaa ratkaisua. Syyria kriisi tuntuu olevan tarina vailla loppua.

4. Tutkimuskysymykset, aineisto ja analyysimenetelmä

Esittelen tässä luvussa ensin tutkimuskysymykseni, jonka jälkeen perustelen aineistovalintani ja tutkimuksessani käyttämäni aineistorajauksen. Lopuksi esittelen tutkimusmetodini määrällisen sisällön erittelyn ja sen pohjalta rakentamaani aineiston analyysimenetelmää.

Lähestyin Syyria-uutisointia seuraavien tutkimuskysymysten perusteella:

- 1) Miten *Helsingin Sanomat* uutisoi Syyrian pitkän kriisin tapahtumista?
- 2) Muuttuuko kerronta tarkastelujakson aikana?
- 3) Miten digitaalinen mediaympäristö näkyy konventionaalisen median uutisoinnissa? (esim. lähteet)

Tutkimusongelmanani on selvittää, millaista Syyrian tapahtumien kaltaisen kestokriisiuutisen kerronta on sanomalehden sivuilla. Pyrin myös selvittämään, miten *Helsingin Sanomien* kaltainen konventionaalinen uutismedia on uutisoinut arabikevään muuttuneessa mediaympäristössä tapahtuneesta kriisistä.

4.1 Tutkimuksen aineisto ja *Helsingin Sanomien* ulkomaantoimitus

Tutkielmani tarkoituksena on tehdä ruumiinavaus *Helsingin Sanomien* lehtiversiossa julkaistuista Syyria-uutisista. Koska kriisi oli keväällä 2014 jatkunut jo kolme vuotta ja aiheesta oli kirjoitettu valtavasti uutisia, tässä tutkimuksessa ei ollut mahdollista käsitellä kaikkia *Helsingin Sanomissa* kolmessa vuodessa julkaistuja Syyria-juttuja.

Rajasin aineistokseni *Helsingin Sanomien* pääkirjoitussivulla, uutisaukeamilla, ulkomaansivuilla, taloussivuilla tai sunnuntaisivuilla aikavälillä 1.3.2011–1.4.2012 julkaistut Syyria-aiheiset kirjoitukset. Alkamisajankohta ajoittuu kuukauteen, jolloin Syyrian kansannousu alkoi. Tutkimustehtäväni kannalta vuosi oli sopiva ajanjakso aineiston keräämiseen.

Uutisten ja muiden juttujen lisäksi laskin, kuinka monta kertaa Syyria-jutuista oli rajaamallani ajanjaksolla vinkattu *Helsingin Sanomien* pääuutissivulla eli vinkkisivulla ja kuinka laaja pääuutissivun vinkki on. Vinkit ovat mukana siksi, että ne täydentävät kokonaiskuvaa uutisoinnista varsinaisten uutisten ohella.

Tallensin lopullisen aineistoni *Helsingin Sanomien* digitaalisesta arkistosta 28.10.2013–26.11.2013. Aikaisemmin tein jo koeanalyyseja testatessani luokitusrunkoani aikavälillä marraskuu 2012–lokakuu 2013. Jotkin varsinaiseen aineistooni päätyneet uutiset olivat mukana jo koeanalyyseissäni. Kaikki varsinaisen analyysin uutiset on analysoitu samalla luokitusrungolla 28.10.2013 eteenpäin.

Kun keräsin aineistoni *Helsingin Sanomien* digitaalisesta verkkoarkistosta, käytin hakiessani hakusanaa syyria*. *Helsingin Sanomien* asiakaspalveluun lähettämäni kyselyn mukaan tämä hakumuoto kattaa kaikki Syyria-aiheiset uutiset tutkimukseeni rajatulta ajanjaksolta. Lehdestä tosin sanottiin, että ”arkistosta saattaa puuttua joitain yksittäisiä juttuja arkistointivirheen johdosta.” Aineistoni laajuuden ja omien rajallisten resurssieni vuoksi päädyin keräämään aineistoni verkkoarkistosta mahdollisista arkistointivirheistä huolimatta.

Toteutin käytännön aineistokeruun seuraavalla tavalla: tein ensin *Helsingin Sanomien* arkistoon haun syyria*. Hakurajauksessa aloituspäivämääränä oli 1.3.2011. Rajasin hakuni seuraaville *Helsingin Sanomien* osastoille: pääkirjoitus, kotimaa, ulkomaat, talous ja sunnuntai. Hakutuloksen saatuani menin nettiarkistossa kyseisen lehden näköisversioon ja tallensin jutun. Pois on jätetty sellaiset jutut, jossa esiintyy sana syyrialainen tai Syyria muussa yhteydessä kuin Syyrian konfliktiin liittyen. Juttuihin liittyviä pääuutissivun vinkkejä tutkin niin, että kävin läpi lehden näköisversion pääuutissivun jokaiselta päivältä, jolloin lehdessä oli julkaistu Syyria-aiheinen juttu ja merkitsin mahdollisen vinkin tiedot ylös luokituskriteerieni mukaisesti. Tutkimusajanjaksollani kolme Syyria-aiheista juttua oli arkistossa mutta ei itse näköislehdessä tai ainakaan siinä painoksessa, joka *Helsingin Sanomien* nettiarkistossa julkaistaan. Nämä jutut rajasin tutkimukseni ulkopuolelle.

Helsingin Sanomien valinnalle tutkimuskohteeksi on monia perusteita. Yksi niistä on se, että esimerkiksi vuonna 2012, johon osa tutkimusjaksostani osuu, *Helsingin Sanomat* oli Suomen laajalevikkisin sanomalehti noin 338 000 tilaajallaan. (Levikintarkistus 2014) Lehden tavoittaman laajan yleisön lisäksi *Helsingin Sanomien* valintaa aineistoksi puoltavat monet muut seikat.

Valitsin tutkimusaineistokseni *Helsingin Sanomat*, koska lehti on seitsemänpäiväinen sanomalehti ja tavoitteenani oli tutkia viikoittaisen tai välillä jopa päivittäisen kestouutistapahtuman rakennetta. *Helsingin Sanomilla* on Suomen mittakaavassa suuri ulkomaantoimitus. Keväällä 2014 lehdellä oli muun muassa 8 kirjeenvaihtajaa. (*Helsingin Sanomat* 2014) Syyria-uutisten satoa olisi voinut tutkia

myös esimerkiksi Suomen Tietotoimiston uutisia analysoimalla, mutta niiden luonne päivittäisinä perusuutisina olisi kaventanut esimerkiksi juttutyypin-tutkimuksen valikoimaa. Koin juttutyypin luokittelun olennaiseksi osaksi tutkimustani, sillä ne antavat omanlaista kuvaansa kestouutisen uutisoimismahdollisuuksista. *Helsingin Sanomien* kattava ja helposti saatavilla oleva nettiarkisto oli myös syynä siihen, että valitsin lehden tutkimukseni aineistoksi. Ennen kaikkea aineistovalintaa tehdessäni en löytänyt mitään syytä sille, miksi en saisi tutkimuskysymyksiini tietoa tutkimalla *Helsingin Sanomia*. Se, että tutkimuskohteena oli vain yksi suomalainen sanomalehti, johtui määrällisen sisällön erittelyn vaatiman aineiston laajuudesta ja pro gradu -tutkielmaan liittyvistä rajallisista ajankäytön resursseista.

4.2 Määrällinen sisällön erittely

Analysoin *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisia määrällisen sisällön erittelyn keinoin. Määrällisellä sisällön erittelyllä pyritään kuvaamaan tilastollisesti joko dokumenttien sisältöä ilmiönä tai niitä ulkopuolisia ilmiöitä, joita sisällön ajatellaan ilmaisevan (Pietilä 1973, 52–53). Pyrin omassa tutkimuksessani selvittämään, miten *Helsingin Sanomat* esittää Syyrian kansannousun ja sisällissodan tapahtumat rajaamallaan ajanjaksolla.

Määrällisessä sisällön erittelyssä tärkeää on systemaattisuus (Pietilä 1973, 52). Pystyäkseni järjestelmälliseen sisällön erittelyyn olen luonut tutkimusongelmani ja tutkielmani teoriaosuudessa esiin nousseiden huomioiden perusteella luokitusrunгон (Liite 1). Käytän luomaani luokitusrunkoa jokaisen aineistossani esiintyvän uutisen analysointiin.

Vaikka määrällisen sisällön erittelyn lähtökohtana on arvioida objektiivisesti tutkimukseen valittua dokumenttijoukkoa, olen tehnyt valintoja luodessani luokitusrunkoa. Luokitusrunгон sisältöluokkien valinta ja määrittely onkin Veikko Pietilän (1973) mukaan määrällisen sisällön erittelyn tärkein tutkimusvaihe. Sisältöluokkia voi pyrkiä rakentamaan itse tutkittavan sisällön pohjalta ja sitä painottaen tai jonkin ulkopuolisen viitekehysten ja teorian perusteella. (Emt., 1973, 96–97.)

Tämän tutkimuksen luokitusrunkoa luodessani olen käyttänyt molempia edellä mainittuja tapoja. Olen tutustunut aineistooni etukäteen ja muodostanut luokitusrunkon pohjan koeanalyysien perusteella. Sen jälkeen olen täydentänyt luokitusrunkoa tutkimusongelmani ja teoriaosuudessa esiin tulleiden huomioiden mukaisesti. Teoriaosuus on muokannut tutkimuksessani erityisesti sisältöluokkia 8, 9 ja 14. Kyseiset luokat käsittelevät Syyria-juttujen ja -kuvien lähteitä.

Digitaalinen mediaympäristö on muun muassa Andén-Padopoulosen ja Pantin (2013) sekä Van Leuvenin ym. (2013) mukaan vaikuttanut suuresti Syyria-utisoinnin lähdekäytäntöihin. Tämän vuoksi muodostin lähteitä käsittelevät sisältöluokat niin, että niistä voisi olla hyötyä digitaalisen mediaympäristön vaikutusten tutkimisessa. Koeanalyysien ja teoriaan pohjautuvien sisältöluokkien perusteella muodostuneella luokitusrungolla olen suorittanut varsinaisen aineistoanalyysini.

Luokitusrungolle ovat tyypillisiä useat sisältöluokat, kun on kyse kuvailevasta tutkimuksesta. Ilmiötä selittämään pyrkivissä tutkimuksissa sisältöluokkien kirjo on yleensä rajallisempi. (Pietilä 1973, 101.) Omassa tutkimuksessani pyrin kuvailemaan *Helsingin Sanomien* Syyria-utisointia ilmiönä, joten luokitusrunkoni sisältää useita sisältöluokkia.

Sisällön erittely on dokumenttien analyysia, jossa dokumenttien sisältöä kuvataan kvantitatiivisesti. Sisällön erittely eroaa näin sisällönanalyysista, jossa dokumenttien sisältöä pyritään kuvailemaan sanallisesti. Sisällön erittelyyn yhdistetään usein sisällönanalyysi, jotta analyysitulosten merkitykset saataisiin paremmin esiin. Joskus sisällönanalyysin tulokset voivat jopa kyseenalaistaa sisällön erittelyn tulokset. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 106–107.) Omassa tutkimuksessani pyrin kuvaamaan *Helsingin Sanomien* Syyria-utisointia, joten laajempi merkityksien etsintä ja sisällönanalyysi jää muille. Tästä johtuen pyrin analyysissani välttämään liian pitkälle vietyjä johtopäätöksiä, sillä analyysimetodini ei niitä välttämättä tue.

Pietilän (1973) mukaan sisältöä luokitteleva ja sitä tilastollisesti kuvaileva tutkimusmenetelmä on usein sanallista sisällönanalyysia parempi tutkimuskeino, jos tutkittava aineisto on laaja, kuvailtavia sisällöllisiä piirteitä on paljon ja kuvailussa pyritään vertailtavuuteen tai yleistettävyyteen. Ilman luokitteluun sopivan järjestelmän tai kaavion apua useista eri sisällöllisistä piirteistä koostuvaa aineistoa olisi vaikea hallita. (Emt., 33.) Pyrin tutkimuksessani analysoimaan niin laajaa aineistoa *Helsingin Sanomien* Syyria-utisista, kuin minun on pro gradu -tutkielmaan liittyvien ajallisten rajoitusten vuoksi mahdollista analysoida. En pyri aineistorajaukseni suhteellisen pienuuden vuoksi täydelliseen yleistettävyyteen tuloksissa, mutta pyrin silti saamaan selville kattavan yleisnäkömän *Helsingin Sanomien* Syyria-utisten sisällöstä. Koska olen asettanut tutkimukselleni nämä tavoitteet, sisältöä tilastollisesti kuvaileva määrällinen sisällön erittely on sopiva tutkimusmenetelmä analyysiani varten.

Määrällinen sisällön erittely auttaa tutkijaa hallitsemaan laajoja aineistoja, mutta asioiden luokittelussa on aina omat ongelmansa. Tutkittavan aineiston yksityiskohdat ja eri nyanssit kärsivät, sillä määrällinen luokittelu merkitsee aina sisällön karkeistamista ja yleistämistä. Määrälliseen

sisällön erittelyyn ja sitä kautta saatavien tulosten tilastointiin liittyy myös se ongelma, että tällä metodilla ei välttämättä tavoiteta sanojen merkityksiä eikä etenkin niiden sivu- tai piilomerkityksiä. (Pietilä 1973, 265–267.) Sisällön erittelyn ja etenkin lähteiden erittelyn lisäksi *Helsingin Sanomien* Syyria-utisten kielellisten valintojen tulkinta voisi tuoda täydemmin esiin sen, onko lehti painottanut uutisoinnissaan jonkin kriisiin osallistuvan tahon näkemystä enemmän kuin toisten.

Määrällisen sisällön erittelyn tärkeimpään osaan eli luokittelurungon muodostamiseen liittyy Klaus Krippendorffin (2004) mukaan se ongelma, että analyysin tekijä onnistuu vain harvoin luokittelemaan kaikki tutkimuksen kannalta olennaiset sisältöluokat. Tutkimuksesta voin näin jäädä pois jotain olennaista. Teorioista kumpuavat sisältöluokat voivat myös osoittautua melko hyödyttömiksi käytännön aineistoa tutkittaessa. Vedettäessä yhteen sisällön erittelyn tuloksia yleistyksien ja tulosten tiivistäminen voivat yksinkertaistaa liikaa aineiston erilaisuutta. (Emt., 2004, 185–186.) Luokitusrunon muodostuksessa tehdyt valinnat vaikuttavat oleellisesti koko tutkimukseni luonteeseen. Tutkimukseni pyrkii kuvailemaan *Helsingin Sanomien* Syyria-utisointia ilmiönä, joten määrällisen sisällön erittelyn tuomat rajoitukset on myös otettava huomioon tulosten arvioinnissa.

4.3 Luokitusrunko ja koodausesimerkit

Testianalyysien ja metodikirjallisuuden perusteella muodostamani aineiston luokitusrunko koostui 15 sisältöluokasta. Tutkimuksessani havaintoyksikkönä oli aina kulloinkin yksi lehtijuttu. Jokaisesta jutusta luokittelin kaikki 15 sisältöluokkaa. Avaan seuraavassa luokitusrunon pääkohdat sanallisesti ja esittelen koodausesimerkin. Tarkempi luokitusrunko löytyy liitteestä 1.

Ensimmäinen sisältöluokka sisälsi koodattavan jutun päivämäärän ja jutun otsikon jutun myöhempää tunnistusta varten.

Toinen luokka määritteli lehden osaston, jossa juttu julkaistiin. Osastovaihtoehtoja oli kuusi. Viisi vaihtoehtoa muodostui *Helsingin Sanomien* perusosastojaon pohjalta, ja yksi osastokategoria syntyi erikoisuutissivujen ilmestymisen vuoksi.

Kolmannessa sisältöluokassa erittelin jutun aseman osastojen sisällä. Jutuilla oli neljä mahdollista sijaintipaikkaa: 1. osaston ykkössivun pääjuttuna 2. osaston ykkössivun muuna laajana juttuna 3. laajana juttuna muilla osaston sivuilla 4. lyhyesti-palstalla tai osana lyhyesti-koostetta.

Neljännän sisältöluokan aiheena olivat juttutyypit. Juttutyypien erittely kertoi juttujen tyylistä. Juttutyyppi oli osaston ja jutun aseman jälkeen jatkoa jutun sijainnin ja asemoinnin määrittelylle.

Viides luokitusrunгон sisältöluokka määritteli jutun osana uutisjatkumoa. Jutun oli mahdollista asettua osaksi uutisjatkumoa yhtenä kolmesta kategoriasta:

1. Syyrian kriisin kokonaiskuvaa selvittävänä juttuna
2. Täysin uutena ja taustoittamattomana Syyria-uutisena
3. Lyhyesti taustoitettuna uutena Syyria-juttuna.

Kuudennessa sisältöluokassa erittelin juttujen pääasialliset aiheet. Määrittelin jutun pääasiallisen aiheen sen perusteella, mikä aihe oli jutun otsikon, jutun alun ja kuvan muodostaman yhdistelmän pääaihe. Joku kyseisistä kohdista saattoi viitata toisenlaiseen aiheeseen kuin muut, mutta tulkitsin silloin jutun pääaiheen kokonaiskuvan perusteella. Jos esimerkiksi jutun kuva oli eri aiheesta kuin jutun otsikko ja tekstin pääosa, jutun pääaihe määräytyi tekstin perusteella.

Seitsemäs luokka määritteli juttujen toissijaiset aiheet. Aihekategorioiden olivat muuten samat kuin pääasiallisen aiheiden kohdalla luokassa kuusi, mutta toissijaisen aiheen oli mahdollista olla myös epäselvä. Määrittelin jutun toissijaisen aiheen sen perusteella, jos jutussa kerrottiin pääasiallisen aiheen lisäksi selkeästi toisestakin aiheesta. Jos toissijaista aihetta ei ollut tai aiheita oli useampia, koodausulos meni kategoriaan epäselvä.

Kahdeksas sisältöluokka määritteli sen lähteen tai ne lähteet, jotka näkyivät jutun tekijärivillä. *Helsingin Sanomien* oman toimittajan ohella juttujen tekijöinä esiintyivät uutistoimistot tai pääkirjoitussivulla julkaistujen asiantuntija-artikkeleiden kirjoittajat.

Yhdeksännessä luokassa erittelin juttujen sisällä lainatut mediat. Testianalyysin perusteella suurin osa kategorioista määrittyi länsimaisiksi uutistoimistoiksi tai muiksi länsimaisiksi medioiksi. Muita kategorioita olivat qatarilainen Al-Jazeera ja sosiaalisen median eri alustat sisältänyt vaihtoehto.

Kymmenes sisältöluokka määritteli jutuissa esiintyneen pääasiallisen toimijan. Luokittelin pääasialliseksi toimijaksi tahon, joka oli jutun otsikon, jutun alun ja kuvan perusteella aktiivisin asioiden tekijä. Jutussa oli mahdollista olla vain yksi pääasiallinen toimija. Jos toimijoita oli useita, koodausmerkinnäksi tuli epäselvä.

Yhdennessätoista luokassa erittelin jutuissa haastatellut tai muuten ääneen päässeet tahot. Jutuissa lainattujen eri auktoriteettien lisäksi koodasin erikseen ne ääneen päässeet tahot, joiden tietoja oli lainattu jutuissa nimettöminä.

Kahdestoista, kolmastoista ja neljästoista sisältöluokka määrittivät *Helsingin Sanomien* Syyria-juttujen kuvia. Kahdestoista luokka eritteli, oliko jutussa kuvitusta vai ei. Määrittelin siinä lisäksi, oliko kuvitus kuva, graafi, kolumnikuva vai lokaattori. Kolmannessatoista luokassa erittelin kuvituksen sisällön ja kohteet. Kuva-aiheen, esimerkiksi sotilaat, lisäksi määrittelin kuvituksena käytetyn grafiikan. Neljästoista sisältöluokka sisälsi kuvituksen lähteen. Kuvituksen alkuperää koodatessa otin huomioon, jos kuvatoimiston nimiin merkityn kuvan kerrottiin olevan alun perin esimerkiksi syyrialaisen kansalaisjournalistin ottama. Kuva-arkistosta otetuiksi kuviksi määrittelin kuvat, joissa ei ollut kuvakrediittiä.

Viidestoista sisältöluokka määritteli, liittyikö Syyria-juttuun vinkki *Helsingin Sanomien* pääuutisivulla.

Esittelen seuraavaksi kolme koodausesimerkkiä aineistoni yleisimmistä juttutyypeistä, lyhyestä uutisesta, perusuutisesta ja kuilun laajasta jutusta.

Esimerkki 1

Väkivalta jatkui Syyriassa (Helsingin Sanomat 20.11.2011)

Beirut. Syyrian hallinnon joukot jatkoivat lauantaina hyökkäystä siviilejä vastaan. Yhteenotoissa kuoli ainakin 14 ihmistä. Verenvuodatus jatkui siitä huolimatta, että Arabiliitto vaati Syyriaa lopettamaan väkivallan. Vaikutusvaltainen 22 maan liitto uhkasi Syyriaa uusilla pakotteilla. Syyria suostui perjantaina siihen, että Arabiliitto lähettäisi maahan tarkkailijoita seuraamaan tilannetta. YK:n mukaan Syyrian maaliskuussa alkaneessa kansannousussa on tapettu ainakin 3500 ihmistä. Reuters-AP

Yllä oleva juttu julkaistiin *Helsingin Sanomien* ulkomaanosastolla, jutun asemana oli lyhyesti-palsta ja juttutyypinä lyhyt uutinen. Uutisjatkumon osalta merkitsin jutun uudeksi jutuksi, jota ei ole taustoitettu. Yksi Syyrian kansannousua taustoittava lause jutun lopussa ei luokitusrunkoon merkitsemieni tarkempien kriteerien perusteella riitä muuttamaan juttua taustoitetuksi uudeksi uutiseksi. Taustoittamattomuuden puolesta puhuu myös se, että jutun pääaiheen, eli Syyrian hallinnon harjoittaman väkivallan, taustasyitä ei kerrota. Jutun pääasialliseksi aiheeksi merkitsin siis Syyrian hallinnon harjoittaman väkivallan pääasiassa otsikon ja jutun ensimmäisen lauseen viittaussuhteiden perusteella. Toissijaiseksi aiheeksi koodasin Lähi-idän valtiosuhteet, sillä Syyrian väkivallan jälkeen jutussa kerrotaan arabimaiden muodostaman Arabiliiton ja Syyrian suhteista. Jutun lähteinä olivat Reuters ja AP ja siinä ei lainattu sisällä muita medioita. Jutun pääasiallinen toimija oli epäselvä, sillä toimijoita oli useita. Syyrian hallinnon joukkojen lisäksi puhutaan yhteenotoista, joilla on toinenkin osapuoli. Lisäksi Arabiliitto on aktiivisena toimijana vaatimassa ja uhkaamassa pakotteilla. Jutussa ei haastateltu ketään ja siihen ei liittynyt kuvaa. Jutusta ei ollut vinkkiä pääuutissivulla.

Esimerkki 2

Syyrian mielenosoitukset virkosivat uudestaan (Helsingin Sanomat 21.5.2011)

Ainakin 30 ihmistä kuoli poliisin tulituksessa.

AP-HS

Beirut. Syyrian poliisi ampui perjantaina kohti mielenosoittajia eri puolilla maata. Aktivistien mukaan 30 ihmistä kuoli, heidän joukossaan yksi 16-vuotias poika.

Perjantain väkivaltaisuuDET viittaisivat siihen, että hallitus ei sittenkään ole onnistunut tukahduttamaan mielenosoituksia väkivallalla ja pienillä uudistuksillaan. Viime viikolla mielenosoitukset olivat pienempiä kuin aiemmin, ja kuolonuhrien määrä jäi pieneksi.

Presidentti Bashar al-Assad sanoi tällä viikolla syyrialaisen sanomalehden haastattelussa, että liikehdintä tukahtuu lyhyen ajan kuluessa.

Perjantaina mielenosoitukset näyttivät virkoavan uudestaan. Mielenosoituksia oli myös pääkaupungissa Damaskoksessa, joka tähän asti on pysynyt rauhallisena.

Homsin kaupungissa mielenosoittajia oli noin 5000, vaikka jokaisen suuren kadun varrelle oli pystytetty tiesulkuja, arvioi The New York Times -lehden haastattelema silminnäkijä.

"[Poliisi] ajoi mielenosoittajia takaa autoilla ja sitten alkoi ampua heitä kohti", sanoi toinen silminnäkijä.

Väkivaltaisuuksia oli silminnäkijöiden mukaan myös Haman kaupungissa sekä Baniasin ja Latakian satamakaupungeissa.

Ihmisoikeusjärjestöjen mukaan jo noin 850 ihmistä on kuollut ja tuhansia pidätetty väkivaltaisuuksissa, jotka alkoivat Syyriassa kaksi kuukautta sitten. Mielenosoitukset eivät ole vielä läheskään niin suuria kuin ne olivat Egyptissä ja Tunisiassa, jossa satojentuhansien ihmisten mielenosoitukset pakottivat maiden presidentit eroamaan alkuvuodesta.

The screenshot shows a web browser window displaying a news article from Helsingin Sanomat. The article title is "virkosivat uudestaan". The main text reports that at least 30 people were killed in a police shooting in Beirut. A photo shows a crowd of people with their arms raised. A quote from a witness describes the police firing at protesters. The article is dated 21.5.2011.

Helsingin Sanomissa 21.5.2011 julkaistun Syyrian mielenosoitukset virkosivat uudestaan -jutun kuva.

Yllä olevan kuvallisen jutun julkaisupaikka oli Helsingin Sanomien ulkomaanosasto. Se sijaitsi sivulla B2 eli jutun asema oli laaja juttu osaston muilla sivuilla. Jutun juttutyyppi oli perusuutinen

ja uutisjatkumon osalta koodasin sen taustoitetuksi uudeksi uutiseksi. Jutussa kerrotaan useammalla kuin yhdellä lauseella päivän uutisen eli mielenosoituksen taustoista, kansannousun taustoista ja verrataan Syyrian mielenosoituksia muihin arabikevään mielenosoituksiin. Jutun pääasialliseksi aiheeksi määrittelin mielenosoitukset otsikon ja kuvan yhteispelin sekä tekstin perusosan perusteella. Toissijaiseksi aiheeksi koodasin Syyrian hallinnon harjoittaman väkivallan kakkosotsikon ja jutun alun perusteella. Jutun lähteenä olivat AP ja HS. Jutussa lainattiin sisällä *The New York Times* -lehteä. Jutun pääasialliseksi toimijaksi koodasin Syyrian opposition. Tässä tulee esille toimija-sisältöluokan määrittelyvaikeus, sillä Syyrian hallitus on yhtä lailla jutun toimijana, koska Syyrian poliisin kerrotan aloituslauseessa ampuneen mielenosoittajia. Kuvan ja otsikon yhteispelin vuoksi merkitsi kuitenkin toimijaksi Syyrian opposition. Jutun päätoimijan luokittelu on luokitusrungon avulla vain suuntaa antavaa. Tarkempi luokittelu vaatisi määrällisen sisällön erittelyn lisäksi laadullista sisällön analyysia. Palaan tähän esitellessäni toimija-sisältöluokan tuloksia analyysin tulokset -luvussa. Jutussa oli kaksi haastateltua tai ääneen päässyttä tahoa: silminnäkijänä ollut siviili ja hallituksen edustaja Bashar al-Assad. Juttuun liittyi kuva, jonka aiheena olivat mielenosoittajat. Kuvan lähteeksi merkitsin syyrialaisen kansalaisjournalistin, sillä kuva oli kuvankaappaus YouTube-videopalvelusta, mikä mainittiin myös kuvatekstissä. Juttuun ei liittynyt vinkkiä.

Esimerkki 3

Öljyministeri loikkasi kapinallisten puolelle Syyriassa (Helsingin Sanomat 9.3.2012)

”Olet työntänyt maan kuilun partaalle”, ministeri sanoi Syyrian presidentille.

AP

Beirut. Syyrian kovaotteisen presidentin Bashar al-Assadin tukijoukot rakoilevat.

Torstaina tuli julki verkkovideo, jossa apulaisöljyministeri Abdo Husameddine kertoi loikkaavansa Syyrian kapinallisten puolelle.

Hän on tähän mennessä vaikutusvaltaisin loikkari. Husameddine on toiminut erilaisissa hallituksen viroissa 33 vuotta.

”En halua päättää elämäni tämän hallinnon rikosten edistämiseen”, hän sanoo videolla joka on nähtävillä Youtube-sivustolla. Torstaina ei ollut tietoa, missä ja milloin video oli kuvattu.

Hallituksen joukot ovat kukistaneet Syyrian kansannousun verisesti. YK:n mukaan jo yli 7500 ihmistä on kuollut noin vuoden jatkuneissa väkivaltaisuuksissa. Torstaina aktivistit kertoivat kymmenistä uusista kuolonuhreista Homsissa.

Al-Assad on aiheuttanut syyrialaisille ”surun ja tuskan vuoden”, perustelee Husameddine puolenvaihtoaan videolla. Hän osoitti puheensa suoraan presidentille: ”Olet vienyt ihmisiltä heidän

inhimillisen perusoikeutensa ja työntänyt maan kuilun partaalle." Öljyministeri epäili, että hänen läheisilleen voi käydä loikkauksen takia huonosti.

"Tämä hallinto tulee polttamaan kotini, vainoamaan perhettäni ja keksimään paljon valheita." Ministerit ja siviilivirkamiehet ovat pysyneet kansannousun aikana enimmäkseen uskollisina al-Assadille. Armeijasta sen sijaan on siirtynyt tuhansia sotilaita kapinallisten puolelle.

Ulkovallat ovat asettaneet Syyrialle talouspakotteita, mutta ne eivät ole lopettaneet verenvuodatusta. Harva kannattaa sotilaallista hyökkäystä Syyriaan.

Torstaina Turkki ja Tunisia ilmoittivat vastustavansa ajatusta. Yhdysvallatkin on suhtautunut siihen kriittisesti.

Yllä oleva juttu julkaistiin *Helsingin Sanomien* ulkomaanosastolla. Sen oli sijoitettu ulkomaanosaston ykkössivun kuilun lähtöön eli jutun asema oli osaston ykkössivun muu laaja juttu. Juttutyypinä oli kuilun laaja juttu ja uutisjatkumon osalta juttu oli taustoitettu uusi uutinen. Siinä kerrotaan useammalla kuin yhdellä lauseella Syyrian väkivaltaisuuksien sekä loikkareiden taustoista. Jutun pääasialliseksi aiheeksi koodasin Syyrian sisäpolitiikan, sillä juttu kertoi ministerin loikkauksesta hallituksen riveistä oppositioon. Jutun toissijaisena aiheena olivat sotatapahtumat, sillä siinä kerrotaan tuoreista väkivaltaisuuksista sekä kokonaisuuhimmäärästä. Myös ministerin loikkaaminen on eräänlainen osa sotatapahtumia. Jutun lähteenä on uutistoimisto AP ja jutussa on lainattu sisällä sosiaalista mediaa, sillä ministerin irtisanoutumisvideo on julkaistu YouTubessa. Jutun pääasiallinen toimija oli Syyrian oppositio, jonka puolesta loikannut ministeri puhuu. Jutussa ääneen pääseväksi tahoksi koodasin Syyrian opposition edustajan. Juttuun ei liittynyt kuvaa eikä siitä ollut vinkkiä pääuutissivulla.

4.4 Tutkimuksen reliabiliteetti

Krippendorffin (2004) mukaan tutkimuksen toteutustapa on luotettava, jos tutkimus pystyy vastaamaan tutkittavaan ilmiöön samalla tavalla, vaikka tutkimus toteutettaisiin eri olosuhteissa. Tutkimuksen tekijän on todistettava tutkimuksensa paikkansa pitävyys mittaamalla saamiensa tulosten luotettavuus. (Emt., 211–212.) Pietilä (1973) esittelee neljä eri periaateratkaisua, joilla määrällistä sisällön erittelyä hyödyntävän tutkimuksen luotettavuus eli reliabiliteetti voidaan tarkistaa. Eri käyttäjät voivat kerätä tiedot samasta ilmiöstä käyttäen samaa tietojenkeruuvälinettä, sama käyttäjä voi kerätä tiedot samasta ilmiöstä samoilla välineillä mutta eri ajankohtana, samasta ilmiöstä voidaan kerätä tiedot käyttäen varsinaiselle tietojenkeruuvälineelle rinnakkaista välinettä tai samasta ilmiöstä kerätään tiedot samalla tietojenkeruuvälineellä mutta useampana ajankohtana. (Emt., 234.) Omassa tutkimuksessani selvitin tietojenkeruumenetelmäni reliabiliteettia keräämällä

samaa tietojenkeruuvälinettä eli luokitusrunkoa käyttäen tiedot samasta tutkimusaineiston osasta eri ajankohtina.

Jälkikäteen tehtävässä reliabiliteetin tarkistuksessa riittävä tarkistusotanta on noin 10–30 prosenttia aineistosta, jos aineisto on laaja (Pietilä 1973, 239). Omasta aineistossani kaikki muut kuukaudet paitsi vuoden 2011 heinäkuu ja syyskuu sisälsivät enemmän kuin 10 prosentin osuuden koko juttumäärästä. Valitsin uudelleenkodeattavaksi marraskuun 2011, jonka 24 juttua muodostivat 14 prosentin osuuden kaikista jutuista. Valintaperusteena oli yksinkertaisesti se, että käytin vuoden 2011 maaliskuu- ja toukokuuta jo testianalyseissani rakentaessani luokitusrunkoani. Näin koin hyödylliseksi suorittaa tarkistuskoodauksen kuukauden osalta, joka sisälsi enemmän kuin 10 prosentin osuuden koko juttumäärästä ja joka ei ollut mukana testianalyseissä. Marraskuu 2011 oli ensimmäinen nämä kriteerit täyttänyt kuukausi.

Koodasin varsinaisen aineistoni loka-marras-joulukuussa 2013. Huhtikuussa 2014 koodasin uudelleen *Helsingin Sanomissa* marraskuussa 2011 julkaistut Syyria-uutiset. Käytin uudelleenkodeauksen ja alkuperäisen koodauksen välisen yksimielisyysprosentin laskemiseen seuraavaa Veikko Pietilän (1973) esittelemää kaavaa:

reliabiliteetti = $L_{1,2} \times 2 / L_1 + L_2$ (Pietilä 1973, 240.)

Kaavassa $L_{1,2}$ tarkoittaa niiden sisältöluokkien lukumäärää, joista sain molemmilla kerroilla saman koodaustuloksen. L_1 on ensimmäisellä koodauskerralla saatujen tietynarvoisten tulosten lukumäärä ja L_2 on toisella koodauskerralla saatujen tulosten lukumäärä. Koska minulla on lähes kaikissa sisältöluokissa useita muuttujia, olen laskenut luokkien yksimielisyysprosentteja ensin yksittäisten kategorioiden osalta ja sitten koko sisältöluokan osalta. Tein näin nähdäkseni, poikkesiko jokin kategoria suuresti toisista. Yhdistetyn yksimielisyysprosentin laskin niin, että jaoin koko sisältöluokassa saman tuloksen molemmilla koodauskerroilla saaneiden koodausten kaksinkertaistetun lukumäärän kaikilla koodauksilla. $L_{1,2}$ oli siis kaikki samoin koodatut kohdat ja $L_1 + L_2$ kaikki luokan koodaukset.

Pietilän (1973) mukaan määrällisestä sisällön erittelystä saatuja luokittelutuloksia voidaan pitää luotettavina, kun yksimielisyysprosentti on yli 90. Melko luotettavia tulokset ovat vielä silloin, kun yksimielisyysprosentti ylittää 80 prosenttia. (Emt., 245.)

Tutkimukseni sisältöluokkien jutun osasto, jutun asema ja juttutyypit kohdalla erilaisen koodaustuloksen saaminen ei ole mahdollista kuin epähuomiossa, sillä luokitusrungon luokituskriteerit eivät jätä näissä kohdissa tulkinnanvaraa. Samoin on juttuun merkittyjen lähteiden kohdalla sekä sisältöluokissa, joissa selvitetään, liittyykö juttuun kuva tai liittyykö juttuun vinkki. Sisältöluokkien 2, 3, 4, 8, 12 ja 15 luokitteluita voidaan siis pitää luotettavina jo lähtökohtaisesti, sillä niissä koodaustuloksen erilaisuus ensimmäisen koodauskerran ja uudelleenkodeauksen välillä johtuisi inhimillisestä virheestä. Suoritin silti tarkistuskoodauksen myös kyseisten luokkien kohdalla. Yksimielisyysprosentiksi tuli jokaisen osalta 100. En koodannut ensimmäistä sisältöluokkaa uudelleen, sillä se sisälsi vain jutun nimen ja päivämäärän jutun myöhempää tunnistusta varten.

Sisältöluokassa 5 eli uutisjatkumossa koko luokan yksimielisyysprosentti oli 95,8. Sisältöluokan 6 eli juttujen pääasiallisten aiheiden yksimielisyysprosentti oli 91,7. Sovelsin juttuaiheluokasta saamaani uudelleenkodeaustulokseen Pietilän (1973) luokitusreliabiliteetin kohotusperiaatetta, jonka mukaan reliabiliteettia voi kohottaa yhdistelemällä luokkia laajemmiksi luokiksi. Pietilän mukaan luokittelun luotettavuuden parantaminen voi toisaalta vähentää luokkien yksityiskohtaisuutta, joten luokkien yhdisteleminen ei ole aina edes tarpeen. (Emt., 246.) Oman tutkimukseni sisältöluokan 6 kohdalla luokkien yhdistely kannattaa, sillä aiheita voi hyvin tiivistää laajempien kategorioiden alle. Esimerkiksi Syyrian opposition ampuvat laukaukset voidaan hyvin yhdistää sotatapahtumat-kategoriaan ja sotatapahtumat taas vielä yleisempään väkivalta-kategoriaan. Luokkia yhdistelemällä juttujen pääasiallisten aiheiden yksimielisyysprosentti nousi sataan.

Sisältöluokka 7 eli juttujen toissijaiset aiheet sisälsi eniten vaihtelua luotettavuudessa koko aineistossa. Luokan yhteenlaskettu yksimielisyys prosentti oli 62,5. Sisältöluokka kuuden tavoin luokkia yhdistelemällä yksimielisyysprosentti nousi 70,8:aan. Juttujen toissijaiset aiheet antavat lisätietoa Syyria-uutisten aihekirjosta, mutta tällä yksimielisyysprosentilla sisältöluokan tuloksia voi pitää vain suuntaa antavina.

Sisältöluokka 9 eli juttujen sisällä lainatut mediat oli luotettava luokka. Sen yksimielisyysprosentiksi tuli 98,1. Juttujen päätoimijat eli sisältöluokka 10 oli melko luotettava, sillä yksimielisyysprosentiksi tuli 79,2. Luokkia yhdistelemällä juttujen päätoimijat -luokan yksimielisyysprosentti nousi 83,3:een. Tämäkin luokka antoi siis riittävän luotettavasti tietoa.

Sisältöluokan 11 eli jutuissa haastateltujen tahojen yksimielisyysprosentti oli luotettava, 96,9 prosenttia. Sisältöluokka 13 eli kuvien aiheet ja sisällöt sai yksimielisyysprosentin 80,0. Luokkaa

voidaan pitää varsin luotettavana, sillä koodauskertojen ero johtui siitä, että toisella tulkitsen toisella kerralla muutamaan kuvaan ylimääräisen kuva-aiheen. Molemmilla koodauskerroilla kuvista löytyivät myös kaikki samat aiheet, joten räikeitä tulkintaerimielisyyksiä ei esiintynyt. Kuvien lähteiden eli sisältöluokan 14 yksimielisyysprosentti oli 90,9 eli luokka oli luotettava. Uudelleenkoodauskerran ero selitti se, että löysin toisella kerralla yhden kuvan kuvatekstistä maininnan, että kuvan on kuvatoimiston tietojen mukaan ottanut syyrialainen kansalaisjournalisti. Tämä oli jäänyt ensimmäisellä kerralla huomaamatta.

Tarkastin siis tutkimukseni luotettavuuden eli reliabiliteetin keräämällä tiedot tutkimusilmiöstäni samalla tutkimusvälineellä kahtena eri ajankohtana. Onnistuin luokitusrunkoni muodostamisessa kokonaisuudessaan hyvin, sillä ainoastaan yksi sisältöluokka jäi alle melko luotettavan luokan rajan eli sai alle 80 prosentin yksimielisyyden. Tämä sisältöluokka oli luokitusrunkoni kohta kuusi eli kohta, jossa luokittelin Syyria-juttujen toissijaisia aiheita. Toissijaisten aiheiden kohdalla yksimielisyysprosentti jäi eri kategorioita yhdistelemälläkin vain 70,8:aan, joten tämän luokan tuloksista ei voida tehdä yleistettäviä johtopäätöksiä.

Tutkimukseni 15 sisältöluokan luotettavuus jakaantui kaiken kaikkiaan seuraavasti:

Yksimielisyysprosentin 100 sai noin puolet luokitusrungon kohdista eli seitsemän sisältöluokkaa. Nämä luokat olivat: juttujen osastot, juttujen asemat, juttutyypit, juttujen pääasialliset aiheet, juttuun merkityt lähteet, juttujen kuvitus ja juttuihin liittyvät vinkit. Luotettavan eli yli 90 prosenttisesti yksimielisen koodaustuloksen sai neljä sisältöluokkaa: uutisjatkumo, juttujen sisällä lainatut mediat, jutuissa haastatellut tahot ja kuvien lähteet. Yksimielisyysprosentin 80 eli melko luotettavan rajan saavutti kaksi sisältöluokkaa: juttujen päätoimijat ja kuvien aiheet. Juttujen toissijaisia aiheita luokitellut sisältöluokka ei ollut luotettava ja ensimmäinen sisältöluokka oli mukana vain juttujen myöhempää tunnistusta varten.

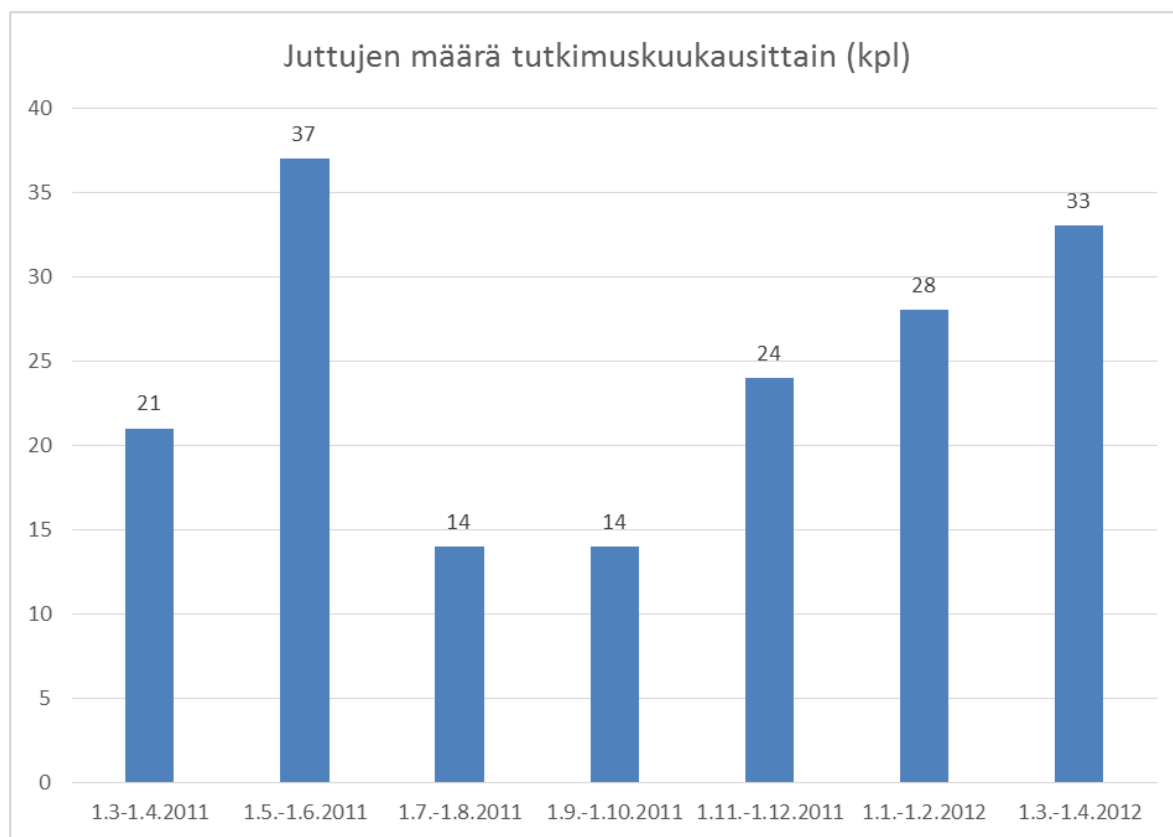
5. Analyysin tulokset

Esittelen tässä luvussa tekemäni tutkimuksen tulokset. Puraan määrällisellä sisällön erittelyllä saatuja tuloksia niin sanallisesti kuin graafisesti. Tulosten esittelyjärjestys noudattelee luokitusrunkon rakennetta. Esittelen jokaisen luokitusrungon kohdan tuottamat tulokset erikseen. Seuraavassa Päätelmät-pääluvussa summaan vielä yhteen luokittelun tuloksia.

5.1 Juttujen määrä ja jakautuminen ajallisesti

Seitsemän kuukauden otantajakson aikana *Helsingin Sanomat* julkaisi yhteensä 171 Syyria-aiheista juttua. Kuukausittain jutut jakautuivat seuraavasti (Kuvio 3, taulukko 2):

KUVIO 3

Seitsemän kuukauden otantajakson aikana *Helsingin Sanomissa* julkaistujen Syyria-aiheisten juttujen määrä kuukausittain.

Taulukko 2: Juttujen määrä tutkimuskuukausittain

Maaliskuu 2011+1.4.2011	21 juttua	12,3 %
Toukokuu 2011+1.6.2011	37 juttua	21,6 %
Heinäkuu 2011+1.8.2011	14 juttua	8,2 %
Syyskuu 2011+1.10.2011	14 juttua	8,2 %
Marraskuu 2011+1.12.2012	24 juttua	14,0 %
Tammikuu 2012+1.2.2012	28 juttua	16,4 %
Maaliskuu 2012+1.4.2012	33 juttua	19,3 %
Yhteensä	171 juttua	100 % ¹

Syyrian kansannousun alkaessa keväällä 2011 aiheesta julkaistiin paljon juttuja. Esimerkiksi toukokuussa 2011 *Helsingin Sanomissa* julkaistiin Syyrian kriisiä käsittelevä juttu lähes päivittäin. Joinakin päivinä juttuja oli useita. Juttumäärien vaihtelu eri kuukausien välillä kertoo Syyrian kriisin kehittymisestä. Esimerkiksi Arabiliiton osallistuminen kriisin selvittelyyn nosti juttumäärää alkuvuodesta 2012. Tutkimusjaksoni pisin Syyria-aiheisten juttujen juttuväli oli seitsemän päivää heinäkuussa 2011. Syyria oli siis varsinainen kestoaihe *Helsingin Sanomien* sivuilla.

Syyria-aiheisten juttujen määrään kuin koko uutisointiin aiheesta vaikuttivat erityisesti otantajakson alussa muut maailman tapahtumat. Libyan sota sekä Japaniin iskenyt tsunami ja sitä seurannut Fukushima ydinvoimaonnettomuus olivat kevään 2011 suuria uutisia. Nämä laajat ja poikkeukselliset uutistapahtumat saivat paljon tilaa *Helsingin Sanomissa*, mikä vaikutti osaltaan myös uutisointiin Syyrian kriisistä. Libyan sota liittyi arabikevään kansannousuihin, joten Syyria nousi esille osin Libyan vanavedessä ja varjossa. Tämä näkyi esimerkiksi keväällä 2011 julkaistuilla erikoisuutissivuilla, joita analysoin tarkemmin seuraavassa osastot-alaluvussa. Tutkimusjaksolleni sattunut poikkeuksellinen kevät tulee ottaa huomioon tehtäessä johtopäätöksiä tutkimusaineistostani, sillä Syyria-uutisointiin vaikutti tuolloin ulkopuolisia tekijöitä, jotka tosin ovat luonnollinen, joskin tässä mittakaavassa harvinainen, osa päivittäistä uutistuotantoa.

¹ Taulukoihin on merkitty aina lopuksi todellisen jakauman summa eli 100 prosenttia. Tämä pätee kaikissa taulukoissa ja kuvioissa. Esityksissä prosenttiluvut on kuitenkin pyöristetty yhteen desimaaliin selkeyden vuoksi. Tämän vuoksi jakaumien summat voivat esityksissä poiketa todellisesta summasta eli 100 prosentista.

5.2 Juttujen jakautuminen osastoittain

Tutkimusaineistoni jutuista suurin osa julkaistiin *Helsingin Sanomien* ulkomaanosaston sivuilla. 171 jutusta tai uutiskokonaisuudesta 147 oli ulkomaansivuilla. Seuraavaksi eniten Syyria-jutut saivat tilaa pääkirjoitussivulla, 16 kirjoituksen verran. *Helsingin Sanomien* sunnuntaisin ilmestyvillä sunnuntaisivuilla julkaistiin kaksi Syyriaa käsitellyttä juttua ja kotimaansivuilla oli yksi uutinen. Viisi Syyria-juttua julkaistiin lehden ensimmäisten uutissivujen poikkeuksellisilla erikois- tai teemautissivuilla (Taulukko 3).

Taulukko 3: Syyria-aiheisten juttujen osastot

Ulkomaat	147 juttua	86,0 %
Pääkirjoitus	16 juttua	9,4 %
Erikois- tai teemautissivu	5 juttua	2,9 %
Sunnuntai	2 juttua	1,2 %
Kotimaa	1 juttu	0,6 %
Yhteensä	171 juttua	100 %

Ulkomaanosastolla julkaistujen Syyria-aiheisten juttujen lukumäärän ja monipuolisuuden vuoksi palaan ulkomaanosaston juttujen yksityiskohtiin tutkimukseni seuraavissa alaluvuissa aina kunkin luokitusrunon erotteleman juttuominaisuuden kohdalla. Tässä juttuosastoja käsittelevässä luvussa erittelen yksityiskohtaisemmin pääkirjoitus-, erikois-, sunnuntai- ja kotimaansivuilla julkaistut jutut.

Pääkirjoitussivulla julkaistuista 16 Syyria-aiheisestä jutusta kuusi oli pääkirjoituksia, kuusi pääasiassa *Helsingin Sanomien* toimittajien tekemiä kolumneja ja kolumnimuotoisia analyyseja, kolme asiantuntija-artikkeleita ja yksi lyhyt uutinen. Pääkirjoitussivulla julkaistujen juttujen pääaiheina olivat tavallisimmin joko maailmanpolitiikka tai Syyrian kriisin ja arabikevään tapahtumien kokonaiskuva. Muutaman jutun pääaiheena oli Syyrian hallinnon väkivalta ja yksi juttu käsitteli pääaiheenaan Arabiliittoa. Juttujen toissijaisissa aiheissa toistuivat kriisin kokonaiskuva ja maailmanpolitiikka. Toissijaisina aiheina olivat kuitenkin myös Syyrian sisäpolitiikka, talous, historia, Lähi-idän valtiosuhteet ja Venäjän sekä Syyrian väliset suhteet. Pääkirjoitussivun jutuissa pääasiallisena toimijana oli useimmiten Syyrian hallitus. Muita pääasiallisia toimijoita olivat arabimaat, arabikevään maat tai Arabiliitto, Venäjä, Kiina ja syyrialaisviilit.

Pääkirjoitussivun jutuissa kirjoittajien käyttämät lähteet jäivät usein piiloon tai vain lyhyen maininnan tasolle. Kahdessa pääkirjoitussivun jutussa ääneen pääsee ulkomaalainen asiantuntija,

kolmessa ulkomaalainen poliitikko ja yhdessä kansainvälinen ihmisoikeusjärjestö. Yhdessä jutussa lainataan ulkopuolista mediaa, venäläistä *Kommersant*-lehteä. Yksi juttu oli kooste *Hufvudstadsbladetin* päätoimittajan kirjoituksesta. Pääkirjoitussivu sijaitsee *Helsingin Sanomissa* ennen pääuutissivua eli vinkkisivua, joten pääkirjoitussivun jutuista ei ole yleensä vinkkiä lehdessä. Syyria-aiheisistakaan pääkirjoitussivun jutuista ei ollut vinkkejä. Pääkirjoitussivulla julkaistuista Syyria-jutuista yksi oli uutisjatkumoltaan taustoitettu uusi uutinen, muut olivat seurantajuttuja.

Erikois- tai teemauutissivujen aiheina olivat arabikevään tapahtumat keväällä 2011, ja ne, viisi kappaletta, julkaistiin kaikki kyseisen vuoden maaliskuussa. Syyrian maaliskuussa 2011 alkanut kansannousu oli osa arabikevättä, joten *Helsingin Sanomien* toimitus yhdisti myös Syyria-uutiset osaksi arabikevään kiehun, kun tilanne Pohjois-Afrikassa ja Lähi-idässä oli kuumimmillaan.

Erikoisuutissivut julkaistiin perättäisinä päivinä 21.–24.3.2011. Sivujen pääaiheena oli käynnissä ollut Libyan sota. Syyriaakin koskevat jutut olivat sivujen ylälaidassa kulkeneen Libyan sota -otsakkeen alla (Liite 2). Vain 24.3.2011 julkaistu kolumni ”Adjektiivit loppuvat” oli otsakkeen ”Israelin pommi-isku” alla, mutta kyseinen pommi-iskukin oli Lähi-idän tapahtumana yhdistetty Libyan sota ja arabikevät -teemoihin.

Kolmena päivänä neljästä erikoisuutissivuja oli kolme, yhtenä päivänä sivuja oli kaksi eli aukeaman verran. Ajanjakson poikkeuksellista sivumallia käytettiin myös muina päivinä, sillä esimerkiksi 20.3.2011 *Helsingin Sanomien* A-osan ensimmäiset uutissivut olivat erikoisuutissivuja Japanin tsunamista ja Fukushimaon ydinvoimaonnettomuudesta. Koska tämänkin aihe oli ulkomaan uutinen, vaikutti se varmasti osaltaan myös kyseisen ajanjakson Syyria-juttujen asemaan, juttutyyppeihin ja uutisjatkumoon, sillä suuret uutistapahtumat vievät paljon suurenkin uutistoimituksen resursseista.

Erikoisuutissivuilla julkaistuista viidestä Syyria-aiheisesta jutusta kaksi oli juttutyypeiltään perusuutisia, kaksi lyhyesti-koosteen uutispätkiä ja yksi oli kolumni. Toinen perusuutisista oli julkaisupäivänään sivun lähtöjuttuna ja toinen omana julkaisupäivänään sivunsa kakkosjuttuna. Kolumni summasi laajemmin yhteen arabikevään tapahtumia, muiden juttujen pääaiheina olivat joko mielenosoitukset Syyriassa tai Syyrian hallinnon harjoittama väkivalta. Lyhyiden uutis- ja tapahtumakoosteiden osina olleet kaksi Syyria-juttua oli koostettu Reuters- ja AP-uutistoimistojen materiaalista, muissa jutuissa tekijöinä olivat *Helsingin Sanomien* toimittajat. Näissäkin jutuissa oli kuitenkin sisällä lainattu Reutersin ja AP:n tietoja. Lisäksi toisessa perusuutisista oli käytetty lähteenä Al-Jazeera-uutiskanavaa.

Juttujen pääasiallisena toimijana oli joko Syyrian hallitus tai Syyrian oppositio. Haastateltuja tai jutuissa ääneen päässeitä tahoja oli enemmän. Niin nimellisen kuin nimettömän Syyrian hallintoa edustaneen lähteen lisäksi ääneen pääsivät syyrialaissiviili, suomalainen asiantuntija, ulkomaalainen poliitikko sekä maanpaossa elävä ihmisoikeustaistelija. Molemmissa Syyria-aiheisissa perusuutisissa oli kuva. Toisessa kuvassa oli syyrialaissotilaita, toisessa syyrialaisia mielenosoittajia. Molempien kuvien lähteenä oli kuvatoimisto. Yhtenä päivänä neljästä erikoisuutissivupäivästä Syyria esiintyi pääuutissivun vinkeissä ollen 24.3.2011 osana päävinkkiä.

Sunnuntaisivuilla julkaistut kaksi laajaa juttua kertoivat eri tavalla Syyrian kriisistä. Toisessa Syyria oli yksittäinen osa presidentti Martti Ahtisaarelle esitettyjä, maailmanpolitiikkaa ja konflikteja koskevia kysymyksiä ja toisessa jutussa Syyria oli selkeästi koko jutun aiheena. Siinä *Helsingin Sanomien* oma toimittaja kirjoitti Syyrian tapahtumista ystäviensä näkökulmasta. Hän seurasi näiden ystävien elämää Syyriassa Facebook-päivitysten avulla. Jälkimmäinen juttu vahvistaa osaltaan teoriaa sosiaalisen median vahvasta vaikutuksesta konventionaalisen mediaan arabikevään aikana. Tämä *Helsingin Sanomien* sunnuntaisivujen laaja analyysi oli poikkeuksellinen otantajaksoni keskimääräiseen Syyria-juttuun verrattuna (ks. 5.3 juttujen asemat ja 5.4 juttutyypit).

Kotimaansivuilla julkaistiin yksi Syyria-aiheinen juttu (7.3.2012) otantajaksoni aikana. Uutinen kertoi EU:n ulkoministerin Catherine Ashtonin Suomen-vierailusta ja oli päätynyt siksi kotimaansivuille, vaikka uutisen pääsisältönä olivatkin selkeät ulkomaanaiheet Venäjä ja Syyria.

Otanta-alueessani mukana olleilla *Helsingin Sanomien* taloussivuilla ei julkaistu yhtään Syyria-aiheista uutista otantakuukausien aikana.

5.3 Juttujen asemat

Luokittelin tutkimuksessani mukana olleiden juttujen aseman siten, miten *Helsingin Sanomien* toimitus pyrki mielestäni lehteään rakentamaan tutkimusjakson ajankohtana. Tarkkojen merkkimäärien ja juttupituuksien sijaan olen eritellyt tutkimusaineistostani juttujen asemia *Helsingin Sanomien* eri lehtipalstoilla. Syyria-aiheinen juttu on voitu julkaista osastosta riippumatta jollakin neljästä seuraavasta asemasta:

1. Osaston ykkössivun lähtöjutun paikalla
2. Muulla osaston ykkössivun merkittävällä paikalla (kakkosjuttu tai kuilun laaja juttu, ei lyhyesti palsta)

3. Isona juttuna jollakin osaston toisista sivuista (lähtöjuttuna, kakkosjuttuna tai laajana kuilujuttuna, ei lyhyesti palstalla)
4. Lyhyesti-palstalla tai osana lyhyistä pätkistä koostuvaa koostejuttua.
- (Taulukko 4, liitteet 3, 4, 5 ja 6)

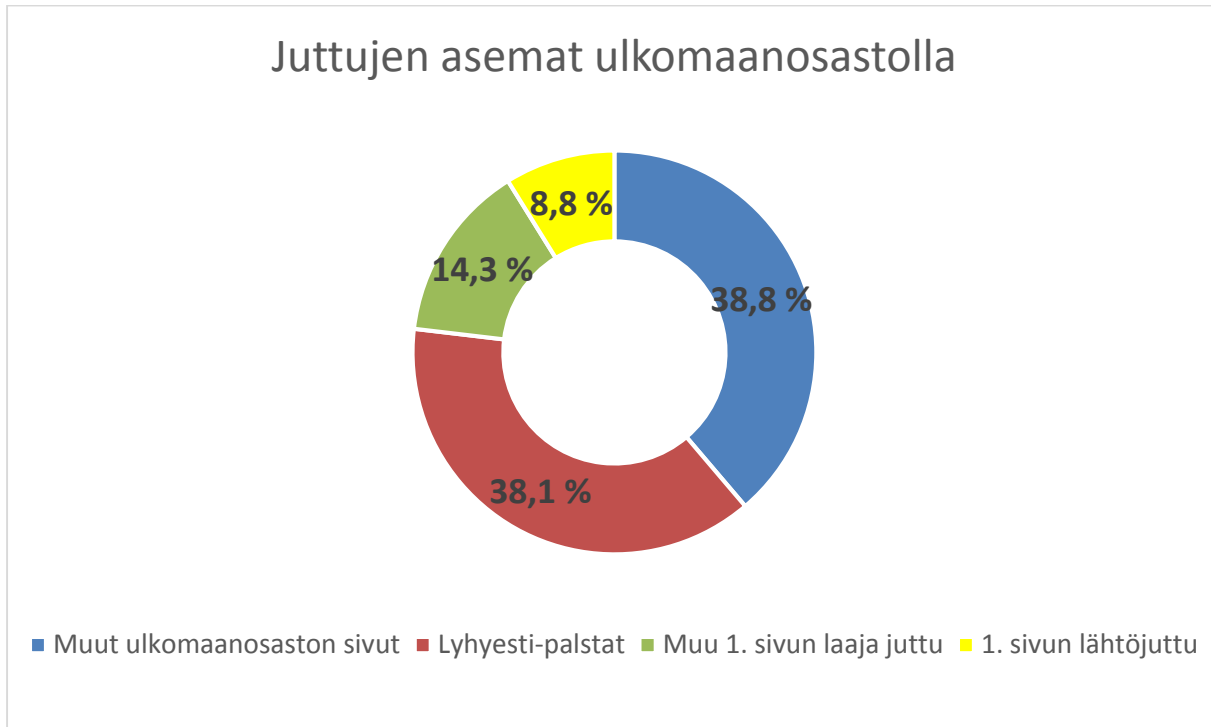
Helsingin Sanomissa otantajakson aikana julkaistu Syyria-uutinen oli yleisimmin joko muilla kuin osaston ykkössivulla julkaistu juttu (60kpl) tai osaston ykkössivulla tai muilla sivuilla julkaistu lyhyesti-uutinen (59 kpl). Syyria-uutinen pääsi osastojen ykkössivun pää- tai lähtöuutiseksi 16 kertaa. Muita osaston ykkössivujen laajoja juttuja, kakkosjuttuja tai laajoja kuilujuttuja, oli 36 kappaletta (Taulukko 4).

Taulukko 4: Syyria-aiheisten juttujen asemat Helsingin Sanomissa

Perusjuttu tai keskipitkä juttu muilla osaston sivuilla	60 juttua	40,4 %
Lyhyesti-palstan juttu tai osa koostetta	59 juttua	34,5 %
Muu osaston ykkössivun laaja juttu	36 juttua	21,1 %
Ykkössivun lähtöjuttu	16 juttua	9,4 %
Yhteensä	171 juttua	100 %

Ykkössivujen 16 lähtöjutusta 13 julkaistiin ulkomaanosastolla. Ykkössivujen 36 muusta laajasta jutusta 21 julkaistiin ulkomaansivuilla. Merkityksellisintä juttusijoittelu oli ulkomaanosaston sivuilla, joilla niin juttuja kuin erilaisia juttuasemia oli eniten. Pääosa Syyria-aiheisista jutuista julkaistiin ulkomaanosastolla muunlaisina kuin ykkössivun laajoina juttuina. Ykkössivun pääjuttuna (13kpl, 8,8 %), kakkosjuttuna tai kuilun laajana juttuna (21 kpl, 14,3 %) oli yhteensä vajaa neljännes eli 23,1 prosenttia ulkomaansivujen Syyria-jutuista. Kolme neljäsosaa (76,9 prosenttia) ulkomaanosaston jutuista julkaistiin joko osaston eri sivujen lyhyesti-palstoilla (56 kpl, 38,1 %) tai laajoina juttuina muilla osaston sivuilla (57 kpl, 38,8, %). Lyhyesti-palstalla julkaistu juttu on voitu siis julkaista myös ulkomaanosaston ykkössivun lyhyesti-palstalla, mutta olen asettanut kaikki lyhyesti-jutut samaan kategoriaan (Kuvio 4).

KUVIO 4

Helsingin Sanomien ulkomaanosastolla julkaistujen Syyria-juttujen asemointi osaston sivuilla.

Syyria-aiheisten juttujen näkyvyyden kannalta tärkeimmässä osassa olivat *Helsingin Sanomien* ulkomaansivut, sillä tutkimusaineiston 171 jutusta 86 prosenttia julkaistiin ulkomaansivuilla. Ulkomaansivuilla Syyria-jutut pääsivät kuitenkin vain harvoin kaikkein näkyvimmälle paikalle eli osaston ykkössivun pääjutuksi. Merkittävää on myös, että ulkomaanosaston ykkössivun muista laajoista Syyria-jutuista suurin osa oli kuilun laajoja juttuja. Jos lyhyesti-palstoja ei oteta huomioon, ykkössivulla julkaistiin kaikkiaan 34 Syyria-juttua. Niistä 13 oli lähtöjuttuja, kaksi kakkosjuttuja, yksi kolumni ja peräti 18 kuilun laajoja juttuja. Jos Syyria siis pääsi ulkomaanosaston etusivulle, se oli tavallisesti sivun kuilussa.

Ulkomaanosaston muiden sivujen laajoilla juttupaikoilla Syyria esiintyi 51 kertaa. Näistä jutuista 33 oli perusuutisia ja 18 laajoja kuilujuttuja. Ulkomaanosaston lyhyesti-palstojen jutuista hieman yli puolet eli 30 juttua julkaistiin ulkomaanosaston ykkössivun kuilussa ja hieman alle puolet eli 26 juttua osaston muiden sivujen lyhyesti-palstoilla.

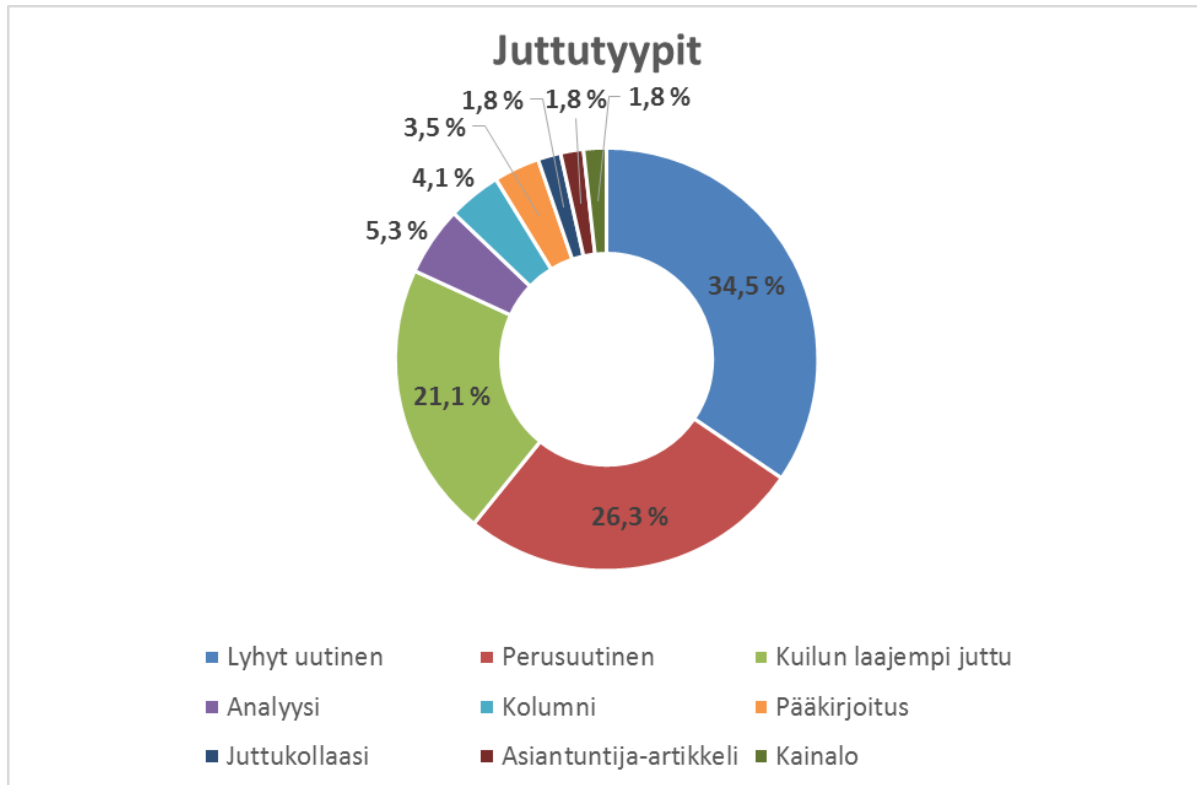
Kun lyhyesti-palstat otetaan huomioon, *Helsingin Sanomien* ulkomaanosastolla julkaistuista jutuista 77 kappaletta eli 54,6 prosentti julkaistiin muualla kuin osaston ykkössivulla. Juttusijoittelun kannalta merkittävää on myös se, että kolme neljäsosaa ulkomaanosastojen ykkössivujen jutuista oli lyhyesti-uutisia tai kuilujuttuja.

Helsingin Sanomissa julkaistujen Syyria-juttujen juttuasemien perusteella lehden toimitus piti Syyrian tapahtumia vain harvoin päivän merkittävimpinä ulkomaan uutisina. Laajemmin Syyria sai näkyvyyttä ulkomaanosaston kakkos-, kolmos-, nelos- tai vitossivulla julkaistuna isohkona uutisena. Näin *Helsingin Sanomien* toimitus määrittä Syyrian tapahtumat merkittäväksi kestouutiseksi, jonka tapahtumat ansaitsivat palstatilaa viikoittain mutta eivät lehden näkyvimmillä paikoilla. Kestouutisesta kertovien juttujen asetelua tulisi kuitenkin miettiä tarkemmin, sillä Syyrian tapahtumien jatkuva esiintyminen toissijaisina uutisina vaikuttaa varmasti lukijaan. Oman oletukseni mukaan määrä ei välttämättä korvaa laatua. Kestouutisen kohdalla kannattaisi aika ajoin miettiä, julkaistako aiheesta muutamia lyhyesti-uutisia viikon aikana vai yksi kokoava ja taustoittava analyysi kerran viikossa. Syyrian tapahtumien näkyvyyden puolesta puhui kuitenkin se, että ykkössivun juttuja julkaistiin harvakseltaan mutta tasaisesti koko tutkimusjakson ajan.

5.4. Juttutyypit

Kolme juttutyyppiä dominoi tutkimusaineistoani: lyhyt uutinen, perusuutinen ja kuilun laajempi juttu. Tutkimusaineistoni jutuista 81,9 prosenttia oli näitä kolmea juttutyyppiä. *Helsingin Sanomat* julkaisi siis Syyria-juttunsa hyvin perinteisten juttutyypien avulla. Vajaa 15 prosenttia jutuista oli tyypiltään analyyseja, asiantuntija-artikkeleita tai toimituksen mielipiteitä (pääkirjoitukset ja kolumnit). Vain kahdella prosentilla kaikista jutuista oli jokin selvästi poikkeava juttutyyppi eli päivän Syyria-uutinen julkaistiin juttukollaasina (Kuvio 5).

KUVIO 5

Helsingin Sanomissa otantakuukausina julkaistujen Syyria-juttujen juttutyypit. Donitsi-kuvion väriselitykset kulkevat ylhäältä vasemmalta alkaen lukusuuntaan yleisimmästä juttutyypistä harvinaisimpaan.

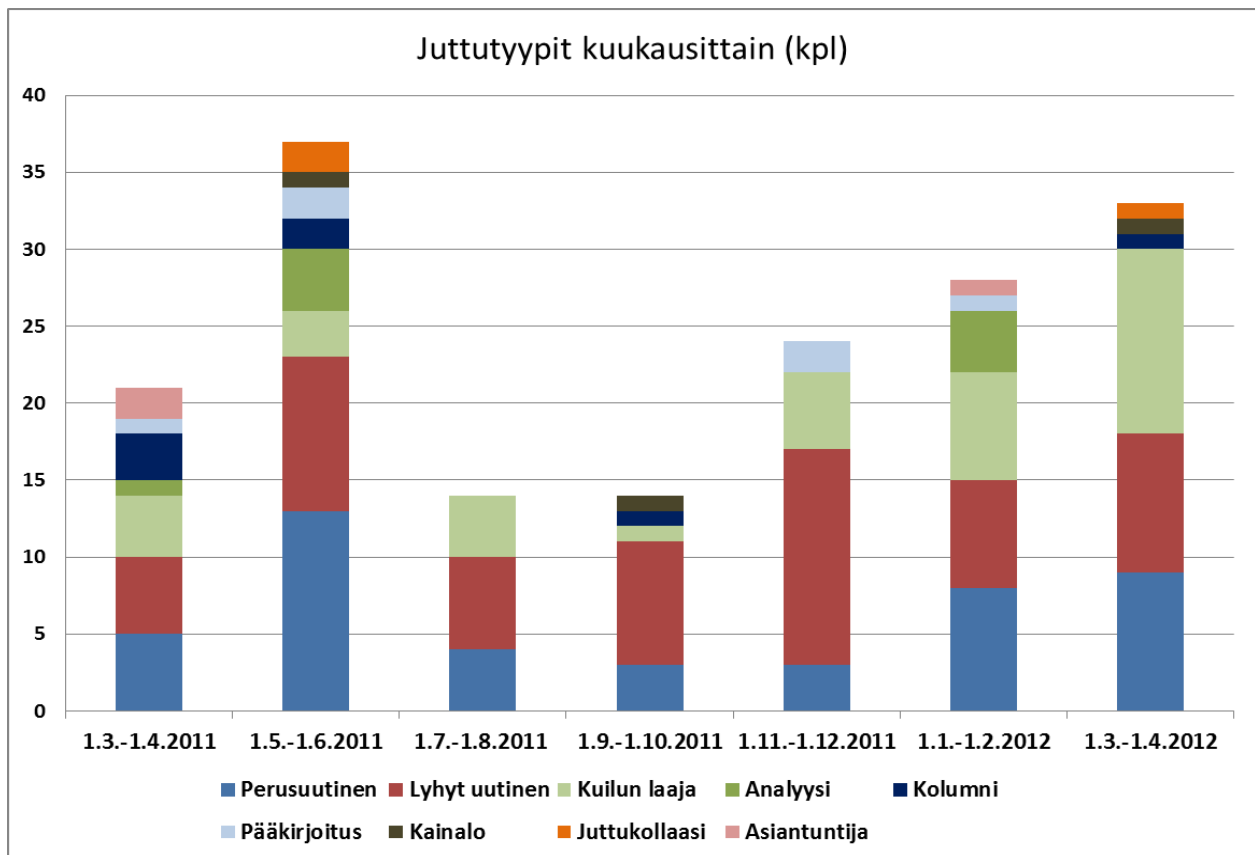
Juttukollaasien lisäksi yleisimmistä juttutyypeistä poikkesivat ne jutut, joissa oli kuvituksena graafi. Graafi oli kuvituksena neljässä jutussa, joista yksi oli myös juttukollaasi. Kun poikkeava kuvitus lasketaan mukaan, poikkeavia juttutyyppejä eli juttukollaaseja tai graafin sisältäneitä juttuja oli 3,5 prosenttia kaikista jutuista. (3 juttukollaasia+3 perusjuttua graafin kera) Poikkeavien juttutyypien julkaisupäivät olivat 10.5.2011, 14.5.2011, 21.5.2011, 29.7.2011, 24.1.2012 ja 13.3.2012. Esimerkiksi 2011 vuoden heinäkuun lopussa julkaistu graafillinen perusjuttu poikkesi huomattavasti kuukauden muista jutuista, jotka olivat pääasiassa lyhyitä uutisia.

Helsingin Sanomien toimittajien kirjoittamia analyyseja oli aineistossani jonkin verran: 9 kappaletta. Asiantuntija-artikkeleita oli kolme kappaletta. Toimituksen omia mielipiteitä tai kannanottoja sisältäneitä kirjoituksia (kolumnit, pääkirjoitukset) oli yhteensä 13 kappaletta. Lisäksi Syyrian kriisiä sivuttiin kaksi kertaa jonkin toisen uutisen kainalojutussa. Laajempia juttukollaaseja oli neljä kappaletta. Kerron niistä lisää omassa alaluvussaan. Reportaaseiksi luokiteltavia, *Helsingin Sanomien* omien toimittajien paikan päältä tekemiä juttuja oli aineistossa viisi kappaletta. Kahdessa tapauksessa ne kuuluivat myös juttukollaasi-kategoriaan. Reportaasit julkaistiin 14.5.2011,

16.5.2011, 12.11.2011, 26.1.2012 ja 29.1.2012. 12.11.2011 julkaistu reportaasi sijoittui Tunisiaan, mutta kosketti arabikevään kautta monin tavoin Syyriaa.

Juttutyypit jakautuivat kolmeen jaksoon otantakuukausien välillä. Kuten kuviosta kuusi käy ilmi, maaliskuu–toukokuussa 2011 Syyriasta kerrottiin *Helsingin Sanomien* sivuilla monen eri juttutyypin avulla. Heinä–marraskuussa 2011 juttutyypeissä oli puolestaan selkeästi vähemmän vaihtelua. Tammi–maaliskuussa 2012 juttutyyppejä oli jälleen useampia, mutta ei samassa mittakaavassa kuin otantajakson alkukuukausina. (Kuvio 6)

KUVIO 6

Helsingin Sanomissa julkaistujen Syyria-juttujen juttutyypit eri otantakuukausina. Pylväiden kolmena alimpana värinä ovat koko aineiston kolme yleisintä juttutyyppiä.

Maalis–toukokuussa 2011 Syyrian kriisi oli vasta alkanut ja arabimaailma oli muutenkin otsikoissa arabikevään muiden kansannousujen vuoksi. *Helsingin Sanomien* kyseisinä kuukausina julkaisemien Syyria-juttujen yleisimmät juttutyypit olivat perusuutinen ja lyhyt uutinen, mutta Syyriaa käsiteltiin myös kaikissa muissa luokitusrunkoni juttutyypeissä. Maaliskuussa ja toukokuussa 2011 oli enemmän kolumneja, analyyseja, asiantuntija-artikkeleita ja juttukollaaseja

kuin muina kuukausina yhteensä. Myös Syyria-aiheisia pääkirjoituksia oli useampia, 3, eli saman verran kuin muina kuukausina yhteensä.

Syyrian kriisi vakiintui kestouutiseksi heinä–marraskuussa 2011. Vaikka kansannousu oli ajanut maan sekasortoon, Syyrian hallitus pyrki edelleen tukahduttamaan mielenosoitukset ja kontrolloi yhä tiedonvälitystä maassa ja sieltä ulospäin. Tilanne näkyi myös *Helsingin Sanomien* juttutyypeissä, sillä heinäkuussa, syyskuussa ja marraskuussa 2011 yleisin juttutyyppejä oli selkeästi lyhyt uutinen. Juttutyyppejä kirjoitettiin kyseisinä kuukausina hyvin suppea, sillä lyhyiden uutisten, perusuutisten ja kuilun laajojen perusjuttujen lisäksi ajanjaksolla julkaistiin vain neljä muuntyylistä juttua: kaksi pääkirjoitusta, yksi kolumni ja yksi kainalo.

Syyrian kriisin uudet käänneet ja kriisiin voimakkaasti kantaa ottanut Arabiliitto toivat alkuvuoden 2012 uutisointiin jälleen aiempia otantakuukausia runsaammin erilaisia juttutyyppejä. Tammikuun ja maaliskuun 2012 yhteenlaskettu yleisin juttutyyppejä oli kuilun laaja perusjuttu. Myös perusuutisia ja lyhyitä uutisia oli runsaasti. Samalla tilaa saivat silti myös muutkin juttutyypit.

Tammi–maaliskuussa 2012 julkaistiin niin neljä analyysia, yksi kolumni, yksi pääkirjoitus, yksi asiantuntija-artikkeli kuin yksi juttukollaasikin.

Joinakin kuukausina juttutyypit esiintyivät ryppäinä kuukauden sisällä. Esimerkiksi marraskuussa 2011 kuun alkupäivien jutut olivat kaikki lyhyesti-uutisia. Samoin marraskuun 2011 lopussa julkaistut Syyria-jutut olivat lyhyesti-uutisia: niitä olivat juttutyypiltään kaikki kuun viimeiset yhdeksän juttua. Marraskuussa julkaistut kuilujen laajat jutut (5 kpl) olivat myös kaikki peräkkäin kuun keskivaiheilla. Jutturyppäitä esiintyi etenkin aineiston puolivälissä, mikä kertoo siitä, että kestouutiseksi muuttunut Syyrian kriisi tuotiin *Helsingin Sanomien* sivuilla esille varsin kaavamaisesti tiettyjen juttutyyppejä avulla.

5.4.1 Juttukollaasit

Perusjuttumalleista poikenneiden juttukollaasien arvioiminen samoilla kriteereillä muiden juttujen kanssa oli vaikeaa. Syyrian kriisin kaltaisen kestouutisen juttutulvassa juttukollaasit olivat muodoltaan ja tyyliiltään sellaisia, että ne erottuivat muista jutuista. Juttukollaaseja julkaistiin tutkimusjakson aikana kolme. Kaksi kolmesta juttukollaasista julkaistiin toukokuussa 2011 ja yksi maaliskuussa 2012 (Liitteet 7, 8 ja 9).

Ensimmäinen juttukollaasi julkaistiin 10.5.2011 ulkomaanosaston ykkössivulla. Juttukollaasin pääosassa olivat perusjuttumallinen pääjuttu ja pääkuva. Pääjuttua täydensi kahden palstan kokoinen kartta- ja infograafi Syyriasta. Pääjuttu kertasi Syyrian kriisin syntyvaiheen tapahtumia ja oli näin taustoittava seurantajuttu. Juttukollaasissa oli pääjutun lisänä AP ja Reuters tietotoimistoilta käännetty kainalojuttu, jossa kerrottiin tuoreet tapahtumat Syyriasta. Lisäksi kollaasiin kuului analyysikainalo, joka oli osa arabikevään ilmiöistä kertovaa *Helsingin Sanomien* juttusarjaa.

Koko juttukollaasin pääasiallisena aiheena oli Syyrian kriisin kokonaiskuva. Kollaasin toissijainen aihe oli Syyrian turvallisuuskoneiston merkitys kriisin taustalla. Juttukollaasiin liittyi myös kuilussa julkaistu *Helsingin Sanomien* toimittajan kirjoittama Syyria-aiheinen kolumni, jonka erittelin omaksi jutukseen, koska se julkaistiin muista jutuista erillään kuilussa. Sen pääasiallisena aiheena olivat Lähi-idän valtiosuhteet ja rauhan tasapaino.

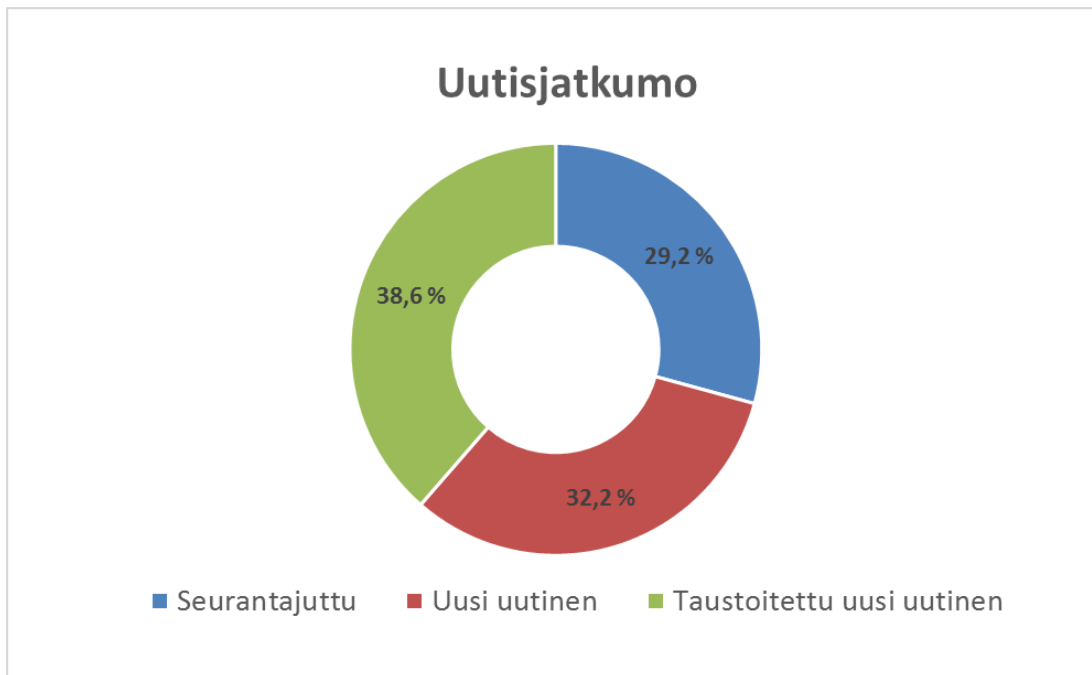
Toinen juttukollaasi julkaistiin 14.5.2011. Juttukollaasi kattoi koko *Helsingin Sanomien* ulkomaanosaston ykkössivun. Pääjuttuna oli *Helsingin Sanomien* oman toimittajan ja kuvaajan reportaasi Syyrian rajalta Jordaniasta. Perusmalliseen pääjuttuun liittyi kaksi kuvaa ja lokaattori. Kollaasissa oli lisäksi normaalin sivukuilun paikalla kahden palstan kainalojuttu ja kuva, jotka olivat myös paikanpäällä olleen toimittaja-kuvaajaparin tuotoksia. Sivulla oli myös aikajana Syyrian kriisin tapahtumista sekä kuva Syyrian presidentistä Bashar al-Assadista. Juttukollaasin pääaiheena oli kriisin kokonaiskuva ja toissijaisena aiheena Syyrian hallinnon harjoittama väkivalta.

Kolmas juttukollaasi julkaistiin 13.3.2012. Se oli kuvapainotteinen reportaasi Syyrian oloista. Ulkomaanosaston koko ykkössivun kattanut juttukollaasi koostui perusuutisen mallisesta pääjutusta, lokaattorista, Syyrian tapahtumia kerranneesta aikajanasta ja kuudesta kuvasta. Koko sivun pääaiheena olivat Syyrian sodan tapahtumat ja siviileihin kohdistuneet raakuudet. Saksalaisen freelance-valokuvaajan kuvat kertoivat ruumiista ja arkielämästä sodan keskellä.

5.5 Uutisjatkumo

Uutisjatkumossa tarkastelin *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisia siitä näkökulmasta, kuinka laajasti ne kytkevät uudet tapahtumat ja uutiset aiempaan kehityskulkuun. Syyrian kriisin taustoja laajalaisesti pohtivia uutisia oli aineistossani 50 kappaletta. Suunnilleen saman verran oli uutisjatkumon toisen pään juttuja eli uusia uutisia ilman taustaa tai kytkentää aiempiin tapahtumiin, 55 kappaletta. Näiden kahden ääripään välimaastoon putoavia taustoitettuja uusia uutisia oli 66 kappaletta (Kuvio 7).

KUVIO 7

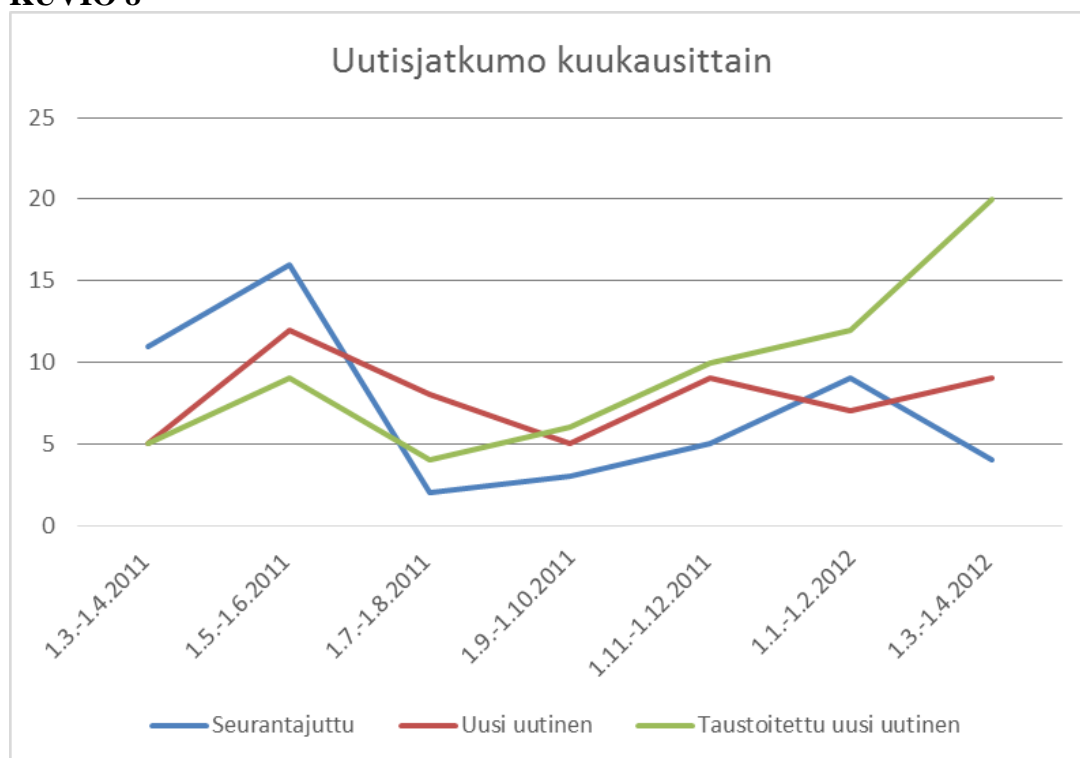

Helsingin Sanomien Syyria-juttujen taustoitustusastetta kuvaavien kolmen kategorian jakautuminen aineistossa.

Kaksi kolmasosaa *Helsingin Sanomissa* julkaistuista Syyria-jutuista asetti siis tapahtumat ainakin jollakin tavalla jonkinlaiseen uutisjatkumoon. Toisaalta syvemmin Syyrian-kriisiä analysoineita juttuja oli kaikista jutuista vain reilu kolmannes. Pitkäkestoisen kriisiuutisen kohdalla olisikin syytä pysähtyä arvioimaan uutiskokonaisuutta aina aika ajoin. Muun muassa Heikkilän ym. (2012) kiinnostavuustutkimus on osoittanut, että ihmiset kaipaavat sanomalehdeltä analyysia. Onko Syyrian kriisiin syvemmin pureutuvien analyysijuttujen osuus eli kolmannes riittävä kokonaisuutisoinnin kiinnostavuuden kannalta? Kaikki jutut eivät tietenkään voi olla laajasti taustoittavia seurantajuttuja, ja uusille uutisillekin on paikkansa uutisjatkumossa. Kestokriisin pitkittyessä uutisointia ja juttujen taustoitustusastetta tulisi mielestäni miettiä entistä tarkemmin.

Helsingin Sanomien Syyria-juttujen uutisjatkumossa kutakin kolmea jatkumotyyppiä esiintyi suunnilleen yhtä monta kertaa. Juttujen määrää tärkeämpi seikka lienee kuitenkin niiden jakautuminen kestouutisen elinkaaren varrelle. Syyria-juttujen uutisjatkumossa onkin ajallisesti havaittavissa kolme selkeää jaksoa: kriisin alku, tapahtumien tasaantuminen kestouutiseksi ja kriisin uusi kärjistyminen (Kuvio 8, taulukko 5).

KUVIO 8

Helsingin Sanomien Syyria-juttujen uutisjatkumon jakautuminen kuukausittain. Sinisellä kuvattu seurantajuttu on yleisin uutisjatkumotyyppi tutkimusjakson alussa, vähenee huomattavasti jakson keskivaiheilla ja saa nousupiikin jakson loppupuolella. Punaisella kuvattu uusi uutinen ilman taustaa on yleisin uutisjatkumotyyppi tutkimusjakson puolivälissä ja esiintyy melko tasaisena läpi tutkimusjakson. Vihreällä kuvattu taustoitettu uusi uutinen on selkeästi yleisin uutisjatkumotyyppi tutkimusjakson lopussa.

Taulukko 5: Uutisjatkumo kuukausittain

	Seurantajuttu	Uusi uutinen	Taustoitettu uusi uutinen
1.3.–1.4.2011	11	5	5
1.5.–1.6.2011	16	12	9
1.7.–1.8.2011	2	8	4
1.9.–1.10.2011	3	5	6
1.11.–1.12.2011	5	9	10
1.1.–1.2.2012	9	7	12
1.3.–1.4.2012	4	9	20
Yhteensä	50	55	66

Uutisjatkumon eriäminen otantakuukausien välillä tapahtui samalla tavalla kolmeen osaan kuin aiemmin esitetty juttutyyppejen jakauma (ks. kuvio 6). Syyrian kriisin uutisoinnin ensimmäisestä

vuodesta erottuikin tutkimuksessani kolme ajanjaksoa. Jutut olivat erilaisia Syyrian kriisin alkukuukausina (maalis–toukokuu 2011), kriisin vakiintuessa kestouutiseksi (heinä–marraskuu 2011) ja kriisin saadessa kestouutisena uusia julkisuuspiikkejä (tammi–maaliskuu 2012). Kriisin alkukuukausina yleisin uutisjatkumotyyppi oli seurantauutinen. Erilaisia juttutyyppiä oli samaan aikaan eniten. Kriisin vakiintuessa kestouutiseksi yleisin uutisjatkumotyyppi oli uusi uutinen ja tällöin juttutyypeissä oli vähiten vaihtelua. Otantajakson lopussa yleisin uutisjatkumotyyppi oli taustoitettu uusi uutinen ja tällöin erilaisten juttutyyppien määrä jälleen lisääntyi, muttei samalle tasolle kuin kriisin alussa. Lisäksi juttutyyppien jakaumasta löytyy vielä tarkempia yhtymäkohtia uutisjatkumoon: esimerkiksi maaliskuussa 2012 kuilun laajoja juttuja oli runsaasti samaan aikaan, kun taustoitettuja uusia uutisia oli eniten otantajakson aikana.

Uutisjatkumon kannalta kriisin alussa yleisimpinä juttuina olivat siis seurantauutiset. Syyrian tapahtumat olivat tuore, merkittävä uutinen, ja kriisiä pyrittiin selittämään eniten sen alkaessa. Toisaalta heti kolmantena analyysikuukautena eli heinäkuussa suurin osa Syyria-jutuista oli taustoittamattomia uusia uutisia. Heinäkuussa Syyrian kriisi oli jo vakiintunut ilmiöksi ja maassa ei tapahtunut suuria mullistuksia. Heinäkuun alhaisiin juttumääriin ja uusien uutisten suureen osuuteen aineistossa on voinut vaikuttaa myös kesälomakausi *Helsingin Sanomien* toimituksessa. Syyrian pitkittyvä kriisi mukautui nopeasti yleisiin uutiskriteereihin: jos mitään radikaalia ei tapahtunut, jatkuva kriisi oli vain osa päivittäistä uutisvirtaa. Syyrian kohdalla mukautuminen kestokriisiuutiseksi oli kuitenkin poikkeuksellinen tie, sillä maan tapahtumat olivat ja ovat yhä osa niin arabikevättä, Lähi-idän politiikkaa, Iran-Israel-vastakkainasettelua kuin maailmanpolitiikkaa ja Yhdysvaltojen ja Venäjän suurvaltasuhteita.

Syyrian kriisin edetessä ja jatkuessa taustoitettujen uusien uutisten osuus kasvoi. Neljänä viimeisenä otantakuukautena ne olivat yleisimpiä juttuja. Suurin ihmisten kiinnostuskyvyn pommitusvaihe lienee vuoden 2012 alku, jolloin uutisia oli paljon, seassa oli seurantajuttuja, mutta eniten oli lyhyesti taustoitettuja uusia uutisia. Taustoitetuissa uusissa uutisissa taustaosio alkoi jo oman tutkimusjaksoni loppupäässä olla liian suuri kerrottavaksi lyhyen uutisen perässä. Silti näin tehtiin, sillä esimerkiksi maaliskuun 2012 jutuissa oli useampi taustoitettu lyhyesti-palstan uutinen. Maaliskuussa 2012 julkaistuista 33 jutusta 21 oli joko kuilun lähtöjuttuja tai lyhyesti palstan uutisia ja uutisjatkumo suuresti taustoitettujen uusien uutisten varassa.

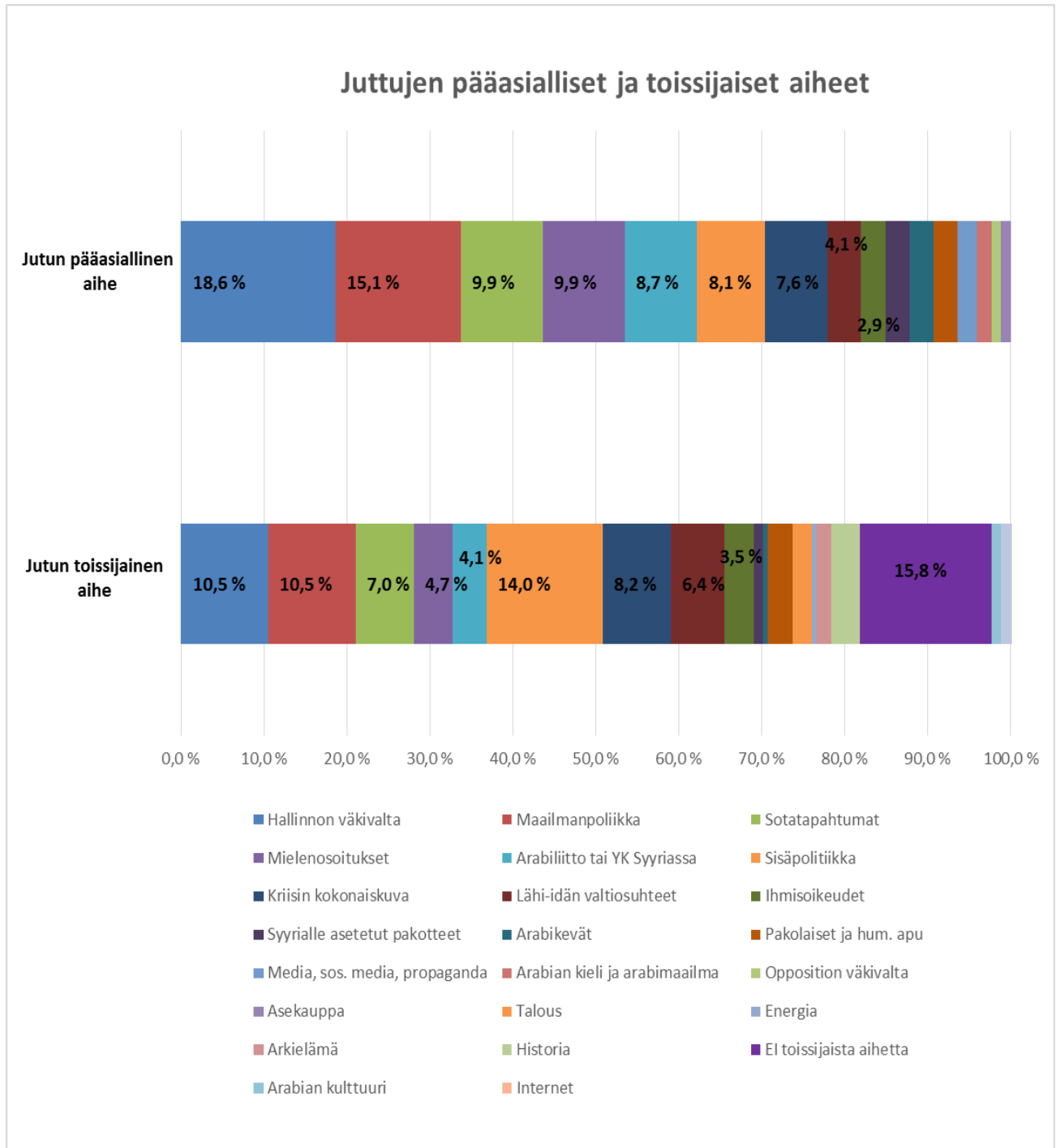
5.6 Aiheet

Luokittelin tutkimukseni Syyria-juttujen aiheita kahdessa luokassa. Koodasin jokaisesta jutusta ensin jutun pääasiallisen aiheen, ja jos mahdollista, tämän jälkeen jutun toissijaisen aiheen. Molemmissa luokissa aihekategoriat olivat samat.

Syyria-juttujen yleisin pääasiallinen aihe oli Syyrian hallinnon harjoittama väkivalta (Kuvio 9, liite 12). Yhtenä syynä aiheen yleisyyteen on tutkimusjakson ajoittuminen Syyrian kriisin ensimmäiseen vuoteen. Syyrian hallituksen joukkojen ja mielenosoittajien yhteenotot olivat suurimman osan vuodesta pääuutisina. Hallitus pyrki alusta alkaen kukistamaan mielenosoitukset väkivalloin, joten sen aseetomiin mielenosoittajiin kohdistamat kovat otteet korostuivat. Itsevaltiutta vastaan mieltään osoittaneisiin syyrialaisiin kohdistuneet ihmisoikeusloukkaukset olivat myös jo itsessään aihe, joka puolsi Syyrian hallinnon kyseenalaisten toimien korostamista *Helsingin Sanomien* kaltaisessa länsimaisessa lehdessä.

Syyrian oppositio ei aluksi vastannut hallituksen väkivaltaan voimatoimin, mutta marraskuusta 2011 eteenpäin Syyrian arveltiin olevan sisällissodassa. Näin hallinnon väkivalta -kategoria vaihtui sotatapahtumat-kategoriaan. Syyrian hallinnon harjoittama sensuuri ja ulkomaalaisten toimittajien hankala pääsy maahan kavensivat osaltaan juttujen näkökulmia. Kun tietoa oli vähän saatavilla, uutiskynnyksen ylittivät suuret mielenosoitukset ja niiden seurauksina tapahtuneet väkivallanteot.

KUVIO 9

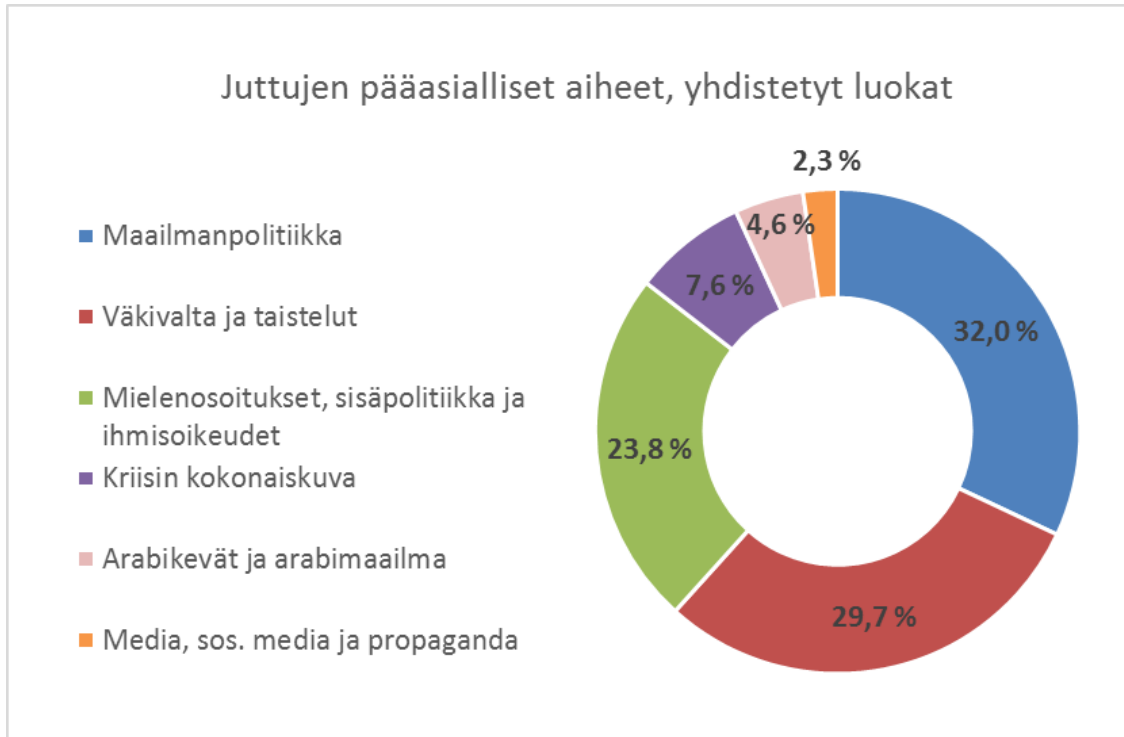

Helsingin Sanomien Syyria-juttujen pääasialliset ja toissijaiset juttuaiheet. Aiheet, joiden prosenttiosuudet ovat näkyvissä numeroilla, ovat kummassakin kuviossa samat. Media, sosiaalinen media, propaganda, arabian kieli, arabimaailma, opposition väkivalta ja asekauppa esiintyivät vain pääasiallisina juttuaiheina. Talous, energia, arkielämä, historia, arabian kulttuuri ja internet esiintyivät vain toissijaisina juttuaiheina.

Tutkimusjakson ensimmäistä kuukautta (maaliskuu 2011) lukuunottamatta suurvaltasuhteet ja kansainvälinen diplomatia olivat merkittävä osa Syyrian kriisin uutisaiheita. Jos aiheluokkia yhdistelee, maailmanpolitiikka nousee yleisimmäksi pääasialliseksi juttuaiheeksi. Kaiken kaikkiaan

pääasialliset juttuaiheet jakautuivat yhdistettyinä luokkina kolmeen osaan. Maailmanpolitiikan ohella yleisiä pääjuttuaiheita olivat väkivalta ja taistelut sekä mielenosoitukset, Syyrian sisäpolitiikka ja ihmisoikeudet (Kuvio 10). Tutkimukseeni kuuluneiden *Helsingin Sanomien* Syyria-juttujen pääjuttuaiheista 85,5 prosenttia oli kyseisiin kolmeen kategoriaan liittyneitä juttuaiheita.

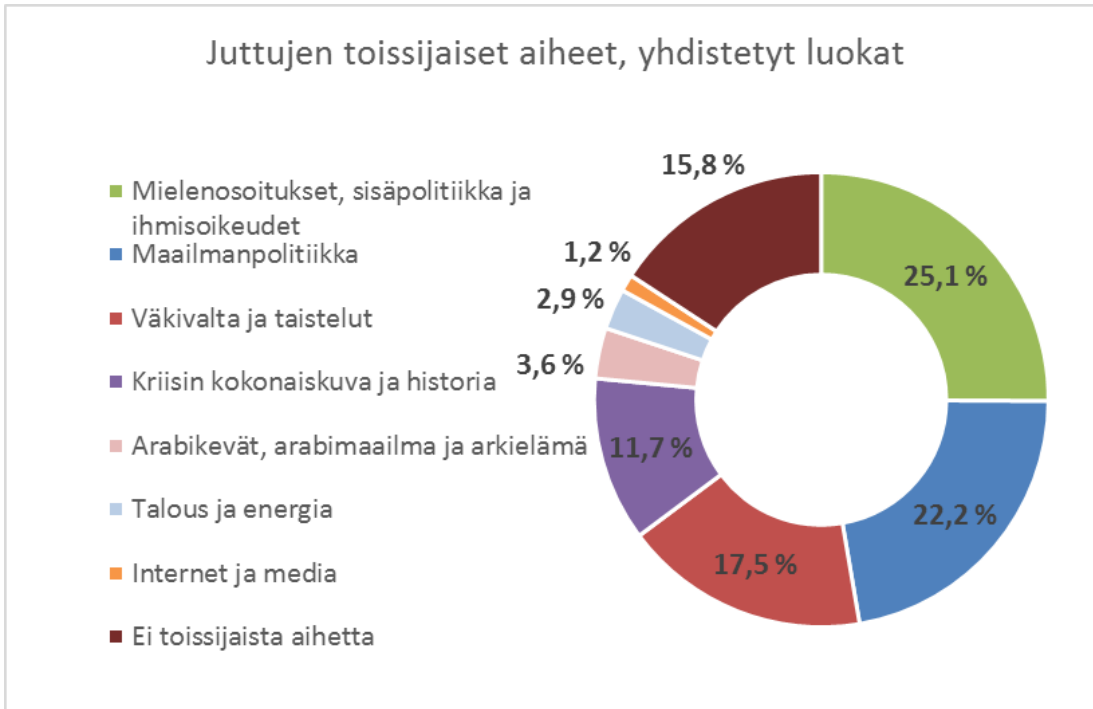
KUVIO 10

Helsingin Sanomien Syyria-juttujen pääasialliset juttuaiheet yhdistettyinä luokkina.

Toissijaisista juttuaiheista yleisin yksittäinen kategoria oli Syyrian sisäpolitiikka (Kuvio 11, liite 13). Yhdistettyinä kategorioina toissijaiset juttuaiheet noudattivat samaa jakaumaa kuin pääasialliset juttuaiheet: yleisimpiä toissijaisia aiheita olivat mielenosoitukset, sisäpolitiikka ja ihmisoikeudet, maailmanpolitiikka sekä väkivalta ja taistelut. Syyrian kriisin kokonaiskuva ja historia olivat myös merkittävä kokonaisuus toissijaisina juttuaiheina. Toissijaisista aiheista 15,8 prosenttia sai koodausmerkinnän epäselvä eli toissijaista juttuaihetta ei joko ollut tai aiheita oli useita. Toissijaisista juttuaiheista tehtävien johtopäätösten arvioinnissa on huomattava se, että kyseinen sisältöluokka aiheutti uudelleenkodeauskerralla eniten tulkinnanvaraa eivätkä sen tulokset ole täysin luotettavia.

KUVIO 11

Helsingin Sanomien Syyria-juttujen toissijaiset juttuaiheet yhdistettyinä luokkina. Värit vastaavat kuvion 10 eli yhdistettyjen pääasiallisten aiheiden värejä.

Niin sanotut ihmisläheiset juttuaiheet, kuten arkielämä ja arabian kulttuuri, saivat tutkimusjakson aikana vain vähän palstatilaa. *Helsingin Sanomat* ei myöskään käsitellyt uskontoa laajasti ensimmäisen vuoden Syyria-jutuissaan. Omassa tutkimuksessani uskonto ei ollut kertaakaan juttujen pää- tai toissijaisen aiheena. Tämä on erikoista, sillä Syyrian kriisin kohdalla on muutoin mielestäni uutisoitu hallinnon shiiamuslimeiden ja opposition sunnimuslimeiden vastakkainasettelusta.

Juttuaiheiden perusteella uutisointi keskittyi hyvin paljon Syyrian kriisin päivittäisten tapahtumien seurantaan sekä maailmanpoliittisten yhteyksien tarkasteluun. Media, sosiaalinen media ja propaganda olivat pääasiallisina juttuaiheina neljässä jutussa. Toissijaisina juttuaiheina niitä ei esiintynyt. Kertoiko *Helsingin Sanomat* lukijoille riittävästi Syyrian kriisin mediaolosuhteista, jos arabikevät oli myös uuden digitaalisen mediaympäristön areena? Median mukanaolo neljässä jutussa pääaiheena on vähäinen määrä, mutta mediasta kertovia juttuja oli kuitenkin tutkimusjakson aikana. Juttujen sisällön analyysi kertoisi enemmän siitä, mitä *Helsingin Sanomat* Syyrian mediaolosuhteista kirjoitti. *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisointi oli ainakin välillisesti vahvasti kosketuksissa digitaalisen mediaympäristön kanssa, kuten seuraavasta lähteet-luvusta käy ilmi.

Korpiolan ja Nikkasen teoksessaan *Arabikevät* (2012) nimeämät seitsemän syytä arabikevään kansannousuille ovat havaittavissa vaihtelevasti *Helsingin Sanomien* uutisten aiheista. Määrällisen sisällön erittelyn tuloksista ei voi saada kovin kattavaa kuvaa uutisten sisällöstä, joten seuraavat havainnot ovat vain pintapuolisia. Tarkemmin arabikevään taustasyiden esiintymistä *Helsingin Sanomien* uutisissa olisi tutkittava sisällönanalyysin keinoin.

Ensimmäinen Korpiolan ja Nikkasen nimeämä syy, arabimaiden huono ja hallinto ja korruptio, ei erottunut ainakaan erilliseksi kategoriakseen tutkimusjaksoni uutisten aiheista. Sisäpolitiikan suuri osuus uutisten aiheina antoi kuitenkin viitteitä siitä, että Syyrian hallinnon taustoja on käsitelty *Helsingin Sanomissa*. Arjen ja viranomaisten korruptio on laaja taustatekijä myös syyrialaista tyytymättömyydelle, mutta sen rooli uutisoinnissa jää silti hämäräksi ainakin pelkän aihealueen tuijottamisen perusteella.

Toinen arabikevään syyksi esitetty seikka, diktaattorien kyvyttömyys uudistuksiin, oli vahvasti mukana aihealueessa. Mielenosoitusten yleisyys juttujen pääaiheina kertoi syyrialaista tyytymättömyydestä hallintoonsa. Kolmatta syytä, monarkioiden toimivuutta ja tasavaltojen sortumista, ei ollut suoraan nähtävissä juttuaihealueesta.

Neljäs syy, armeijan poikkeuksellisen vahva rooli, tuli puolestaan esiin. Syyria-juttujen yleisin pääaihe, Syyrian hallinnon harjoittama väkivalta, oli viittaus tästä. Sen sijaan viides arabikevään syy, talous ja kaverikapitalismi, ei noussut merkittävästi esiin uutisten aiheista, sillä talous oli vain pienessä roolissa muutamien juttujen toissijaisena aiheena.

Kuudes syy, turvallisuuskoneistojen pelko, oli mukana aineiston aiheissa Syyrian hallinnon harjoittaman väkivallan muodossa. Turvallisuuskoneiston aiheuttaman pelon ja armeijan vahvan roolin erittely vaatisi jälleen tarkempaa sisällönanalyysia. Korpiolan ja Nikkasen nimeämä seitsemäs ja viimeinen syy arabikevääseen, medialisaatio ja modernisaatio, tuli lyhyesti esiin aihekategorioiden. Media, sosiaalinen media ja propaganda olivat muutamien Syyria-juttujen pääaiheina.

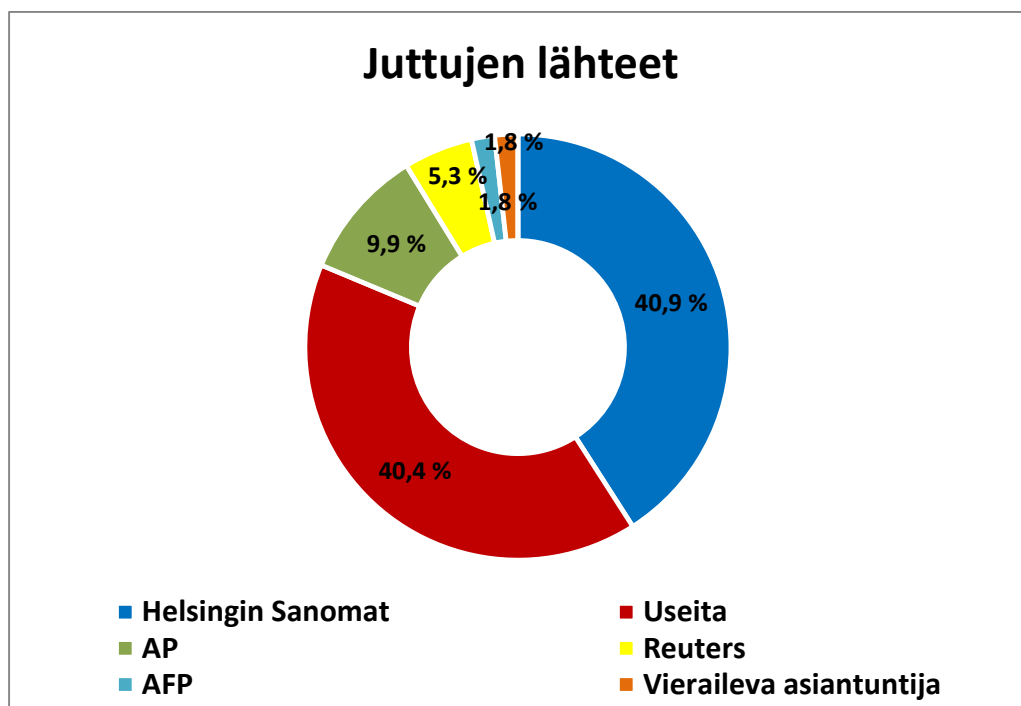
Belgialaistutkimuksessa arabikevät- aiheen alle kehystettiin laajemmin niin Tunisian, Egyptin kuin Syyrian tapahtumien merkitystä länsimaisesta näkökulmasta. (Van Leuven ym. 2013, 13). Arabikevät-kirjoituksilla oli sama rooli myös *Helsingin Sanomissa*. Lukijoiden kaipaama analyysi oli siis vähäisempää yksittäisen maan kohdalla ja analyysia esitettiin yleisemmällä tasolla. Tämä on

tietysti ymmärrettävää, sillä kyse oli kaukaisesta ja hyvin laajasta tapahtumavyyhdestä. Ymmärrettävyyden vuoksi asioita oli tiivistettävä esimerkiksi yhteisen arabikevät-termin alle.

5.7 Lähteet

Tutkin *Helsingin Sanomien* Syyria-juttujen lähteitä kolmessa eri sisältöluokassa: lähteissä, juttujen sisällä lainatuissa medioissa ja jutuissa haastatelluissa tahoissa. Näistä ensimmäinen eli lähteet-sisältöluokka selvitti juttujen alkuperää eli sitä, mikä taho juttujen lähderiville oli merkitty jutun tekijäksi. Tutkimusjaksoni jutut jakaantuivat lähderiviensä perusteella neljään pääkategoriaan: kaksi viidesosaa jutuista oli *Helsingin Sanomien* omien toimittajien kirjoittamia, toiset kaksi viidesosaa olivat useiden lähteiden perusteella tehtyjä koostejuttuja, kymmenen prosenttia jutuista oli käännetty Associated Press (AP) -tietotoimistolta ja viisi prosenttia Reuters-tietotoimistolta. Lisäksi muutamissa jutuissa päällähteenä oli L'Agence France-Presse (AFP) -tietotoimisto tai *Helsingin Sanomiin* kirjoittanut vieraileva asiantuntija (Kuvio 12, liite 14).

KUVIO 12

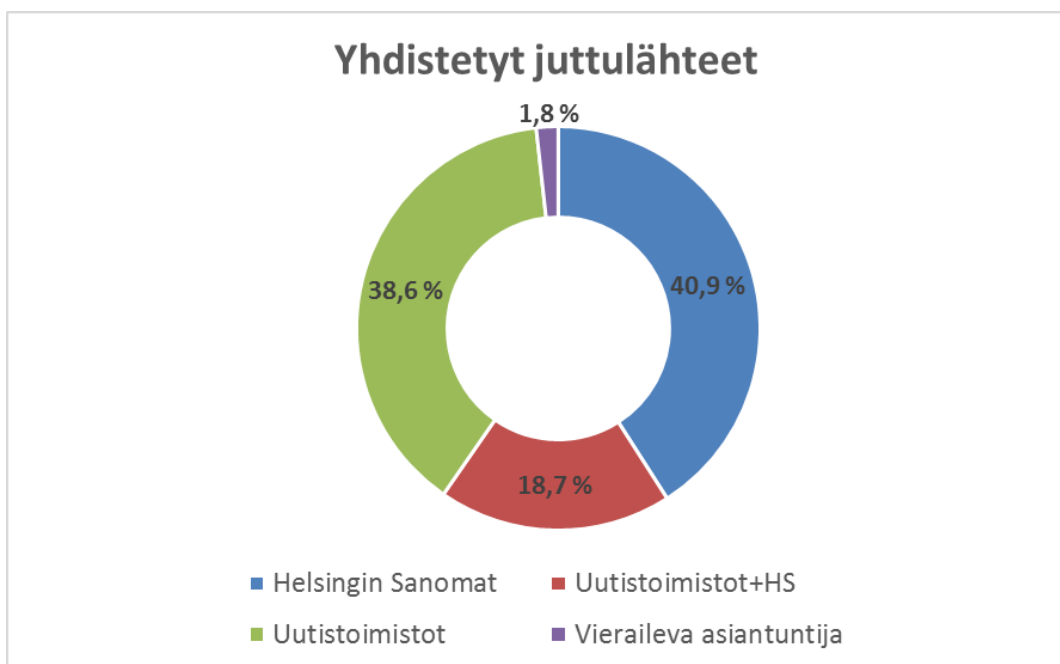
Helsingin Sanomien Syyria-aiheisten juttujen lähderiveille merkityt juttujen kirjoittajat ja lähteet.

Useita lähteitä sisältäneiden juttujen yleisyys selittyy juttutyypin ja juttuasemien jakaumilla. Lyhyesti-palstan jutuista yli puoleen (54,2 prosenttia) oli käytetty useita lähteitä ja useiden lähteiden osuus oli merkittävä myös ulkomaanosaston kakkos-, kolmos-, nelos- tai vitossivuilla julkaistuissa laajemmissa jutuissa. Tutkimusjakson jutuistahan 86 prosenttia julkaistiin

ulkomaanosastolla ja ulkomaanosaston jutuista taas kolme neljäsosaa oli juuri edellä mainittuja osaston muiden sivujen juttuja tai lyhyesti-palstan juttuja. Ykkössivujen lähtöjutuista puolestaan vain yhdellä kuudestatoista oli useita lähteitä, muut olivat *Helsingin Sanomien* oman toimittajan nimellä.

Kaiken kaikkiaan *Helsingin Sanomien* Syyria- uutisten yleisimmät lähteet olivat melko tasavertaisesti itse *Helsingin Sanomien* toimitus ja länsimaiset tietotoimistot AP, Reuters sekä AFP. Jos mukaan lasketaan jutut, joiden lähderivillä olivat yhdessä uutistoimistot ja *Helsingin Sanomat*, yli puolet Syyria-jutuista, 57,3 prosenttia, sisälsi uutistoimistoilta käännettyä materiaalia. Samaa logiikkaa käyttäen *Helsingin Sanomat* oli lähteenä yhteensä 59,6 prosentissa jutuista. Näin siis, jos mukaan lasketaan tietotoimistojen jutut, joita *Helsingin Sanomien* toimittaja oli täydentänyt (Kuvio 13).

KUVIO 13

Helsingin Sanomien Syyria-juttujen tekijäriiville merkityt lähteet yhdistettyinä kategorioina. Uutistoimistoilla tarkoitetaan kolme suurta länsimaista uutistoimistoa AP:tä, Reutersia ja AFP:tä.

Suomen Tietotoimisto STT oli 11:ssä usean lähteen jutussa yksi jutun lähteistä. Lisäksi STT esiintyi yhdessä jutussa sisällä lainattuna mediana, mutta aineistossa ei ollut yhtään pelkästään STT:ltä lainattua uutista, vaan *Helsingin Sanomien* toimittajat olivat täydentäneet STT:n tarjontaa. Kaiken kaikkiaan AP ja Reuters dominoivat *Helsingin Sanomien* Syyria-juttujen tietokanavina. Yli

puolessa jutuista (53,2 prosenttia) oli lähderivillä merkittynä vähintään toinen kyseisistä uutistoimistoista.

5.7.1 Juttujen sisällä lainatut mediat

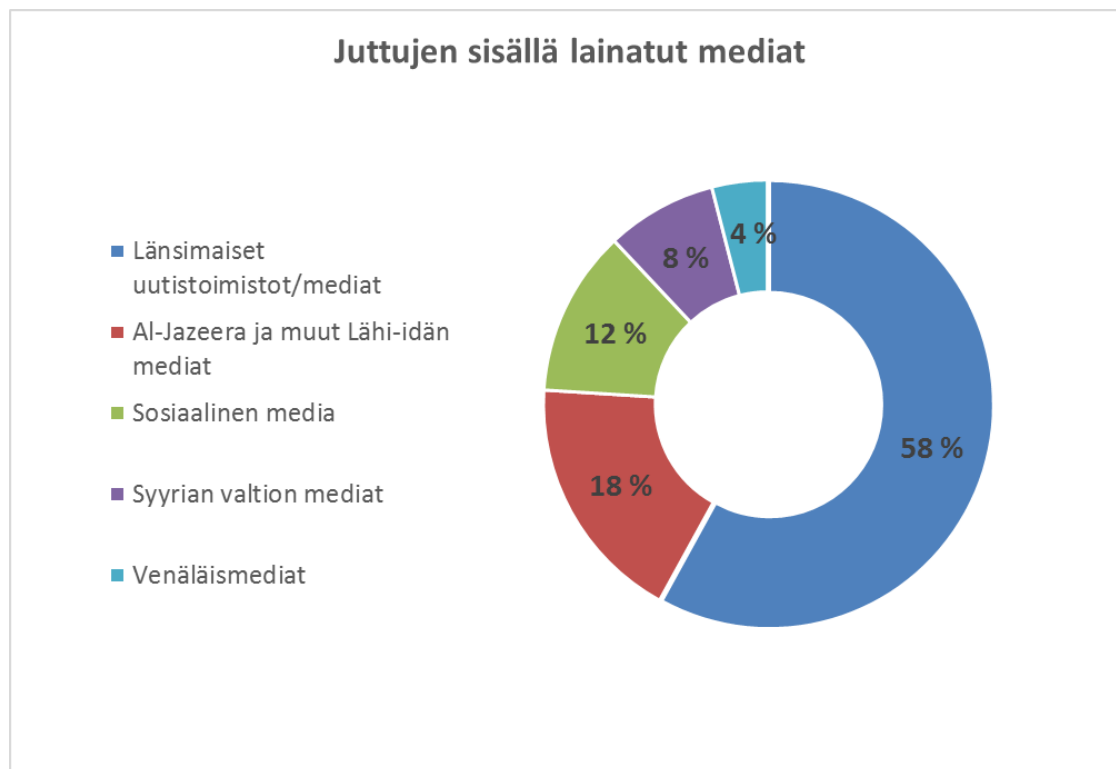
Tutkimusaineistoni Syyria-jutuista noin kolmasosa (36,3 prosenttia, 62 juttua) sisälsi muista medioista suoraan lainattua tietoa. 21 Syyria-jutussa oli lainattu useampaa kuin yhtä mediaa. Kaiken kaikkiaan *Helsingin Sanomien* Syyria-juttujen sisällä lainattiin toisia medioita 100 kertaa.

AP- ja Reuters-uutistoimistojen merkitys oli suuri myös lähderivin jälkeen, sillä molemmat uutistoimistot olivat kolmen juttujen sisällä yleisimmin lainatun median joukossa (ks. taulukko 6, s. 77). Kaiken kaikkiaan länsimaiset lähteet olivat eniten juttujen taustalla, sillä tutkimusjaksoni Syyria-uutisissa lainatuista medioista 58 prosenttia oli länsimaisia. Tähän lukuun eivät sisälly länsimaiset sosiaalisen median sivustot, kuten Twitter, Facebook ja YouTube, sillä en eriteltyt luokitusrungossa sosiaaliseen mediaan kuuluvien lainausten alkuperää tarkasti. Koska näitä medioita kuitenkin lainattiin Syyria-uutisissa, länsimaisten medioiden osuus lainatuista oli todellisuudessa vielä suurempi kuin nyt saatu 58 prosenttia.

AP:n, Reutersin ja muiden länsimaisten medioiden suuren merkityksen lisäksi tutkimusaineistoni todistaa arabikevään kansannousuissa esiin nousseen digitaalisen mediaympäristön puolesta. Sekä sosiaalinen media että digitaalisen mediaympäristön tuomia verkkolähteitä uutisoinnissaan paljon hyödyntänyt Al-Jazeera olivat merkittäviä tietolähteitä. Lainatuista medioista 16 prosenttia oli Al-Jazeeraa² ja 12 prosenttia sosiaalista mediaa. Sosiaalista mediaa lainattiin *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisissa varsin tasaisesti tutkimusjakson aikana. Eniten sosiaalisesta mediasta lainattuja tietoja oli kuitenkin alkuvuonna 2012. (Kuvio 14, taulukko 6)

² Kuviossa 14 Al-Jazeeran osuuteen on laskettu mukaan libanonilainen lehti *The Daily Star* ja saudiarabialainen uutiskanava Al-Arabiya, jolloin kokonaisosuus on 18 prosenttia.

KUVIO 14

Helsingin Sanomissa julkaistuissa Syyria-jutuissa lainatut mediat.

Lainauksia sisältäneistä jutuista kaikki muut paitsi viisi julkaistiin ulkomaanosastolla. Kaksi ulkomaanosaston ulkopuolella julkaistuista jutuista, joissa oli lainattu muuta mediaa, sijaitsivat pääkirjoitussivulla. Näissä jutuissa lainattiin toisessa venäläistä *Kommersant*-lehteä ja toisessa suomalaista *Hufvudstadsbladetia*. Kaksi jutuista oli erikoisuutissivuilla ja siellä jutun sisällä lainattiin AP:tä, Reutersia ja Al-Jazeeraa sekä toisessa jutussa ”uutistoimistoja”. Tulkitsin tämän tarkoittavan länsimaisia uutistoimistoja eli AP:tä, Reutersia ja AFP:tä. Yksi sisällä lainattu media sisältäneistä jutuista oli sunnuntaisivuilla, jossa lainattiin sosiaalista mediaa. Puolet jutuista (31 kpl), joissa oli lainattu muuta mediaa, sijaitsi ulkomaanosaston muilla sivuilla kuin ykkössivulla.

Kappalemääräisesti eniten muita medioita oli lainattu taustoitetuissa uusissa uutisissa. (38 kertaa) Muiden medioiden lainaaminen oli kuitenkin prosentuaalisesti yleisintä seurantajuttujen kohdalla, sillä niistä 44 prosentissa oli lainattu ainakin yhtä muuta mediaa. Taustoitetuista uusista uutisista lainauksia sisältäneiden juttujen osuus oli 37,9 prosenttia ja uusista uutisista 27,3 prosenttia. Uusien uutisten kohdalla kuitenkin todennäköisyys, että yhdessä jutussa oli lainattu useita medioita, oli korkein, 46,7 prosenttia. Useita medioita lainattiin seurantajutuissa 31,8 prosentissa jutuista ja taustoitetuissa uusissa uutisissa 28 prosentissa jutuista. Jos uusien uutisten kohdalla siis haettiin

tietoa muista medioista, silloin myös lainattiin useampia medioita kuin tehtäessä seurantajuttua tai taustoitettua uutista uutista.

Tutkimusjaksoni Syyria-jutuissa oli eniten lainauksia muista medioista silloin, kun jutun lähderivillä oli pelkästään *Helsingin Sanomien* toimittaja. 62 jutusta, joissa oli lainattu muuta mediaa, 36 juttua eli 58 prosenttia oli *Helsingin Sanomien* toimittajan nimen alla. *Helsingin Sanomien* toimittajien nimiin merkityissä jutuissa oli myös eniten juttuja, joissa oli lainattu useita eri medioita samassa jutussa. Tämä johti siihen, että tutkimusaineistossani olleesta 100:sta median lainauskerrasta 67 oli *Helsingin Sanomien* toimittajien nimiin merkityissä jutuissa.

Kaiken kaikkiaan *Helsingin Sanomien* toimittajien nimen alle painetuista jutuista puolet (51,4 prosenttia) sisälsi lainauksen jostakin muusta mediasta. Eniten *Helsingin Sanomien* toimittajat lainasivat uutistoimisto AP:tä. Muita yleisiä lainauksen kohteita olivat Reuters ja Al-Jazeera.

Jos lähderivillä oli mukana muutakin kuin *Helsingin Sanomat*, yleisin lainauksen kohde oli sosiaalinen media, 7 kertaa. Myös Al-Jazeera (6), BBC (4) ja SANA (4) olivat lainausten kärjessä. Uutistoimistojen ja pelkästään *Helsingin Sanomien* nimiin merkittyjen juttujen lainauseroja on vaikea todeta, sillä usean lähteen jutuissa ei ole varmaa, mikä jutun tekijöistä on lainauksen takana. Useamman lähteen jutuissa lainattiin kuitenkin useammin sosiaalista mediaa kuin pelkästään *Helsingin Sanomien* nimiin merkityissä.

Syyrian kriisin kaltaisessa sekavassa konfliktissa, jossa käydään mediasotaa ja paikan päälle on vähän ulkomaisia toimittajia, on syytä harkita normaalia suurempaa läpinäkyvyyttä lähteiden kohdalla. Arabikevään uutisointiin vaikuttanut digitaalinen mediaympäristö lisäsi uusien lähteiden, kuten sosiaalisen media roolia perinteisen ulkomaanjournalismin lähdemalleihin verrattuna. Media oli neljän *Helsingin Sanomien* jutun pääaiheena, mutta vasta tarkempi sisällönanalyysi paljastaisi, kuinka läpinäkyvästi *Helsingin Sanomat* kertoi lukijoilleen uusien lähteiden ja digitaalisen mediaympäristön vaikutuksista Syyria-uutisointiin. Sosiaalisen media suurempi lainaustodennäköisyys usean lähteen nimiin merkityissä jutuissa viittaa siihen, että *Helsingin Sanomat* ulkoisti sosiaalisesta mediasta saadun tiedon tarkistamisen uutistoimistoille, jotka olivat useiden lähteiden jutuissa pääasiallisina lähteinä.

Taulukko 6: Juttujen sisällä lainatut mediat (lainauskertoja)

AP	19	19 %
Al-Jazeera	16	16 %
Reuters	12	12 %
Sosiaalinen media	12	12 %
Syyrian valtion tietotoimisto tai muu Syyrian valtion media	8	8 %
BBC	8	8 %
Muut länsimaiset tv-kanavat tai lehdet	5	5 %
The New York Times	4	4 %
Venäläismediat	4	4 %
AFP	3	3 %
The Guardian	3	3 %
Muut Lähi-idän mediat	2	2 %
Uutistoimistot yleensä (tulkittu niin, että viittaa länsimaisiin toimistoihin)	2	2 %
STT	1	1 %
The Los Angeles times	1	1 %
Yhteensä	100	100 %

5.8 Juttujen aktiiviset päätoimijat

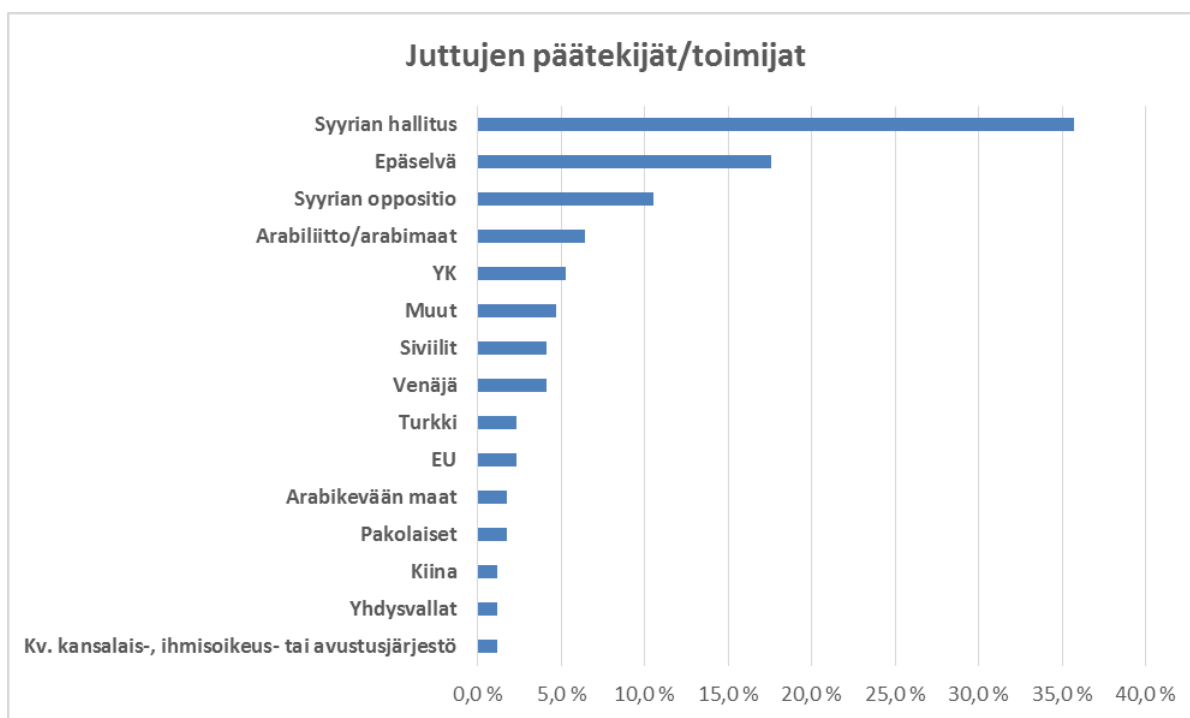
Seuraavat kaksi sisältöluokkaa, juttujen aktiiviset päätoimijat ja haastateltujen sekä ääneen päässeiden asema, olivat luokitusrunkoni ongelmallisimpia kohtia. Havaitsin, että näistä sisältöluokista ei ole mahdollista saada pelkän määrällisen sisällön erittelyn avulla aukottomia tuloksia, vaan tarkempi analyysi vaatisi myös laadullista sisällön analyysia. Tämä tulee ottaa huomioon, kun arvioidaan näiden kahden sisältöluokan tulosten yleistettävyyttä.

Syyrian hallitus oli tutkimusaineistoni jutuissa ylivoimaisesti yleisin päätoimija tai -tekijä (Kuvio 15, Liite 10). Tämä käy yhteen aineiston yleisimmin pääaiheen eli Syyrian hallinnon harjoittaman väkivallan kanssa. Syyrian hallitus oli päätekijänä yli kolmanneksessa jutuista. Koska otantajaksioni ajoittui Syyrian kriisin alkuun, juttujen pääaiheina korostuivat mielenosoitukset ja niihin liittynyt

väkivalta. Näin myös juttujen päätekijöinä korostuivat molemmat Syyrian kriisin osapuolet. Jos jutun pääaiheena oli mielenosoitus, päätekijänä oli useimmiten Syyrian oppositio.

Kolmanneksi yleisin päätekijä, Arabiliitto, esiintyi jutuissa etenkin alkuvuodesta 2012, kun Arabiliiton rooli Syyrian kriisissä oli suurimmillaan. Muutoin juttujen päätekijät korostavat Syyrian kriisin luonnetta kansainvälisenä ongelmana, sillä jutuissa tekijöinä esiintyvät Lähi-idän mahtivaltio Turkki ja useat maailman suurvallat. Esimerkiksi jutut, joissa Venäjä tai Yhdysvallat oli päätekijänä, käsittelivät kaikki pääaiheenaan maailmanpolitiikkaa. Niin sanottujen tavallisten syyrialaistaisten osuus päätekijöinä on pieni. Koska Syyrian tai sen raja-alueiden oloista tehtyjä reportaaseja oli aineistossa viisi kappaletta ja siviilit sekä pakolaiset olivat vain kymmenessä jutussa päätekijöinä, syyrialaistaisten elämästä kertova tarinallisuus jää ainakin näillä mittareilla mitattuna pieneen rooliin.

KUVIO 15

Helsingin Sanomien Syyria-aiheisten juttujen päätoimijat. Otantajakson jutuissa oli mahdollisuus olla vain yksi aktiivinen päätoimija yhtä juttua kohden.

Kun juttujen päätoimijakategorioita yhdistelee, maailmanpolitiikan ja suurvaltapolitiikan toimijat nousevat yhteisenä tekijänä suureen rooliin. Niiden yhdistetty osuus juttujen päätoimijoina on 24,6 prosenttia. Näin *Helsingin Sanomien* Syyria-juttujen päätoimijat voidaan jakaa karkeasti kolmeen kategoriaan: Syyrian hallitukseen, maailmanpolitiikan suurtekijöihin ja Syyrian oppositioon. Neljäs suuri kategoria ovat päätoimijoiltaan epäselvät jutut. Epäselvissä jutuissa päätoimijaa on ollut

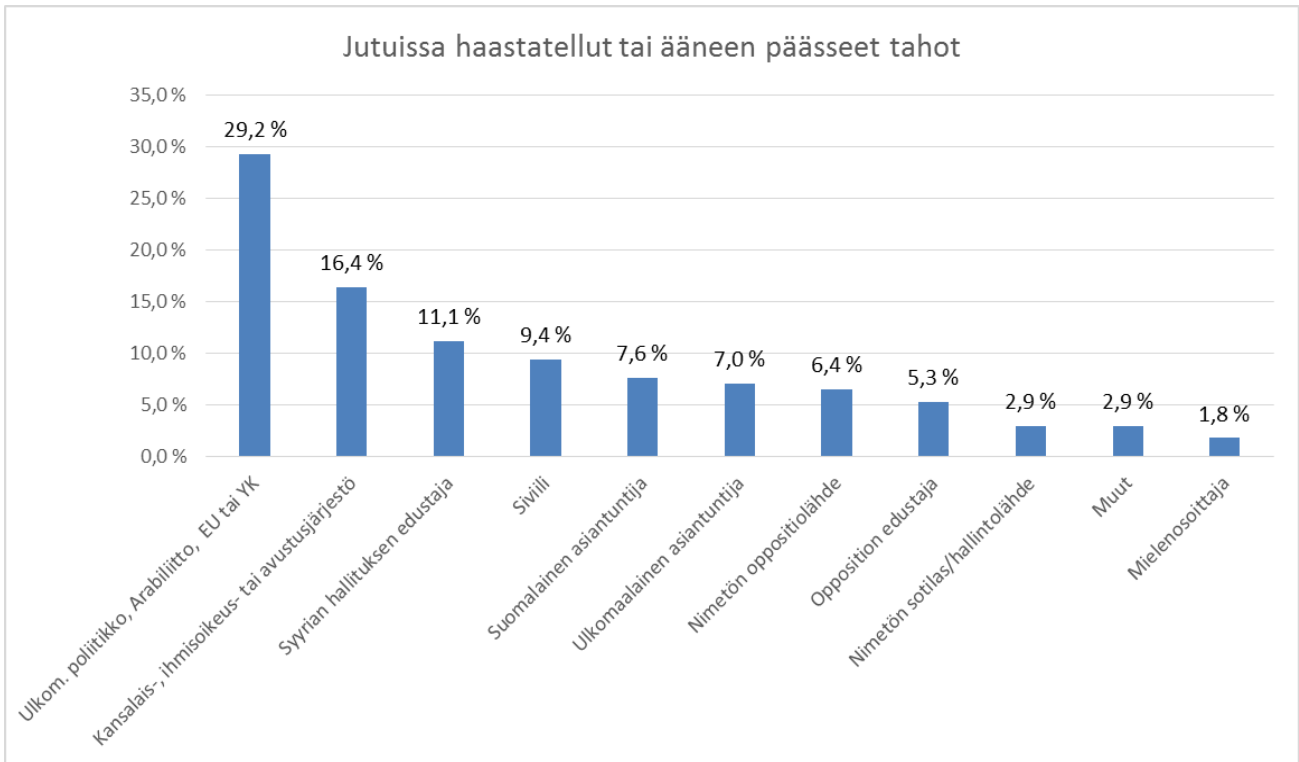
vaikeaa määrittää, sillä toimijoita on ollut useita. Päätoimijoiden luokittelu niillä luokitusohjeilla, joita käytin tutkimuksessani, ei anna täysin yleistettäviä tuloksia. Juttujen päätoimijoiden luokittelukriteerit pitäisikin määrittellä vielä tarkemmin tehtäessä vastaavanlaista tutkimusta jatkossa.

5.9 Haastateltujen ja ääneen päässeiden asema

Tutkimusjakson Syyria-jutuissa pääsivät yleisimmin ääneen ulkomaalaiset poliitikot tai Arabiliiton, EU:n ja YK:n edustajat (Kuvio 16, Liite 11). Myös kansalais-, ihmisoikeus- ja avustusjärjestöjen edustajat pääsivät usein ääneen. Avustusjärjestöjen suuri rooli kriisiuutisen tietojen auktoriteettina ei siis ole kokenut muutosta *Helsingin Sanomissa* siitä huolimatta, että lehti teki avustusjärjestöjen tietojen perusteella virheitä uutisoinnissaan esimerkiksi Irakin sodan yhteydessä. (ks. Niinivaara 2004, 53–54). Lähes kolmanneksessa tutkimusjakson jutuista (53 juttua, 31 prosenttia) ei haastateltu ketään.

Lähdekritiikin kannalta myönteistä on, että nimettömiä lähteitä käytettiin varsin vähän, 17 kertaa eli 9,9 prosenttia haastatelluista. Jos jutuissa puhuivat syyrialaiset, he olivat tavallisimmin Syyrian hallinnon edustajia, omalla nimellään tai nimettöminä. Seuraavaksi yleisin syyrialainen puhuja oli opposition edustaja, nimettömänä tai omalla nimellään. Opposition piiristä haastatellut olivat useammin nimettömiä kuin hallituksen äänitorvina esiintyneet. Syyrialaisista vähiten pääsivät ääneen puolueettomiksi luokitellut siviilit ja mielenosoittajat. *Helsingin Sanomat* haastatteli tutkimusjakson aikana lähes yhtä paljon suomalaisia ja ulkomaalaisia asiantuntijoita.

KUVIO 16

Helsingin Sanomien Syyria-jutuissa haastatellut tai ääneen päässeet henkilöt ja järjestöt.

Haastatelluista ja ääneen päässeiden asemasta saadut tulokset ovat vain suuntaa antavia, sillä niiden erittely käyttämilleni kriteereillä ei ollut aukotonta. Kattavamman tuloksen olisin saanut luokittelemalla jutuissa haastateltujen lisäksi niitä auktoriteetteja, joihin *Helsingin Sanomat* nojaa Syyria-jutuissaan. Juttulähteiden tutkimus olisi saanut lisää lihaa luidensa ympärille, jos olisin eritellyt tarkemmin, pohjaako *Helsingin Sanomat* esimerkiksi Syyrian hallinnon väkivallasta kertovan jutun silminnäkiätodistuksiin paikan päältä vai siihen, että joku vaikutusvaltainen taho, kuten Arabiliitto, on tuominnut väkivallan ja näin vahvistanut sen olemassaolon.

Luokitusrunon aukoista huolimatta analyysini tulokset osoittavat, että *Helsingin Sanomien* sivuilla pääsivät eniten ääneen viralliset ja perinteiset auktoriteetit. Ulkomaanjournalismin konventionaaliseen esitystapaan ja lähteisiin luotetaan siis yhä. Onko perinteisen ulkomaan uutisoinnin kerrontatapa paras, kun on kyse kestokriisiuutisesta? Voiko digitaalinen mediaympäristö lisätä kestokriisiuutisen kiinnostavuutta, jos perinteisen esitystavan rinnalle tuodaan enemmän sosiaalisesta mediasta tai muualta hankittuja tarinoita paikan päältä? Andén-Papadopouloksen ja Pantin (2013, 969;974) mukaan suomalaistoimituksilla ei ole resursseja kahlata läpi digitaalisen mediaympäristön tuomia uusia tietolähteitä, mutta kestokriisiuutisen kohdalla uutisointia pitää pysähtyä puntaroimaan. Kestouutisen kohdalla virallisten tahojen jatkuva siteeraaminen voi puuduttaa lukijan. Jos lehdessä julkaistaan Syyriaan liittyvää kansainvälistä

politiikkaa käsittelevä, lyhyt päivittäinen uutinen, joka ei kokonaiskuvassa vie tapahtumia merkittävästi eteenpäin, voisiko sen paikalle vaihtaa jotain muuta? Sosiaalisesta mediasta hankittu lyhyt syyrialaistaarina voi olla silloin tällöin lukijan näkökulmasta parempi vaihtoehto. Perinteisen ulkomaan uutisoinnin kerrontatapoja pitäisi siis ravistella etenkin kestokriisiuutisen kohdalla.

Van Leuven ym. (2013) tutkivat, vaikuttavatko digitaalisen mediaympäristön tuomat uudet lähteet perinteisen belgialaisen uutismedian uutisointiin Tunisian, Egyptin ja Syyrian kansannousuista. Tutkimuksen mukaan belgialaismedioiden Syyria-uutisten lähteistä yli puolet oli perinteisistä ja tavanomaisista lähteistä poikkeavia lähteitä, kuten siviilejä, kansalaisjournalisteja tai tuntemattomampia ryhmiä. Suurin yksittäinen lähderyhmä olivat tavalliset kansalaiset. Belgialaismediat käyttivät Syyriassa enemmän perinteisistä valtalähteistä poikkeavia lähteitä kuin Tunisia- ja Egypti-uutisoinneissaan. Tämä johtuu osittain siitä, että pääsy Syyriaan oli ulkomaisille toimittajille vaikeaa. (Van Leuven ym. 2013 9-10.)

Belgialaismediasta saatu tulos on vastakkainen omien tutkimustuloksieni kanssa. Omassa aineistossani tavallisten syyrialaistaisten ja kansalaisjournalistien osuus lähteissä ja juttujen haastateltavina ei ollut niin suuri. Van Leuvenin ym. (2013) mukaan sosiaalisen median ja muiden lähteiden käyttö toi syvyyttä ja uusia näkökulmia belgialaismedian Syyria-uutisointiin (emt., 12). Jäikö *Helsingin Sanomien* uutisointi kauemmas Syyrian todellisuudesta, kun paikallisia lähteitä ei käytetty yhtä laajasti? Vai olisiko se syönyt liikaa uutisten luotettavuutta, kun aikaa uutistoimistojen ja muiden valtamedioiden ulkopuolisten lähteiden tarkistukselle ei ollut? Rajalliset resurssit ovat tässä varmasti se ratkaisevin tekijä. Jatkossa digitaalisessa mediaympäristössä tapahtuvan kestokriisin uutisointia varten kannattaisi kuitenkin luoda jonkinlainen yleistoimintaohje niin, että uusistakin lähteitä, kuten sosiaalista mediaa, osataan hyödyntää tehokkaammin.

Toisaalta myös Van Leuven ym. (2013) toteavat, että belgialaismediankin Syyria-uutisissa annettiin eniten painoarvoa perinteisille lähteille. Poliittiset lähteet, joilla on auktoriteettia, olivat jutun alussa ja niiden todistusarvo oli suurempi kuin valtavirrasta poikkeavien lähteiden. Samalla sosiaalisesta mediasta otetut kommentit olivat yleensä belgialaismedioissa varsinaisen pääjutun sivussa omina tietoinaan, mikä kertoo siitä, miten toimitukset poikkeavista lähteistä saatuja tietoja arvottivat. Kaiken kaikkiaan sosiaalinen media oli kolmen arabikevään maan uutisoinnissa lähteenä 10,3 prosentissa uutisista. (Emt., 10–11.) *Helsingin Sanomissa* sosiaalista mediaa lainattiin juttujen sisällä 12 prosentissa jutuista. Toisin kuin belgialaismedioissa *Helsingin Sanomissa* sosiaalisesta mediasta otetut tiedot ja lähteet olivat osana varsinaisia juttuja eivätkä juttujen sivussa erillisinä osioina. Belgialaismediassa siviilit, kansalaisjournalistit ynnä muut perinteisille auktoriteeteille

vaihtoehtoiset lähteet pääsivät siis Syyriankin kohdalla enemmän äänen kuin *Helsingin Sanomissa*, vaikka vaihtoehtoisten lähteiden viestikanaavaa eli sosiaalista mediaa käytettiin myös *Helsingin Sanomissa* yhtä usein kuin belgialaismedioissa. Tämä viittaa siihen, että *Helsingin Sanomien* sosiaalisesta mediasta saamat tiedot olivat useammin muuta tietoa kuin belgialaismedioiden käyttämiä siviilien ynnä muiden kommentteja. Johtopäätös vaatisi kuitenkin tarkempaa sisällönanalyysia siitä, millaista *Helsingin Sanomien* juttujensa sisällä lainaama sosiaalisen median sisältö oli.

5.10 Kuvitus

Tutkimusaineistossani oli 64 kuvallista juttua, joista 59 julkaistiin ulkomaanosastolla. Koko aineiston jutuista kuva oli siis hieman yli kolmanneksessa (37,4 prosenttia). Kuvallisista jutuista yli puolet (56,3 prosenttia) sijaitsi ulkomaanosaston kakkos-, kolmos-, nelos- ja vitossivuilla. Yli kolmannes kuvallisista jutuista oli puolestaan ulkomaanosaston ykkössivuilla ja loput noin 8 prosenttia muualla (Taulukko 7).

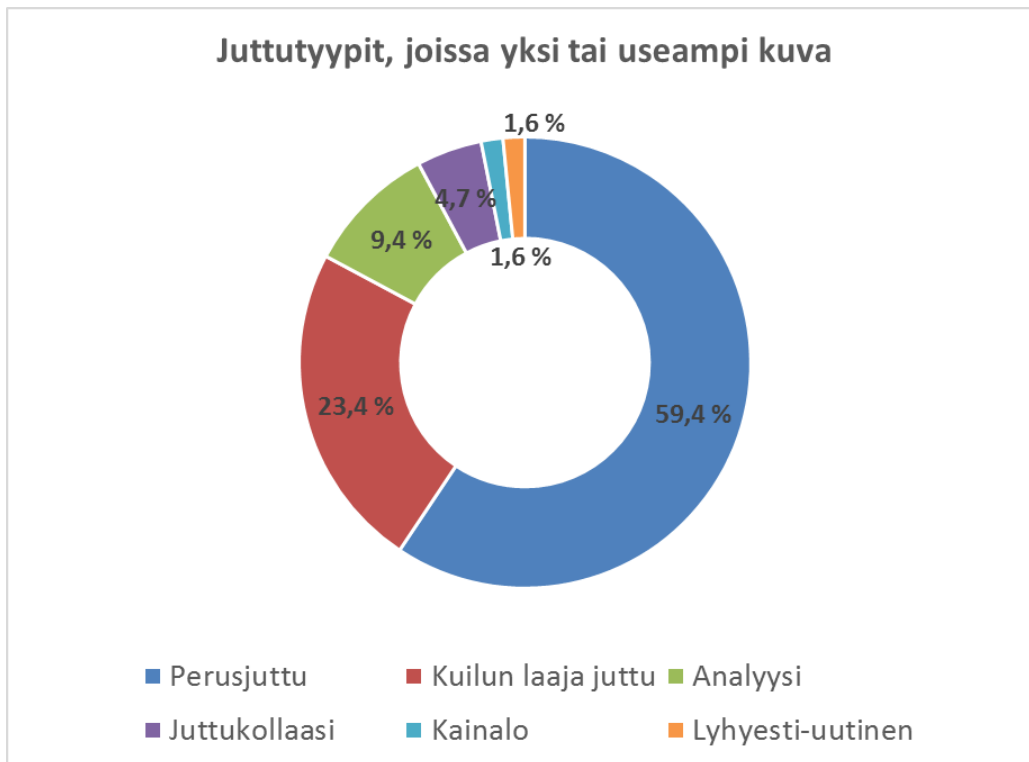
TAULUKKO 7: Kuvallisten juttujen sijainnit

Ulkomaanosaston muut sivut	35 juttua	54,7 %
Ulkomaanosaston ykkössivun lähtöjutut	12 juttua	18,8 %
Ulkomaanosaston ykkössivun muut jutut	11 juttua	17,2 %
Sunnuntaisivut	2 juttua	3,1 %
Erikoisuutissivut	2 juttua	3,1 %
Kotimaansivut	1 juttu	1,6 %
Ulkomaanosaston muiden sivujen lyhyesti palstat	1 juttu	1,6 %
Yhteensä	64 juttua	100,0 %

Ulkomaanosaston ykkössivulla julkaistuissa 13 lähtöjutussa oli kaikissa visuaalinen elementti: 12 lähtöjutussa oli kuva ja yhdessä graafi. Ykkössivujen 21 kakkosjutussa kuva oli puolella jutuista, ja kuvalliset jutut sijaitsivat yhtä juttua lukuun ottamatta kuilussa. Tutkimusjaksolle osui yksi varsinainen kuvareportaasi ja yksi kuvapainotteinen reportaasi. Kuvat julkaistiin 12.11.2011 ja 13.3.2012 ulkomaanosaston ykkössivuilla.

Jos Syyria-jutussa oli kuva, juttu sijaitsi useimmiten ulkomaanosaston muilla sivuilla ja jutun tyyppi oli perusjuttu. Toiseksi yleisin kuvallisen jutun julkaisupaikka oli ulkomaanosaston ykkössivun kuilu. Kolmanneksi tavallisin kuvajuttu oli puolestaan ulkomaanosaston ykkössivun lähtöjuttu. Kaiken kaikkiaan kuvallisten juttujen juttutyypit jakautuivat *Helsingin Sanomien* sivuilla seuraavasti (Kuvio 17):

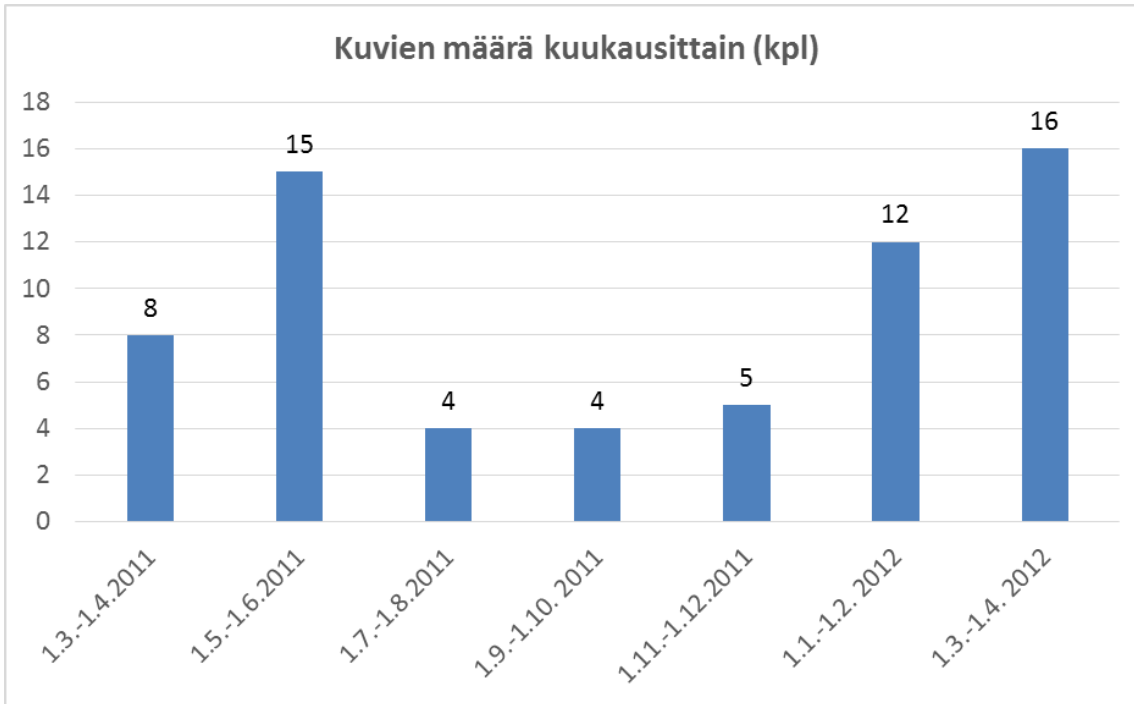
KUVIO 17

Helsingin Sanomien Syyria-juttujen juttutyypit, joihin oli liitettyä yksi tai useampi kuva.

Muun muassa Heikkilän ym. (2012) mukaan lukijat aloittavat lehti uutisen kiinnostavuuden arvioinnin jutun kuvasta. Syyria-jutuista kuvallisia oli reilu kolmannes. Merkittävää oli, että kaikista *Helsingin Sanomissa* julkaistuista perusjutuista kuvallisia oli 84,4 prosenttia. Perusjuttujen tietoihin liittyi siis hyvin usein kuvallinen elementti, mikä varmasti lisäsi näiden juttujen huomionarvoa lukijoiden silmissä. Toiseksi yleisimmät kuvalliset jutut eli kuulun laajat jutut eivät olleet kokonaisuudessaan yhtä usein kuvitettuja kuin perusjutut. Kuulun laajoista jutuista kuvallisia oli 41,7 prosenttia. Kuvallisten juttujen määrä noudatti jo aiemmin esille tullutta aineiston jakautumista kolmeen eri jaksoon. Syyria kriisin alun jälkeen kuvien määrä väheni, kunnes merkittäviksi koetut tapahtumat nostivat jälleen kuvien määrää (Kuvio 18).

KUVIO 18

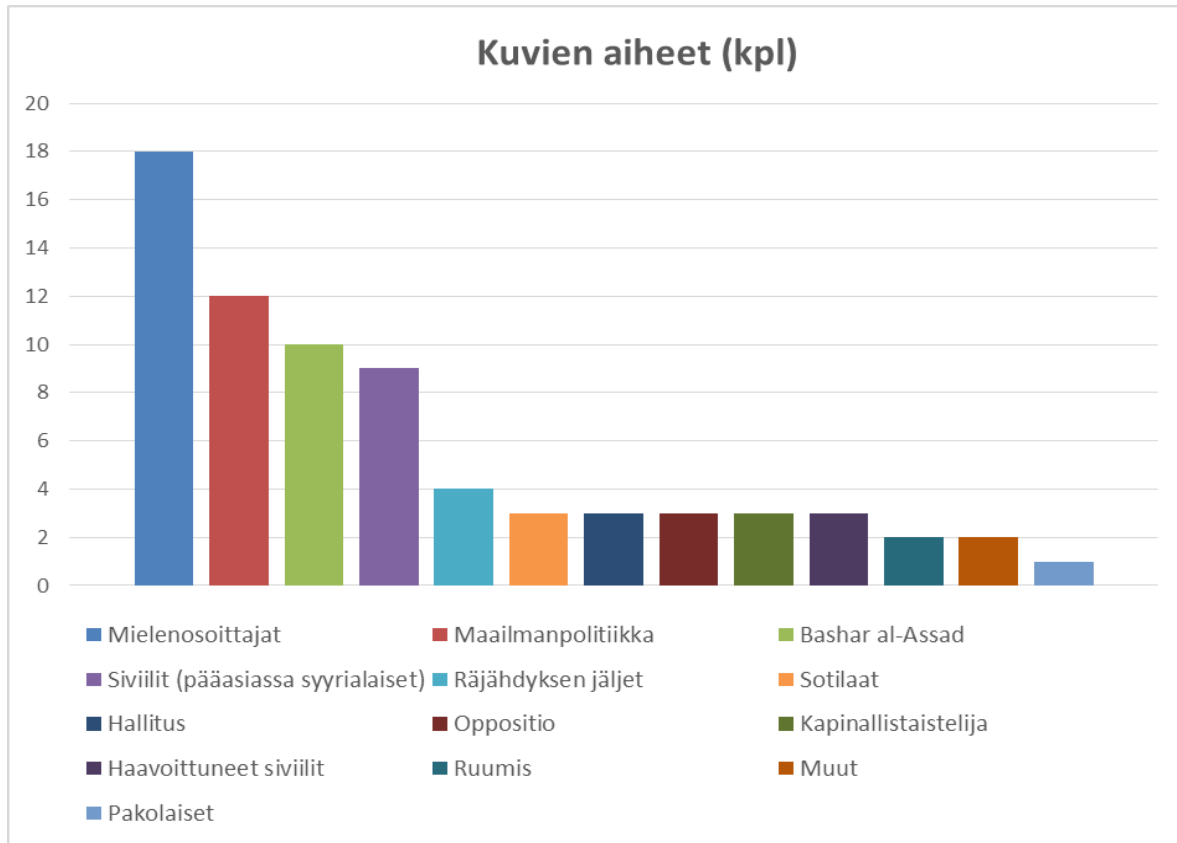
Helsingin Sanomissa julkaistujen Syyria-aiheisten kuvien määrä kuukausittain. Mahdollisia vinkkikuvia ei ole otettu huomioon.

5.10.1 Kuvien aiheet

Kuvien aiheista erottui yksi selkeästi muita yleisimpi aihe: mielenosoittajat (Kuvio 19, liite 15). Tämä tulos on lähes suoraan seurausta siitä, että tutkimusjaksoni ajoittui Syyrian kriisin alkuun, jolloin uutisoidut tapahtumat käsittelivät Syyrian opposition mielenosoituksia ja niiden seurauksia sekä syitä. Mielenosoituksista oli eniten kuvia toukokuussa 2011, kahdeksan kappaletta.

Muita yleisiä kuvien aiheita olivat maailmanpolitiikka, Syyrian presidentti Bashar al-Assad ja syyrialaisiviilit tai siviilit muissa arabikevään maissa. Näistä kuva-aiheista maailmanpolitiikka oli myös yleinen juttutekstien pää- sekä toissijainen aihe, joten aiheesta oli luonnollisesti useita kuvia. Eniten maailmanpolitiikka oli esillä alkuvuodesta 2012, sillä silloin Syyrian kriisin uutiset käsittelivät paljon YK:ta ja Syyrian hallinnon merkittävintä liittolaista Venäjää. Bashar al-Assadin kasvokuvan yleisyys kuva-aiheena kertoo puolestaan siitä, että Syyrian hallinnon toimet tiivistettiin pitkälti hänen hahmoonsa. Syyriaan pääsemisen vaikeus lisäsi varmasti myös Bashar ala-Assadin kuvien käyttöä: kun muuta kuvamateriaalia ei ollut saatavilla, jutut voitiin kuvittaa arkistoista saatavilla al-Assadin kuvilla. Luokitusrunkoni kriteerien mukaisesti kuvista voitiin koodata useampi kuin yksi aihe. Kaikkiaan 64 kuvassa oli 73 kuva-aihetta.

KUVIO 19

Helsingin Sanomissa julkaistujen Syyria-kuvien kuva-aiheet.

Tutkimusaineistossani perusjutut kulkivat vain harvoin ilman kuvaa, sillä niistä neljä viidestä oli kuvitettu. Kuvien olemassaolon lisäksi Syyria-juttujen kiinnostavuuden arviointiin vaikuttavat kuvien aiheet. Otantani perusteella Syyria-juttujen kuva-aiheet ovat sellaisia, joita kansannoususta ja sisällissodasta kertovilta uutisilta voi lähtökohtaisesti odottaa. Näin on varsinkin, kun kuvien saaminen Syyriasta oli hankalaa maan hallinnon harjoittaman tiukan sensuurin vuoksi. Sensuurista ja ulkomaalaisten kuvaajien vaikeasta pääsystä tapahtuma-alueille huolimatta kuva-aiheissa on muutamia merkittäviä poikkeuksia.

Ainakin yksi asia näyttää otantani perusteella muuttuneen *Helsingin Sanomien* kuvavalinnoissa sitten Irakin sodan ja 2000-luvun alun. *Helsingin Sanomat* julkaisi Syyrian kohdalla myös ruumiiden kuvia. Susanna Niinivaaran (2004) mukaan juuri kärsimyksen puutteellinen esilläolo oli ongelma *Helsingin Sanomien* Irak-uutisoinnin kohdalla (emt., 2004, 117). Syyrian kohdalla tässä on tapahtunut ainakin jonkinlainen muutos. Ruumiskuvien lisäksi muutamien kuvien aiheina olivat haavoittuneet siviilit. Toisaalta määrällinen sisällön erittely kertoo kuva-aiheista vain pintapuolisesti, joten kärsimyksen suurempi esilläolo vaatisi vielä vahvistusta Syyria-kuvien tarkemmasta sisällönanalyysistä. Toinen merkittävä kuva-aiheiden määrällisen erittelyn antama

tulos on siviilien yleisyys kuva-aiheina. Syyrialaissiviilit eivät päässeet jutuissa ääneen usein, mutta kuvissa he esiintyivät.

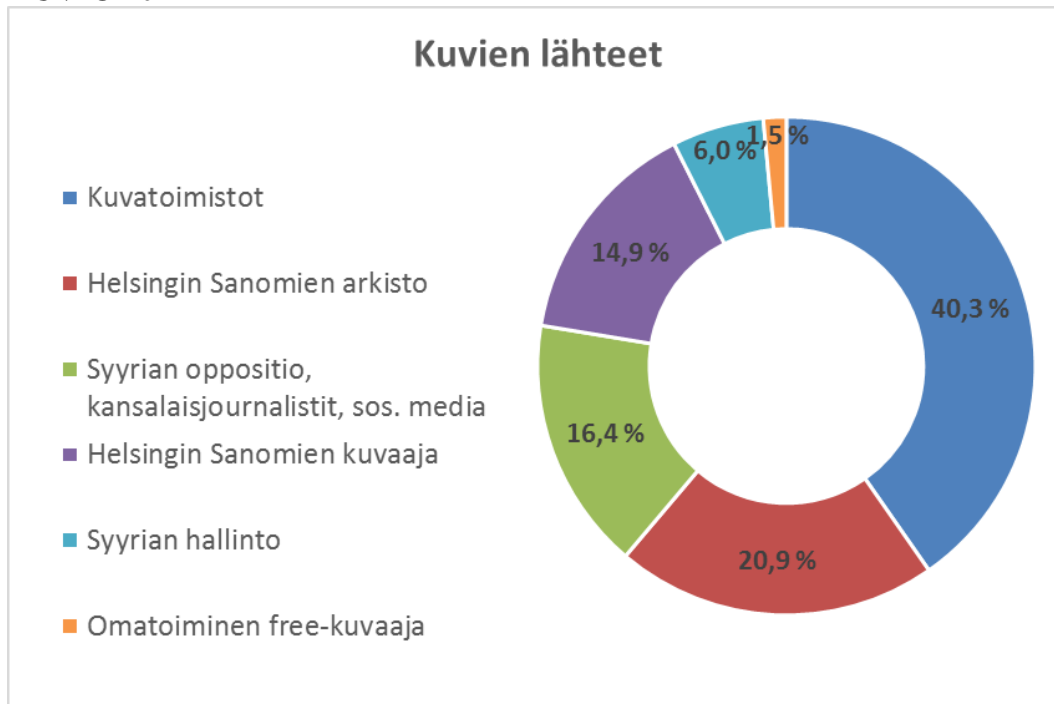
Ajallisesti Syyria-kuvien aiheet jakautuivat varsin tasaisesti. Vain mielenosoituskuvien ja maailmanpolitiikkaa käsitelleiden kuvien kohdalla oli kaksi ajanjaksoa, jolloin kyseisten aiheiden kuvia oli runsaasti: mielenosoituskuvia toukokuussa 2011 ja maailmanpolitiikkakuvia maaliskuussa 2012. Myös haavoittuneiden siviilien kuvat (3 kpl) julkaistiin kaikki alkuvuonna 2012, kuten myös toinen ruumiskuvista, joten tämän perusteella kärsimys oli enemmän läsnä kuvissa tutkimusjakson loppupuolella. Kuvat esimerkiksi Bashar al-Assadista tai siviileistä jakautuivat puolestaan tasaisesti tutkimusjakson ajalle.

5.10.2 Kuvien lähteet

Kuvien päälähteet jakautuivat karkeasti ottaen neljään osaan. Eniten käytettiin kansainvälisten kuvatoimistojen välittämiä kuvia. Toiseksi eniten käytettiin *Helsingin Sanomien* arkistosta poimittuja kuvia, kuten yksipalstaisia Bashar al-Assadin naamakuvia. Kolmanneksen yleisin kuvien lähde olivat Syyrian opposition välittämät kuvat. Nämä kuvat olivat usein niin sanottujen kansalaisjournalistien ottamia ja niitä välitettiin todennäköisesti internetin ja sosiaalisen median kautta kuvatoimistoille ja siitä eteenpäin. Syyrialaiden kansalaisjournalistien ottamia kuvia käytettiin selkeästi eniten kriisin alkuvaiheessa. Toisaalta kansalaisjournalistien ottamia kuvia oli *Helsingin Sanomien* sivuilla vielä maaliskuussa 2012, mikä kertoo vaikeuksista saada riippumattomien ammattilaisten ottamia kuvia Syyriasta. Neljäs suurehko ryhmä olivat *Helsingin Sanomien* omien kuvaajien ottamat kuvat. *Helsingin Sanomat* käytti Syyria-jutuissaan myös jonkin verran Syyrian hallinnon välittämiä kuvia (Kuvio 20, liite 16).

Kuvien lähteet todistavat juttulähteiden ohella digitaalisen mediaympäristön vaikutuksesta *Helsingin Sanomien* uutisointiin. Kuudesosa konventionaalisen median julkaisemista Syyria-kuvista on peräisin oppositiolähteiltä, jotka ovat levittäneet kuviaan internetin välityksellä. Sosiaalinen media ja sen ääniä laajempaan julkisuuteen levittänyt Al-Jazeera olivat myös yleisiä juttujen sisällä lainattuja medioita (ks. 5.7.1). Tämä tutkimustulos tukee Korpiolan ja Nikkasen (2012) esittämää väitettä arabikeväänä syntyneestä uudentlaisesta journalismin ekosysteemistä (emt., 96).

KUVIO 20

Helsingin Sanomissa julkaistuihin Syyria-juttuihin liittyneiden kuvien lähteet. Toimittajien kolumnikuvat eivät ole mukana laskuissa.

5.11 Vinkit

Juttuvinkkien osalta toistuu jo aiemmin muun muassa juttumäärien kohdalla tehty huomio, että Syyria oli näkyvimmin esillä maaliskuu–toukokuussa 2011 ja tammi–maaliskuussa 2012. Silloin Syyria pääsi myös näkyvimmin esille *Helsingin Sanomien* pääuutissivulle.

Kaiken kaikkiaan 14 prosentista Syyria-jutuista oli vinkki pääuutissivulla. Yleisin vinkkimuoto oli lyhyt vinkki eli Syyria mainittiin pääuutissivulla tavallisimmin yhdellä lauseella. Toiseksi yleisin Syyria-vinkki oli muu vinkki. Näissä vinkeissä Syyria oli joko osana laajempaa kokonaisuutta, kuten arabikevättä, tai Syyria-utisesta vinkattiin keskikokoisella vinkillä. Pääuutissivun päävinkkinä Syyrian tapahtumat olivat neljä kertaa (Taulukko 8). Päävinkit julkaistiin joko keväällä 2011 tai alkuvuodesta 2012.

Syyria-aiheisten vinkkien listaaminen täydentää juttujen asemista kertovaa sisältöluokkaa. Syyria-vinkkejä oli kokonaisuudessaan huomattavan vähän ja päävinkkejä oli tutkimusjakson aikana vain neljä. Asema- ja vinkkiluokkien perusteella Syyrian tapahtumat olivat *Helsingin Sanomissa* esillä tasaisesti Syyrian kriisin ensimmäisen vuoden aikana, mutta Syyria pääsi vain harvoin esille uutisarvoltaan näkyvimmille paikoille lehden sivuilla.

TAULUKKO 8: Vinkki pääuutissivulla

Ei ole	147 juttua	86,0 %
Lyhyt vinkki	13 juttua	7,6 %
Päävinkki	4 juttua	2,3 %
Muu vinkki	7 juttua	4,1 %
Yhteensä	171	100 %

6. Päätelmät

Helsingin Sanomat uutisoi Syyrian kriisin ensimmäisestä vuodesta enimmäkseen perinteisiä uutisnormeja noudattaen. Lehti pyrki edelleen siihen, että uutisen sisään- ja uloskoodausprosessissa tapahtuisi mahdollisimman vähän virheitä. Tämän puolesta puhui se, että uutisoinnissa luotettiin yhä lähteinä pääasiassa länsimaisiin uutistoimistoihin ja suuriin länsimaisiin mediayhtiöihin – tahoihin, jotka mielletään yleisesti luotettaviksi tietolähteiksi. Samalla digitaalinen mediaympäristö tarjosi kuitenkin yhä enemmän uusia ja toisenlaisia tietolähteitä. Syyrian kriisi pitkittyi kestouutiseksi, mutta suljetusta maasta oli vaikeaa saada tietoa. Samaan aikaan syyrialaiset kansalaisjournalistit lähettivät vahvistamattomia tietoja ja tarinoita sekasorrossa olevasta maasta sosiaaliseen mediaan.

Kahtiajako vanhan ja uuden mediaympäristön välillä näkyi esimerkiksi *Helsingin Sanomien* Syyria-jutuissa ääneen päässeissä tahoissa ja juttujen kuvissa. Uutisointi nojasi vahvasti perinteisiin auktoriteetteihin, kuten ulkomaalaisiin suurvaltapoliitikkoihin ja YK:n virkamiehiin. Tämä ei voinut olla vaikuttamatta Syyrian tapahtumien kiinnostavuuteen, sillä samat äänet ja keskustelivat lehden sivuilla päivittäin ja Syyrian kriisin ylätaso eli maailmanpolitiikka oli vahvasti läsnä. Samalla Syyria-juttuja kuvitettiin ajoittain rohkeasti syyrialaisen kansalaisjournalistien kuvilla, vaikka kuvien alkuperää ja todenmukaisuutta ei voitu vahvistaa.

Helsingin Sanomien Syyria-uutisista erottui tulosteni perusteella kolme eri vaihetta kriisin ensimmäisen vuoden aikana.

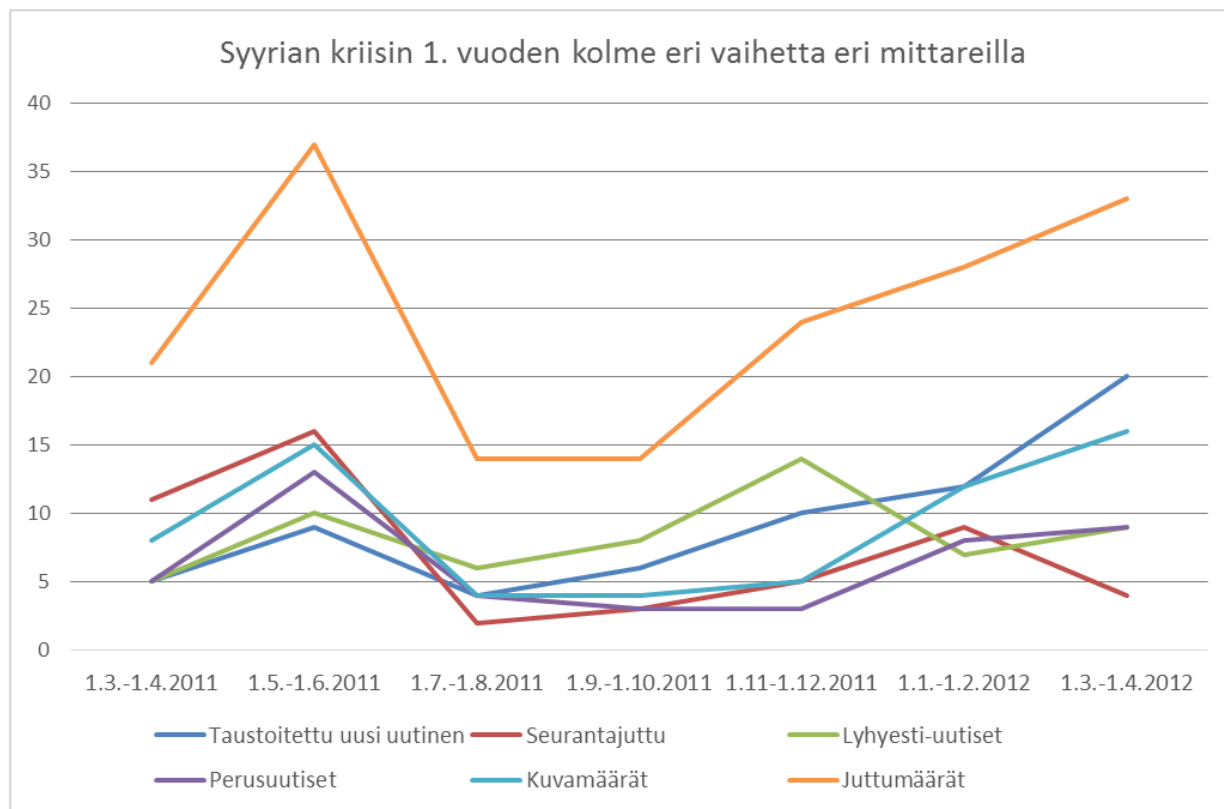
1. Maalis–toukokuussa 2011 tapahtumasarja alkoi ja Syyrian kriisi esiteltiin lukijoille.
2. Heinä–marraskuussa 2011 Syyrian kriisi vakiintui kestouutiseksi *Helsingin Sanomien* sivuilla.
3. Tammi–maaliskuussa 2012 Syyria-kestouutinen nousi jälleen suurempaan huomioon.

Helsingin Sanomien Syyria-juttujen määrät, kuvien määrät, juttutyypit ja uutisjatkumo jakautuivat kaikki kolmeen eri vaiheeseen. Kuviossa 21 on esitettyä kaikkien näiden sisältöluokkien ajallisesta jakautumisesta esimerkki. Ylimpänä oleva juttujen määrästä kertova diagrammi osoittaa selkeästi kolme eri vaihetta. Samoin tekee turkoosilla värillä esitetty kuvien määrä. Perusuutisten määrä puolestaan nousee ensin, laskee tutkimusjakson puolivälissä ja nousee jälleen loppussa. Lyhyesti-uutisten määrä puolestaan alkaa tasaisena, kokee sitten nousun ja laskee loppua kohden.

Seurantajuttujen määrä on tutkimusjakson alussa huipussaan, laskee sitten ja kokee tutkimusjakson

lopussa jälleen hetkittäisen uuden tulemisen. Taustoitettujen uusien uutisten määrän nousu on puolestaan tutkimusjakson loppua kohden suurempi kuin seurantajutuilla.

KUVIO 21

Helsingin Sanomissa julkaistujen Syyria-juttujen kolme eri vaihetta eri sisältöluokkien perusteella esitettyinä.

Yllä kuvatun kolmivaiheisen kehityksen lisäksi tutkimukseni tulokset osoittavat, että digitaalinen mediaympäristö vaikutti selvästi *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisten lähteisiin. Vaikutus oli tosin hieman kaksijakoinen. *Helsingin Sanomat* lainasi Syyria-jutuissaan jonkin verran sosiaalisen median tietoja ja käytti juttujen kuvituksena syyrialaista kansalaisjournalistien ottamia, kansainvälisten kuvatoimistojen välittämiä kuvia. Toisaalta juttujen tietolähteinä olivat yhä vankasti länsimaiset suuret uutistoimistot AP, Reuters ja AFP. Samoin jutuissa ääneen päässeet tahot olivat perinteisen ulkomaanjournalismin mukaisia: eniten siteerattiin maailmanpolitiikan auktoriteettien näkemyksiä ja kansainvälisten avustus- ja ihmisoikeusjärjestöjen laskelmia. Syyrialaista oma ääni jäi ainakin määrällisellä sisällön erittelyllä saatujen tulosten perusteella vähäiseksi.

Helsingin Sanomien Syyria-uutisten kiinnostavuuden arviointi pelkästään määrällisen sisällön erittelyn antamin tuloksin on siinä mielessä vaarallista, että pelkän esillepanon perusteella ei voi määrittellä sitä, mikä kiinnostaa lukijaa. Samoja juttutyyppejä voidaan esimerkiksi tulkita eri tavoin:

jotain lukijaa kiinnostavat lyhyesti-palstojen juttujen lyhyet tiivistykset, toinen vilkuilee vain lyhyesti-juttujen otsikot etsien itseään kiinnostavaa tietoa.

Juttutyypit, niiden asemat, niiden aiheet ja jutuissa puhuvat henkilöt antavat kuitenkin viitettä siihen, miten *Helsingin Sanomien* toimitus on halunnut markkinoida Syyria-uutisen kiinnostavuutta lukijoilleen. Toimituksen tekemät valinnat kertovat lukijalle, mikä on tämän päivän uutisissa tärkeää. Syyria oli tutkimusjaksoni aikana tasaisesti esillä, muttei usein lehden näkyvimmillä paikoilla. Syyria oli *Helsingin Sanomien* uutiskriteereillä tärkeä aihe, mutta ylitti vain harvoin suurimman uutiskynnyksen. Kun uutistapahtumia on paljon, kuten arabikevään kansannousujen aikaan, toimitus voi jutun sisällöllä vaikuttaa siihen, että vähempiarvoisellekin paikalle päässyt uutinen on kiinnostava. Tarinallisuus, analyysi ja kuva lisäävät jutun huomionarvoa.

Tarinallisuuden puute näkyi *Helsingin Sanomien* Syyria-uutisissa esimerkiksi siinä, ettei arkielämä päässyt usein juttujen pääaiheeksi tai siinä, että juttujen yleisin päätoimija oli jatkuvalla syötöllä Syyrian hallitus. Toisaalta en esimerkiksi eritellyt *Helsingin Sanomien* Syyria-reportaasien sisältöjä kuvinkaan tarkasti, joten niiden tarinallisuus jää pimentoon. Tarinallisuuden ja kiinnostavuuden syvempään tutkimiseen tarvittaisiinkin vielä tarkempaa Syyria-juttujen sisällön analyysia oman määrällisen sisällön erittelyni rinnalle.

Galtungin ja Rugen (1999) mukaan yksi tapahtuman kiinnostavuuden mitta on se, kuinka paljon tapahtuman sisältö koskettaa viestin vastaanottajan omaa maailmaa (emt., 23). Syyrian kohdalla tapahtumien laajemman merkityksen hahmottaminen on ollut vaikeaa, sillä maa ei ole kulttuurisesti läheisessä kosketuksessa Suomeen. Tässäkin tutkimuksessa on jo aiemmin esitetty esimerkkinä turismi, joka toi toisen arabikevään maan Egyptin tapauksessa läheisempää kosketuspintaa Suomeen kuin Syyrian kohdalla, sillä Syyria ei ollut ennen kriisiä suosittu suomalaisten lomailukohde.

Oma ennakko-oletukseni ennen Syyria-juttujen analyysia oli, että *Helsingin Sanomien* uutiset kertoisivat lähinnä vain Syyrian kriisin vaiheista ja kriisin taustasyiden, kuten arjen korruption, roolit jäisivät hämäräksi lukijoille. Voi olla, että Syyrian ensimmäisen vuoden tapahtumat rinnastuivat suomalaislukijoiden mielissä voimakkaasti arabikevään muihin kansannousuihin ja lukijat pyrkivät ymmärtämään tapahtumien kokonaiskuvaa sitä kautta. Kehystihän *Helsingin Sanomien* toimituskin tutkimukseni juttuaiheluokkien mukaan Syyrian tapahtumia arabikevään kautta. Arkielämän ja siviilien vähyys Syyria juttujen juttuaiheissa ja ääneen päässeissä tahoissa viittaa kuitenkin siihen, että arjen korruption ja muiden taustatekijöiden vaikutukset Syyrian kriisiin

jäivät ennakko-oletusteni mukaisesti vähemmälle huomiolle kuin päivittäiset kuolonuhrit ja mielenosoitukset.

Pystyin omasta mielestäni luomaan varsin kattavan kokonaiskuvan Syyrian kriisin ensimmäisen vuoden uutisista määrällisellä sisällön erittelyn keinoin. Tutkimusmenetelmäni heikkoutena oli se, että määrälliseen laskentaan tarkoitettujen sisältöluokkien ei eritellet Syyria-juttujen kielivalintoja ja muita laadullisia painotuksia. En esimerkiksi pystynyt arvioimaan sitä, kuinka suuressa roolissa Syyria oli kolumnissa, joka käsitteli myös muuta arabikevättä. Juttujen lähteiden kohdalla en luokitellut sitä, millaisia tietoja sosiaalisesta mediasta tai esimerkiksi Al-Jazeeralta oli lainattu. Jutuissa haastateltuja ääneen päässeitä tahoja eritelty sisältöluokka olisi puolestaan ollut hyödyllisempi erilaisella rajauksella. Nyt en luokitellut riittävän tarkasti tahoja, joiden antamiin tietoihin jutuissa viitattiin, sillä erittelin vain ne toimijat, jotka olivat päässeet itse ääneen jutuissa.

Tutkimukseni tuloksien perusteella selkeä jatkotutkimuksen alue olisi se, millä tavalla digitaalinen mediaympäristö on esillä juttujen sisällöissä. Millaista tietoa esimerkiksi sosiaalisesta mediasta lainataan ja ketkä ovat niitä auktoriteetteja, joihin digitaalisen aikakauden ulkomaanjournalismi tiedoissaan nojaa? Samalla pitäisi myös tutkia sitä, miten digitaalinen mediaympäristö välittyy lukijoille. Esimerkiksi *Helsingin Sanomien* kohdalla voisi tutkia sitä, millä tavalla lehti osoitti lukijoille, ettei syyrialaisilta kansalaisjournalisteilta saatujen kuvien alkuperää pystytty varmistamaan. Syyrian kriisin kaltaisen kestouutisen kohdalla päivittäismedia joutuu pohtimaan sitä, miten perinteisen ulkomaanjournalismin tapoja voi rikkoa. Pohdittavana on esimerkiksi se, milloin yleisölle kannattaa tarjota uutista, joka kertoo vahvistamattoman syyrialaissiviilin tarinan ja milloin lehteen laitetaan sen sijasta kansainvälisen auktoriteetin, kuten YK:n, lauselma Syyrian tapahtumista.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Boyd-Barrrett, Oliver & Rantanen, Terhi (1998) *The Globalization of News*. Wiltshire: The Cromwell Press Ltd/Sage Publications.

Cottle, Simon (2009) *Global crisis reporting: journalism in the global age*. Maidenhead: McGraw-Hill/Open University Press.

Danahar, Paul (2013) *The New Middle East: The World After the Arab Spring*. Lontoo: Bloomsbury.

Galtung, Johan & Ruge, Mari Holmboe (1999) *The Structure of Foreign News*. Teoksessa *News: A Reader*, toimittanut Tumber, Howard. Somerset: Oxford University Press.

Heikkilä, Heikki; Ahva, Laura; Siljamäki, Jaana & Valtonen, Sanna (2012) *Kelluva kiinnostavuus*. Tampere: Vastapaino

Korpiola, Lilly & Nikkanen, Hanna (2012) *Arabikevät*. Helsinki: Avain

Korpiola, Lilly (2011) *Kriisiviestintä digitaalisessa julkisuudessa*. Kuopio: Suomen Graafiset Palvelut Oy

Krippendorff, Klaus (2004) *Content analysis: an introduction to its methodology*. The United States of America: Sage Publications

Kujala, Tapio (2012) *Lähi-idän mediasota*. Journalismien ristipaineet Israelin ja palestiinalaisten välisessä konfliktissa. Tampere: Tampere University Press

Lesch, David W. (2012) *Syria: The fall of the House of Assad*. Yale: Yale University Press

Luukkainen, Mikko (2012) *Managing the Arab Spring: Reactions of the International Community to the Crises in Libya and Syria*. Tampereen yliopisto: School of Management/Political Science. Pro gradu -tutkielma.

Lynch, Jake & McGoldrick, Annabel (2005) *Peace Journalism*. Gloucestershire: Hawthorn Press

Milton-Edwards, Beverley (2011) *Contemporary Politics in the Middle East*. Cambridge: Polity Press

Niinivaara, Susanna (2004) *Näkymättömät rintamat. Helsingin Sanomien ulkomaantoimitus ja Irakin sota. Haastattelututkimus*. Tampereen yliopisto: tiedotusopin laitos. Pro gradu -tutkielma.

Noueihed, Lin & Warren, Alex (2012) *The Battle for the Arab Spring*. New Haven ja Lontoo: Yale University Press.

Pietilä, Veikko (1973) *Sisällön erittely*. Helsinki: Gaudeamus

Ropponen, Paula (2010) *Ruotsista ja Virosta Suomessa. Määrällinen sisällön erittely uutiskriteereistä Suomen Tietotoimiston politiikan uutisoinnissa*. Tampereen yliopisto: tiedotusopin laitos. Pro gradu -tutkielma.

Salama, Vivian (2012) *Covering Syria*. Sivut 516–526. International Journal of Press/Politics lokakuu 2012, Vol. 17 Issue 4. Sage Publications

Suikkanen, Risto; Saloniemi, Aira; Holma, Aino (2008) *Suomalaisen uutismedian vuosiseuranta 2008*. Tampere: Kopio Niini Finland Oy

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli (2009) *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Uskali, Turo (2007) *Ulkomaan uutisten uusi maailma*. Tampere: Juvenes Print

Verkkolähteet

Aittokoski, Heikki (2011) *HS:lle uudet kirjeenvaihtajat Lontooseen ja Kairoon*. Helsingin Sanomat 15.4.2011
<http://www.hs.fi/ulkomaat/artikkeli/HSlle+uudet+kirjeenvaihtajat+Lontooseen+ja+Kairoon/1135265421183>
Viitattu viimeksi 26.4.2014

Andén-Papadopoulos, Kari & Pantti, Mervi (2013) *Re-imagining crisis reporting: Professional ideology of journalists and citizen eyewitness images*. Sivut 960–977. Journalism 2013/14. Sage Publications. Alkuperäinen verkkoversio julkaistu 23.3.2013.
<http://jou.sagepub.com/content/14/7/960>
Ladattu 14.3.2014

CIA, The World Factbook (2014) *Syria*.
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sy.html>
Viitattu viimeksi 24.4.2014

Huusko, Jukka (2014) *Erään sisällissodan anatomia*. Helsingin Sanomat 13.4.2014
<http://www.hs.fi/ulkomaat/Er%C3%A4n+sis%C3%A4llissodan+anatomia/a1397274065695>
Viitattu viimeksi 26.4.2014

Levikintarkistus (2014) *Suomen kymmenen suurinta sanomalehteä vuoden 2012 levikin mukaan*.
http://www.sanomalehdet.fi/sanomalehtitieto/levikki/suomen_10_suurinta_sanomalehtea_levikin_mukaan?fontsize=1.1
Viitattu viimeksi 24.4.2014

Tapiola, Paula (2014) *Syrian sisällissodassa on kuollut yli 136 000 ihmistä*. YLE 1.2.2014.
http://yle.fi/uutiset/syrian_sisallissodassa_on_kuollut_yli_136000_ihmista/7064594
Viitattu viimeksi 26.4.2014

UNCHR (2014) *Syria Regional Refugee Response*.
<http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>
Viitattu viimeksi 25.4.2014

Van Leuven, Sarah; Heinrich, Ansgard; Deprez, Annelore (2013) *Foreign reporting and sourcing practices in the network sphere: A quantitative content analysis of the Arab Spring in Belgian news media*. Sivut 1–19. New Media & Society. Sage Publications. Alkuperäinen verkkoversio julkaistu 9.10.2013.
<http://nms.sagepub.com/content/early/2013/10/09/1461444813506973>
Ladattu 14.3.2014

Wikimedia Commons (2014) *Category: Maps of Syria*.
http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Maps_of_Syria
Viitattu viimeksi 24.4.2014

Muut lähteet

Helsingin Sanomat 2014. *Helsingin Sanomien* painettu lehtiversio 19.4.2014. Ulkomaan ykkössivulla julkaistava luettelo lehden kirjeenvaihtajista.

Helsingin Sanomien painetun lehden pääkirjoitus ”Syyriasta uhkaa tulla pysyvä hirviövaltio”
13.4.2014

Liitteet

LIITE 1 Aineiston luokitusrunko

**1. Päivämäärä/otsikko
(Päivämäärä ja jutun otsikko tunnistusta varten)**

**2. Osasto: 1 Pääkirjoitus 2 Ulkomaat 3 Sunnuntai 4 Talous 5 Erikoisuutissivu tai teemauutissivu
6 Kotimaa
(Jutun sijainti kertoo toimituksen uutiselle antamasta painotuksesta)**

Kategoriat:

**1 Pääkirjoitusaukeamalla julkaistu pääkirjoitus, asiantuntija-artikkeli tai muu kommentti
2 Lehden ulkomaansivuilla julkaistu juttu
3 Sunnuntaisin ilmestyneessä Helsingin Sanomien sunnuntaiosiossa julkaistu juttu
4 Lehden taloussivuilla julkaistu juttu
5 Helsingin Sanomien pääkirjoitusaukeamaa seuraavilla uutissivuilla julkaistu juttu, esimerkiksi arabikevään tapahtumista kertova erikois- tai teemauutissivu. Syyria-aiheessa tai siihen liittyvissä tapahtumissa on tapahtunut toimituksen arvion mukaan jotain poikkeuksellista
6 Kotimaansivuilla julkaistu Syyria-aiheinen juttu**

**3. Jutun asema: 1 Ykkössivun lähtöjuttu 2 Muu osaston ykkössivun laaja juttu 3 Laaja juttu muilla osaston sivuilla 4 Lyhyesti-palstan juttu tai osa koostetta
(Jutun asema kertoo jutun sijoittelusta, koosta ja uutisarvosta)**

Kategoriat:

**1 Lähtöjuttu on selkeästi osaston ykkössivun näkyvin juttu, asemoitu sivun alkuun, pääkirjoituksista ensimmäinen pääkirjoitus.
2 Osaston ykkössivulla julkaistu juttu, joka ei ole osaston lähtöjuttu eikä lyhyt uutinen.
3 Osaston muilla kuin ykkössivulla julkaistu juttu, esim. kakkössivun lähtöjuttu, kakkosjuttu, kuilun laaja lähtöjuttu tai muu laaja kuilujuttu, mutta ei lyhyt uutinen.
4 Lyhyt uutinen. Julkaistaan lyhyesti-palstalla tai uutiskoosteissa, kuten kerrottaessa lyhyesti arabikevään eri maiden tapahtumista.**

**4. Juttutyypit: 1 Perusuutinen 2 Lyhyt uutinen 3 Analyysi 4 Kolumni 5 Kainalo 6 Juttukollaasi
7 Pääkirjoitus 8 Asiantuntija-artikkeli 9 Kuilun laajempi juttu
(Juttutyypit kertoo jutturakenteesta ja -mallista sekä uutisarvosta) HUOM! Juttukollaasin arvioiminen samoilla kriteereillä muiden juttujen kanssa oli vaikeaa. Niiden kohdalla otin lisänä käyttöön lyhyen sanallisen kuvauksen kollaasin sisällöstä.**

Kategoriat:

**1 Perusuutinen, joka koostuu pääjutusta ja mahdollisista lisäosista (kainalosta, fakta- tai taustaosiosta)
2 Yhden tai kahden palstan levyinen lyhyt uutinen tai osa uutiskoostetta
3 Helsingin Sanomien toimittajan kirjoittama uutisanalyysi Syyrian tilanteesta
4 Kolumni-merkinnän alla oleva toimituksen mielipiteellinen kirjoitus**

- 5 Erillinen, Syyria-aiheinen kainalo jonkin muun uutisen tai jutun yhteydessä
- 6 Perusuutista laajempi juttukollaasi. Rikkoo perusuutisen pääjuttu, kainalo, fakta/tausta - mallia
- 7 Pääkirjoitusaukeamalla julkaistu pääkirjoitus
- 8 Asiantuntijan kirjoittama artikkeli Syyriasta
- 9 Esimerkiksi kuilun lähdössä oleva kahden palstan uutinen, ei lyhyesti-palstan pikku-uutinen, mutta tiiviisti kirjoitettu, yksiosainen ja laaja perusjuttu kuilussa

5. Uutisjatkumo: 1 Seurantajuttu 2 Uusi uutinen 3 Taustoitettu uusi uutinen
(Juttutyypki kertoo siitä, onko juttu asemoitu uutisjatkumoon vai onko uusi uutinen taustoittamaton)

Kategoriat:

- 1 Seurantajutussa pohditaan laajemmin Syyriaan liittyviä tapahtumia joko tuoreen uutisen pohjalta, lähiaikojen tapahtumia yhteen vetämällä tai pohtimalla pitempiäaikaisia kehityskulkuja
- 2 Uusi uutinen kertoo tuoreen tapahtuman Syyriaan kriisiin liittyen. Juttua ei erikseen taustoiteta osaksi Syyrian kriisiä. (Yksi taustoittava lause jutun perässä ei vielä riitä muuttamaan juttua uudesta uutisesta taustoitetuksi uudeksi uutiseksi.)
- 3 Päivän uutinen Syyriasta yhdistetään aiempiin tapahtumiin lyhyesti, laajemmin kuin yhdellä lauseella. Taustan ja päivän uutisen yhteyksiä ei pohdita laajasti, taustatiedot ovat luettelomaisempia kuin seuranta-uutisessa. Taustoitetuksessa uudessa uutisessä pyritään kertomaan uusi tieto, jota taustoitetaan hieman, Syyria kriisiä ei analysoida.

6. Jutun pääasiallinen aihe: 1 Sotatapahtumat 2 Maailmanpolitiikka 3 Kriisin kokonaiskuva
4 Uskonto 5 Talous 6 Pakolaiset 7 Sisäpolitiikka 8 Energia 9 Arkielämä
10 Lähi-idän valtiosuhteet 11 Hallinnon väkivalta 12 Mielenosoitukset 13 Ihmisoikeudet
14 Historia 15 Muu, mikä
(Jutun pääasiallinen aihe kertoo toimituksen valitsemasta painotuksesta ja tapahtumien yleiskulusta)

Kategoriat:

- 1 Sisällissodan tapahtuma, YK nimitti Syyrian tapahtumia sisällissodaksi ensimmäisen kerran joulukuussa 2011
- 2 Kansainvälisiin suhteisiin tai suurvaltasuhteisiin liittyvä uutinen
- 3 Uutinen, jonka päätarkoituksena on vetää yhteen Syyrian kriisin tapahtumia ja luoda niistä kokonaiskuvaa
- 4 Jutun pääaiheena uskonto
- 5 Pääaiheena talouteen liittyvät asiat
- 6 Syyrian tapahtumia paenneet ihmiset pääaiheena
- 7 Pääaiheena Syyrian hallinnon ja opposition väliset poliittiset suhteet, Syyrian sisäpolitiikka tai Syyrian lait
- 8 Pääaiheena öljy tai muu energia
- 9 Pääaiheena arkielämä kriisin keskellä
- 10 Lähi-idän poliittiset suhteet pääaiheena
- 11 Syyrian hallinnon esimerkiksi mielenosoittajiin kohdistama väkivalta pääaiheena
- 12 Mielenosoitustapahtumat pääaiheena
- 13 Pääaiheena ihmisoikeudet Syyriassa tai Syyrian kriisissä
- 14 Syyrian tapahtumien historia pääaiheena
- 15 Muu pääaihe

7. Jutun toissijaiset aiheet: Samat kategoriat kuin kohdassa kuusi, mutta lisäyksenä kohta 0
0 Selvää toissijaista aihetta ei ole tai sitä ei voida koodata
(Toissijaiset aiheet laajentavat kuvaa kokonaisuutisoinnista)

8. Juttuun merkityt lähteet: 1 HS 2 STT 3 Reuters 4 AP 5 AFP 6 Vieraileva asiantuntija
7 Useita, mitä:
(Tämä kohta kertoo jutun tekijäriville merkityistä lähteistä)

Kategoriat:

- 1 Helsingin Sanomat
- 2 Suomen Tietotoimisto
- 3 Reuters- uutistoimisto
- 4 Associated Press -uustoimisto
- 5 L'Agence France-Presse –uutistoimisto
- 6 Omalla nimellään asiantuntija-artikkelin pääkirjoitussivulla kirjoittanut asiantuntija, ei mielipidesivun kirjoitus
- 7 Useiden lähteiden yhdistelmä esim. HS-STT-AFP

9. Jutussa sisällä lainatut muut mediat: 0 ei ole 1 AP 2 Reuters 3 STT 4 AFP 5 The Los Angeles Times 6 The Guardian 7 The New York Times 8 Al-Jazeera 9 Sosiaalinen media 10 Muut
(Lainatut mediat kertovat Helsingin Sanomien Syyria-uutisoinnissa käytetyistä juttujen sisäisistä lähteistä sekä digitaalisen mediaympäristön vaikutuksesta konventionaalisen uutismedian uutisointiin)

Kategoriat:

- 0 Tekijätittelin alle merkittyjen lähteiden lisäksi jutussa ei kerrota lainatun muita medioita
- 1 Associated Press -uutistoimisto
- 2 Reuters- uutistoimisto
- 3 Suomen Tietotoimisto
- 4 L'Agence France-Presse -uutistoimisto
- 5 Sanomalehti, Yhdysvallat
- 6 Sanomalehti, Britannia
- 7 Sanomalehti, Yhdysvallat
- 8 Uutiskanava, Qatar
- 9 Sosiaalinen media, Twitter, Facebook, YouTube, video- tai kuvablogit
- 10 Muut

10. Jutussa esiintyvä pääasiallinen, aktiivinen toimija/tekijä: 0 Epäselvä 1 Syyrian hallitus 2 Syyrian oppositio 3 Kansainvälinen kansalais- tai avustusjärjestö 4 YK 5 Nato 6 Yhdysvallat 7 Venäjä 8 Kiina 9 Pakolaiset 10 Siviilit 11 Syyrian sisäiset kansalaisjärjestöt 12 Muu, mikä
(Tämä kohta kertoo siitä, kuka tai ketkä ovat uutisessa päätoimijoina tai asioiden päätekijöinä)

Kategoriat:

- 0 Jutussa useita toimijoita
- 1 Syyrian presidentti Bashar al-Assad ja muut hallintoa edustavat tahot

2 Syyrian oppositiota tai kapinallisia edustavat tahot, myös mielenosoittajat ja syyrialaiset ihmisoikeusaktivistit

3 Kansainvälinen kansalais- tai avustusjärjestö

4 Yhdistyneiden kansakuntien edustajat

5 Pohjois-Atlantin sotilasliiton edustajat

6 Yhdysvallat

7 Venäjä

8 Kiina

9 Syyrialaispakolaiset

10 Syyrialaisiviilit (eivät pakolaisina, eivät suoraan opposition edustajina, eivätkä suoraan hallituksen kannattajina)

11 Syyrialaiset kansalais- ja avustusjärjestöt

12 Muut

11. Haastateltujen/ääneen pääsevien asema: 0 Ei haastateltavia 1 Siviili 2 Suomalainen asiantuntija 3 Ulkomaalainen asiantuntija 4 Nimetön sotilas/hallintolähde 5 Ulkomaalainen poliitikko tai arabiliiton, EU:n tai YK:n edustaja 6 Kansalais-, ihmisoikeus- tai avustusjärjestö 7 Mielenosoittaja 8 Nimetön oppositiolähde 9 Hallituksen edustaja 10 Opposition edustaja 11 Muu, mikä: (Haastateltujen luokittelu on osa lähteiden kartoitusta) MAX 3 koodausta

Kategoriat:

0 Juttua varten ei ole suoraan haastateltu ketään tai ketään ei suoraan lainata jutussa

1 Jutussa puhuu puolueettomaksi luokiteltu siviili

2 Juttuun on haastateltu suomalaista asiantuntijaa

3 Äänessä ulkomaalainen (ei suomalainen eikä syyrialainen) asiantuntija

4 Jutussa puhuu nimetön syyrialainen hallituksen sotilas- tai muu Syyrian hallintoa edustava lähde

5 Ulkomaalainen (ei syyrialainen) poliitikko tai YK:ta tai Natoa edustava viranomainen tai järjestöjen kanta

6 Kansalais-, ihmisoikeus- tai avustusjärjestön edustaja tai järjestön kanta

7 Syyrialainen mielenosoittaja

8 Mielenosoittajaa selvemmin järjestäytyneen opposition edustajaksi ilmoitettu henkilö tai oppositiojärjestön kanta

9 Syyrian hallituksen edustaja tai hallinnon kanta, nimetty sanoja

10 Opposition kanta, nimetty sanoja

11 Muu

Kohdat 12, 13 ja 14 analysoivat juttujen kuvia ja kuvitusta/visualisointia.

12. Kuvitus: 0 Ei kuvaa 1 Kuva 2 Graafi 3 Kolumnikuva 4 Lokaattori

Kategoriat:

0 Ei kuvaa

1 Valokuva, kuvituskuva

2 Graafi, esimerkiksi laajempi karttagraafi Lähi-idästä tai tilasto aseviennistä

3 Kolumnikuva

4 Karttaloaattori

13. Kuvan sisältö/kohde:

1 Sotilaat 2 Siviilit 3 Pakolaiset 4 Bashar al-Assad 5 Hallitus 6 Oppositio

7 Kapinallistaistelija 8 Maailmanpolitiikka 9 Kansainvälinen avustus-, ihmisoikeus- tai kansalaisjärjestö 10 Mielenosoittajat 11 Haavoittuneet siviilit 12 Ruumis 13 Kartta 14 Taulukko 15 Lokaattori 16 Muu, mikä

Kategoriat: (kuvilla voi olla useampi aihe tai kohde)

- 1 Syyrian hallinnon sotilaat
- 2 Syyrialaissiviilit
- 3 Syyrialaispakolaiset
- 4 Syyrian presidentti
- 5 Muu Syyrian hallinnon jäsen
- 6 Opposition siviiliedustaja
- 7 Kapinallisten/opposition aseistautunut taistelija
- 8 YK:n edustaja tai ulkomaalainen poliitikko
- 9 Kansainvälinen avustus- tai kansalaisjärjestö
- 10 Syyrialainen mielenosoittaja
- 11 Haavoittunut syyrialaissiviili
- 12 Ruumis
- 13 Kartta
- 14 Taulukko
- 15 Yhden tai muutaman palstan laajuinen kartta/lokaattori
- 16 Muu

14. Kuvan lähde: 1 Helsingin Sanomien kuvaaja 2 Kuvatoimistot 3 Syyrian oppositio/kansalaisjournalistit 4 Syyrian hallinto 5 Omatoiminen freelancer-kuvaaja 6 Arkisto 7 Muu (**Kuvan lähde osoittaa, jos tietoa on saatu Syyrian kansalaisjournalisteilta**)

Kategoriat:

- 1 Helsingin Sanomien kuvaaja
- 2 Kuvatoimistojen kuva, lähteenä vain kuvatoimisto
- 3 Syyrian opposition edustajan ottaman kuva tai syyrialaisen kansalaisjournalistin välittämä kuva. Kuva voi olla välitetty kuvatoimiston kautta.
- 4 Syyrian hallinnon toimittamaa kuvamateriaalia. Kuva voi olla välitetty kuvatoimiston kautta.
- 5 Freelancer-kuvaaja, ammattilainen, jos mahdollista erottaa kansalaisjournalisteista
- 6 Muu, esimerkiksi yhden palstan kuva, jossa ei ole kuvakrediittää.
- 7 Muut kuvälähteet, esim. muu sosiaalinen media kuin Syyrian opposition tai syyrialaisen kansalaisjournalistien käyttämät sivut

15. Onko uutisesta vinkki pääuutissivulla? 0 Ei ole 1 Lyhyt vinkki 2 Lähtövinkki 3 Muu vinkki

Kategoriat:

- 0 Ei vinkkiä
- 1 Lyhyt, korkeintaan kaksi lausetta sisältävä tekstivinkki tai kolumniin viittaava lyhyt vinkki
- 2 Pääuutissivun lähtövinkki tai päävinkki
- 3 Lyhyttä vinkkiä pidempi vinkki, mutta ei kuitenkaan lähtövinkki. Voi olla myös vinkki, joka viittaa laajempaan uutiseen, jossa Syyria on osana (esim. arabikevät). Jutussa kerrotaan Syyriasta, vinkissä Syyriaa ei välttämättä mainita suoraan.

LIITE 2 Esimerkki erikoisuutissivusta, Helsingin Sanomat 22.3.2011 sivu A5

Firefox | HS Näköislehti - Päivän lehti - Helsingin San...

www.hs.fi/paivanlehti/nakoislehti/2011/03/22/
minnesota star tribune

This site is: SAFE
Notify us

170%
Ulkomaat A 4 - Ulkomaat A 5
Etsi | Tulosta | Offline | Apua

TISTINA 22. MAALISKUUTA 2011
TISTINA 22. MAALISKUUTA 2011
HELSINGIN SANOMAT / A 5

LIBYAN SOTA | Kuuhaa jatkuu Lähi-Idässä

ANNA NORDENFELTZ/AP

HELSINGIN SANOMAT/AP

Sotilaat vartioivat tarkastuspistettä Darnahin vierellä Itäliä. Aseja ja tankkivälikkeet pistettiin läikkölempi väkivaltaisten mielenosoitusten vuoksi.

YK varoittaa Italiaa pakolaisongelmasta

Lampedusan saarelle on paennut 15 000 ihmistä Tunisiasta.

AP. Tunisia ja Italian Siilian välissä oleva Lampedusan saari linnas kohti tuhansia tunisialaisia. YK varoitti maanantaina, noin 15 000 ihmistä on paennut Tunisiasta Lampedusaan, ja Libyan sodan uukanaan vahvistavan sirtolavirtaa. YK:n pakolaisjärjestön mukaan noin 5 000 aukiin Lampedusalla ei ole ensusijaisia pakolaisista huolehtimiseen. Suomen vastuualuekirkkuna on tilaa vain 850 ihmiselle. Noin 5 000 ihmistä ei joutunut maksamaan tuloista, ja puutteelliset peerytyvät alhaisintaan englantia, YK.

ITALIA on yrittänyt ajittaa saarelle saapuneita maalle Italiaan, mutta myös muutettiin vastaanottoolosuhteet ovat läpimä. Suurin osa viime viikossa maahan maahan yli 14 000 tunisialaista ja egyptiläistä on jo lähtenyt takaisin kotimaahinsa, koska hallan mukaan heidän kotimaahansa ei ole humanitaarista kritiikkiä tai tota. YK Lampedusalla on noin 4 800 tunisialaista. Italia väittää, että maahan Euroopan maiden pitää auttaa siirtolähtöä. Katsomusdaksen Italian aktiviteettiä oalintunsa. Libyan Muammar Gaddafin vastainen sotilaallinen.

Levottomuudet levisivät Syyriassa

Kuuhaa ei välttämättä johda kansannousuun, uskoo tutkija.

Johanna Pohjala HS

MILWAUKEE AP/WIDEWORLD

niskilpiä

GPS-järjestelmä ei suostunut jättämään ihmettä tietoa ohjaukselle sen sijasta.

Libya vapautti neljä toimittajaa

RAS AIDIA. Libyan viranomaiset vapauttavat maanantaina neljä yhdysvaltalaisen sanomakirjuri The New York Timesin toimittajaa. Toimittajat olivat kadoksissa viime viikon tiistaina alkuna. The New York Times kertoi saarensa Libyan viranomaisilta viime torstaina vahvistuksen, että toimittajat on pidetty ja että heidät vapautetaan pian. Heidät luovutettiin Turkin suurlähettiläälle Tripoliissa. Libyan viranomaiset auttavat heidät maanantaina Tunisiasta pois.

Libyan diktaattori Muammar Gaddafin joukot jättivät toimittajat viime viikolla Ajdabiyaan kaiken kaikkiaan ja Gaddafin joukkojen väkivaltaisuuden. Toimittajat olivat saapuneet Libyan Egyptin puolelta ilman viisumia, kuten monet muutkin länsimaaiset toimittajat. AP.

oikeusshien eteen.

Libyan muutamaa kansainvälistä liittoutun ihmiskädet ovat auttaneet kapitalistia palkon, mutta oppositio peläsi saada lisää aseita Gaddafin joukkojen esittämiseen.

Hän kommentoina voi viitata siihen, että kapitalistit harkitsevat sitä, että Gaddafille tarjottuun turvausta tietä antaa syyriä valtuista. AP.

Norja haluaa tietää Libya-operation komentajan

OSLO. Norja haluaa tietää mikä on jettää Libya-operationin komentajan.

Firefox automatically sends some data to Mozilla so that we can improve your experience.
Choose What I Share

Windows
Excel Syyria analyysi va...
Word Gradu käsikirjoitu...
Word Tallennetut Syyr u...
Firefox Näköislehti - Päiv...

11:06
10.1.2014

101

LIITE 3 Esimerkki juttuasemasta 1. Ykkössivun lähtöjuttu HS 1.8.2011 ulkomaat A13 ”Syyrian panssarit iskivät Hamaan”

Firefox - HS Näköislehti - Päivän lehti - Helsingin Sanom...
 www.hs.fi/paivanlehti/nakoislehti/2011/08/01/
 This site is SAFE - Notify us
 HELSINGIN SANOMAT 200% Kaupunki A 12 - Ulkomaat A 13 Etsi Tulosta Offline Apua

MAANANTAI 1. ELOKUUTA 2011 HELSINGIN SANOMAT | A13
 Ulkomaat hs.ulkomaat@hs.fi Uutisvinkki: (09) 122 4004 PL 65, 00089 Sanoma

KIRJEENVAIHTAJAT | Berliini Katarina Ibar | Bryssel Annamari Sipilä | Delhi Tommi Nieminen | Lontoo Tanja Värsämä | Moskova Justi Niemeläinen | Peking Petteri Tuohinen | Tukholma Anna-Liina Kaunonen | Washington Tuomas Niskakangas

Rynnäkö kapinakaupunkiin kertoo itsevaltiaan epätoivosta Syyrian panssarit iskivät Hamaan

Yli sata siviiliä tapettiin päivässä. Kapinalliset puuhaavat ramadanin alkuaan yleislakkoa.

Noora Jusilla HS
Petja Pellilä HS

SUNNUNTAISTA tuli Syyrian kansainvälinen verilöyly, kun presidentti Bashar al-Assadin hallinto vyörytti joukkonsa kapinalliskaupunkien suunnilleen pyyhkiä kuukauden ramadanin aattona. Tämän maanantaina alkavan ramadanin on arveltu kiihdyttävän mielenosoituksia. Ihmisoikeusjärjestöjen arvioiden mukaan sunnuntai-iltana kuoli vähintään 121 ihmistä ja haavoittui tuhansia.

SILMINNÄKÖIDEN mukaan Syyrian turvallisuusjoukkojen tankit saapuivat Haman kaupunkiin varhain sunnuntai-iltana eri puolilta kaupunkia ja alkoivat ampua ihmisiä satunnaisesti. Sairaalat ruuhkautuivat nopeasti loukkaantuneita. Tilannetta vakontti, että joukot olivat ennen hyökkäystä katkaissut kaupungista sähköt ja veden. Hamassa arvioitiin kuolleen ainakin 80 siviiliä. Joukot iskivät myös Dair al-Zorin, Hirkinin ja Daranin kaupunkien. Darassa kuoli uutistoimisto Reutersin mukaan ainakin kolme ihmistä. Damaskoksen esikaupungissa joukot pidättivät yli 300.

HAMAN isku on symbolisesti hyvin voimakas ele. Tähän asti Syyrian joukot ovat varoneet menemästä Hamaan, sillä edellinen hallinto, Basharin isä Muammar al-Kadafin johtama, ei ollut koskaan tullut sinne.

Tämän Youtube-videosta otetun ruutukaappauksen aitouutta ei voitu varmistaa. Kuvajän mukaan kuvassa on armeijan lolkareita, jotka seisovat panssarivaunun päällä Hamassa sunnuntaina. Syyrian hallinto ei päästä maahan ulkomaisia toimittajia tai kuvaajia.

maahan maanantaille yleislakkoa armeijasta loikkaavista. On kuitenkin arvioitu, että noin 200 ihmistä on kuollut ja tuhansia haavoittunut.

Kiinan uiguurialueella tapettiin ainakin 14

Kaksi miestä ajoi kuorma-auton väkijoukkoon ja alkoi puukottaa ohikulkijoita.

ohikulkijoita. Lopulta väkijoukko tappoi toisen hyökkäjästä. Ainakin seitsemän kuoli ja 28 loukkaantui.

SUNNUNTAINA Kashgarissa kuoli satunnaisesti hyökkäyksestä seitsemän ihmistä, joista hyökkäjä tappoi kolme. Polttot ampivat neljä ”epäillyä”, valtion uutistoimisto Xinhuin kertoi.

Ainakin Xinhuin tiedotti räjähdyksestä, mutta myöhemmin tiedotettiin puhunevat uuhrien kuoliaksi bakkaamosta. Puikalliviranomaisten mukaan lauantain surmaajat olivat uiguureja, kertoi Britannian yleistiedotusvirasto BBC.

Keskushallinto on pyrkinyt lisätä Xinjiangin hankkeen näkökulman osuutta. Vuonna 2009 uiguurien ja heidän kansalaisten välillä syntyi kaksipäiväinen mielenosoitus, joka kesti viikolla-ainakin. Uiguurialueiden maahan alkoi evakuaation mielenosoitusten kovaosasto. EU on arvostellut Kiina uiguurien huonon kohtelua.

Firefox automatically sends some data to Mozilla so that we can improve your experience. Choose What I Share x

Gradu käsikirjoitu... Syyria analyysi va... Metodi, aineisto, l... Näköislehti - Päiv...

13:54 4.2.2014

LIITE 4 Esimerkki juttuasemasta 2. Osaston ykkössivun muu laaja juttu HS 3.1.2012 ulkomaat B1 ”Arabiliitto: Tappaminen jatkuu Syyriassa”

Firefox HS Nakoislehti - Päivän lehti - Helsingin San...

www.hs.fi/paivanlehti/nakoislehti/2012/01/03/
Google

This site is SAFE
Notify us

HELSINGIN SANOMAT
Kaupunki A 12 - Ulkomaat B 1

2012
TIISTAINA 3. TAMMIKUISTA 2012
HELSINGIN SANOMAT | B 1

B

Ulkomaat

hs.ulkomaat@hs.fi
Uutisvinkit: (09) 122 4004
PL 65, 00089 Sanoma

KIRJEENVAHTIAJAT | Berliini Katarina Baer | Bryssel Virve Kähkönen | Kairo Jukka Huusko | Lontoo Tanja Vasama | Moskova Jussi Niemeläinen | Peking Petteri Tuohinen | Tukholma Anna-Liina Kauhainen | Washington Toomas Nikakangas

Republikaanien presidenttiehdokkaudesta kamppaileva Mitt Romney kätteli kannattajiaan kampanjatilaisuudessa Iowan Davenportissa maanantaina.

Arabiliitto: Tappaminen jatkuu Syyriassa

Hallitus veti panssarivaunun pois asutuksen keskeltä.

AP-Reuters
KAIRO. Syyrian hallitus on vetänyt raskaan aseistuksen pois kaupungista. Väestöstä on vapautettu 3 500 ihmistä. Pahamainiset turvallisuusjoukot kuitenkin tappavat yhä mielenosoittajia ja tarkka-ampujat ampuvat ihmisiä katolta. Näin käytyi Syyrian tilanteen Arabiliiton pääsihteeri Nabil Elaraby maanantaina. Tappaminen jatkuu. Tasoittaminen on herätä asuilla Britanniassa toimiva, Syyrian hallitusta vastustava Observatory for Human Rights -järjestö vähvisi, että raskaat aseistus on vedetty kaupungista. Panssarivaunut toodaan kuitenkin tuoda takaisin, järjestön johtaja Rami Abdul-Rahman sanoi.

TARKKAILIJOIDEN ryöstä on arvioitu raskaasti. Oppositio-ryhmien mukaan operaatio on vain hämyistä, jonka suojele kovat otot voivat jatkua. Ihmetystä on herättänyt myös, että tarkkailijoiden ryhmä johtaa sudanilaisten Mohamed Ahmed Mustafa al-Dalil. Hän johti Sudanin presidentin Omar al-Bashirin tiedustelupalvelua 1990-luvun alussa. Nyt Bashirita syytetään rikoksista ihmisyyttä vastaan. YK:n mukaan Syyriassa on kuollut maalisuussa alkaneen kansannousun aikana yli 5 000 ihmistä.

Saksan presidentti uhkaili päätoimittajaa

Wulff yritti estää itseään koskevan jutun julkaisun.

Katarina Baer HS
BERLIINI. Skandaali Saksan liittopresidentin Christian Wulffin ja...

Christian Wulff

Yhdysvaltain presidentinvaalitaisto alkaa toden teolla tänään

Firefox automatically sends some data to Mozilla so that we can improve your experience.

Choose What I Share

Gradu käsikirjoitu...
Syynä analyysi va...
Metodi, aineisto, L...
Nakoislehti - Päiv...

13:58
4.2.2014

LIITE 5 Esimerkki juttuasemasta 3. Laaja juttu osaston muilla sivuilla HS 26.3.2011 ulkomaat B3 ”Mielenosoittajia ammuttiin Syyriassa” ”Assadin reunaehdot”

LIITE 6 Esimerkki juttuasemasta 4. Lyhyesti-palsta. HS 13.9.2011 ulkomaat B2 ”YK tutkii Syyrian ihmisoikeusloukkaukset”

Helsinki voi rajoittaa alkoholimainontaa

Työryhmä keräsi 33 ehdotusta alkoholimainontaa vähentämiseksi.

Alkoholimainontaa on pidetty Suomessa erittäin tärkeänä osana markkinointia ja myyntiä. Alkoholimainontaa on kuitenkin pidetty erittäin tärkeänä osana markkinointia ja myyntiä. Alkoholimainontaa on kuitenkin pidetty erittäin tärkeänä osana markkinointia ja myyntiä.

Yhteensä työryhmä on ehdottanut 33 erilaista toimenpiteitä, joilla alkoholimainontaa voitaisiin vähentää. Toimenpiteitä on esimerkiksi rajoitettua mainontaa televisiossa ja radioissa, rajoitettua mainontaa ulkoilmoituksissa ja rajoitettua mainontaa verkkosivuilla.

Ulkomaat

Syriaan kansainvästien tukijat pitivät mielenosoituksen edustuksen edessä. Kuvassa: Joonas Lohe / HS

Demokratiaa vaatineet koulupojat aloittivat Syyrian mielenosoitukset

Kansannousu syttyi graffitista

Pidettyjen lasten vanhempien protestit tukivat mielenosoitusta. Graffitit alkoivat näkyä Syyrian mielenosoitusten yhteydessä.

TAUKO - Nuori graffitisti alkoi maalata graffiteja Syyrian mielenosoitusten yhteydessä. Graffitit alkoivat näkyä Syyrian mielenosoitusten yhteydessä.

ARABIAN AAKKOSIET - Suomalaiset ovat oppineet arabian aakkoset. Tämä on tärkeä askel syyrialaisiin mielenosoituksiin.

Sadat pidätetyt miehet suljettiin stadionille - Syyrialaisissa mielenosoituksissa on pidetty useita mielenosoituksia. Sadat pidätetyt miehet suljettiin stadionille.

Yhdyttyä - Syyrialaisissa mielenosoituksissa on pidetty useita mielenosoituksia. Yhdyttyä - Syyrialaisissa mielenosoituksissa on pidetty useita mielenosoituksia.

Halonen kehui entistä kouluun

Mauno Koivisto esitteli kukkia koulussa. Kuvassa: Joonas Lohe / HS

Kesäkauden avaus

KAUUNEIMAT HUJUT, MOKIT, ASTIAT JA IDEAT

Yhdyttyä

Syyrialaisissa mielenosoituksissa on pidetty useita mielenosoituksia. Yhdyttyä - Syyrialaisissa mielenosoituksissa on pidetty useita mielenosoituksia.

Firefox | HS Näköislehti - Päivän lehti - Helsingin San... | www.hs.fi/paivanlehti/nakoislehti/2011/05/14/ | joonas lohenoja

HELSINGIN SANOMAT | 100% | Ilmoitusivu A 20 - Ulkomaat B 1 | Etsi | Tulosta | Offline | Apua

Honda Accord -erikoiserä vain Veho Autotaloista!

HETI toimitukseen erikoishinnalla: Honda Accord Tourer Sport Business dieselaustomaatti

- Nämä ja paljon muuta:
 - 17" kromattuihin vanteisiin
 - 210kW ACCR-turboautomaatti
 - Vakoope-ajodynamiikka
 - Suurempi polttoainetalous
 - Ohjauksen tarkkuus (Roadit)
 - Akustointisuojus
 - Kromattuihin akselivanteisiin
 - Kumit
 - LED-valot
 - Metalliväri
 - 22 HPFC, 150 hv

Erikoiserä! Honda Accord Sport Business. Turvan upeita lisävarusteita ja innostusta innostavaksi vauhtiksi. Nämä ja huomattavat säästöt näkyvät hinnassa. Vain Veho Autotaloissa ja erikoisajoneuvojen myyjäisissä.

Tervehuolto koeajolle, rajattuun erikoiserään odottaa jät!

Vapaa autoetu alkaen 710 €/kk, käyttöetu 560 €/kk.
Accord Tourer 2.3 Sport Business dieselaustomaatti, automaatti hinta 57 880 € + autovero 8 282,60 € + toimituskulut 600 € = 37 240,60 €. CO₂-päästö 174 g/km. EU-kaasukulutus 6,6 l/100 km.

Ilmoitellettiin huolto
Tervehuolto 99 €
Suojakalusteet
Näköiskuusi

VEHO
NÄLTI MATKASTA

VEHO-HETIMITOMI: Veho-tili, Veho-tili, Veho-tili
VEHO-HILJÄÄN: Veho-tili, Veho-tili, Veho-tili
VEHO-ILAN: Veho-tili, Veho-tili, Veho-tili

Ulkomaat

SYYRIAN KANSANNOUSU

Jordanialaiskaupungin elämä muuttui kapinan alettua
Pelko leviää Syyrian rajan yli

Aktivistit HS:lle: Totuus Syyriasta on monta kertaa pahempi

Sääntöjen mukaisesti...
Syyriassa...
Jordanian...
Pelko...
Aktivistit...
HS:lle...
Totuus...
Syyriasta...
Monta...
Kertaa...
Pahempi...
Syyriassa...
Jordanian...
Pelko...
Aktivistit...
HS:lle...
Totuus...
Syyriasta...
Monta...
Kertaa...
Pahempi...

Firefox automatically sends some data to Mozilla so that we can improve your experience. Choose What I Share

Windows taskbar: X:\ | Näköislehti - Päiv... | Syyria analyysi va... | Gradu käsikirjoitu... | Gradusta poistett... | Metodit, aineisto, l... | 16:05 10.2.2014

LIITE 9 Juttukollaasi 3. 13.3.2012

Firefox
Gmail
HS Nakoislehti - Päivän lehti - Helsingin ...

www.hs.fi/paivanlehti/nakoislehti/2012/03/13/
Google

HELSINGIN SANOMAT
110%
Sää A 10 - Ulkomaat B 1
Etsi Tulosta Offline Apua

Ulkomaat

SYYRIAN VÄKIVALTA

Naisia ja lapsia murhattiin Syyriassa

Kapinalliset syyttivät presidentin joukkoja, presidentti sanoi maahan terrorista.

Valokuvaaja Timo Vogt seurasi viikon ajan syyrialaisien taistelua elämästä

Syyrialaiset armeija löysi voimalla helmikuun 22. päivänä Kuremin kylän läänin läheisellä heikäläy kösi soturin lattia. "Siinä söivät lähivä - hyökkäksen jännittämällä", kertoi valokuvaaja.

Vastuuinen viinotehdas Pramia -siksi muovipullo.

Vastuuinen viinotehdas Pramia -siksi muovipullo.

Vastuuinen viinotehdas Pramia -siksi muovipullo.

Choose What I Share

Nakoislehti - Päiv...
Gradu vaihe 9.4.20...
Syyria analyysi va...

16:51
9.4.2014

LIITE 10 Juttujen päätoimijat

Syyrian hallitus	61	35,7 %
Epäselvä	30	17,5 %
Syyrian oppositio	18	10,5 %
Arabiliitto/arabimaat	11	6,4 %
YK	9	5,3 %
Muut	8	4,7 %
Venäjä	7	4,1 %
Siviilit	7	4,1 %
EU	4	2,3 %
Turkki	4	2,3 %
Pakolaiset	3	1,8 %
Arabikevään maat	3	1,8 %
Kv. kansalais-, ihmisoikeus- tai avustusjärjestö	2	1,2 %
Yhdysvallat	2	1,2 %
Kiina	2	1,2 %
Yhteensä	171	100 %

LIITE 11 Juttujen haastateltavat

Ulkom. poliitikko, Arabiliitto, EU tai YK	50	29,2 %
Kansalais-, ihmisoikeus- tai avustusjärjestö	28	16,4 %
Syyrian hallituksen edustaja	19	11,1 %
Siviili	15	8,8 %
Suomalainen asiantuntija	13	7,6 %
Ulkomaalainen asiantuntija	12	7,0 %
Nimetön oppositiolähde	12	7,0 %
Opposition edustaja	9	5,3 %
Nimetön sotilas/hallintolähde	5	2,9 %
Muut	5	2,9 %
Mielenosoittaja	3	1,8 %
Yhteensä	171	100 %

LIITE 12: Juttujen pääasialliset aiheet

Hallinnon väkivalta	32	18,6 %
Maailemanpoliikka	26	15,1 %
Sotatapahtumat	17	9,9 %
Mielenosoitukset	17	9,9 %
Arabiliitto ja YK Syyriassa	15	8,7 %
Sisäpolitiikka	14	8,1 %
Kriisin kokonaiskuva	13	7,6 %
Lähi-idän valtiosuhteet	7	4,1 %
Ihmisoikeudet	5	2,9 %
Syyrialle asetetut pakotteet	5	2,9 %
Arabikevät	5	2,9 %
Pakolaiset ja hum. apu	5	2,9 %
Media, sos. media, propaganda	4	2,3 %
Arabian kieli ja arabimaailma	3	1,7 %
Opposition väkivalta	2	1,2 %
Asekauppa	2	1,2 %
Yhteensä	171	100 %

LIITE 13: Juttujen toissijaiset aiheet

Ei toissijaista aihetta	27	15,8 %
Sisäpolitiikka	24	14,0 %
Maailmanpolitiikka	18	10,5 %
Hallinnon väkivalta	18	10,5 %
Kriisin kokonaiskuva	14	8,2 %
Sotatapahtumat	12	7,0 %
Lähi-idän valtiosuhteet	11	6,4 %
Mielenosoitukset	8	4,7 %
Arabiliitto tai YK Syyriassa	7	4,1 %
Ihmisoikeudet	6	3,5 %
Historia	6	3,5 %
Pakolaiset ja hum. apu	5	2,9 %
Talous	4	2,3 %
Arkielämä	3	1,8 %
Syyrialle asetetut pakotteet	2	1,2 %
Arabian kulttuuri	2	1,2 %
Internet ja media	2	1,2 %
Energia	1	0,6 %
Arabikevät	1	0,6 %
Yhteensä	171	100 %

LIITE 14: Juttujen lähteet

Helsingin Sanomat	70	40,9 %
Useita	69	40,4 %
AP	17	9,9 %
Reuters	9	5,3 %
AFP	3	1,8 %
Vieraileva asiantuntija	3	1,8 %
Yhteensä	171	100 %

LIITE 15: Kuvien aiheet

Mielenosoittajat	18	24,7 %
Maaailmanpolitiikka	12	16,4 %
Bashar al-Assad	10	13,7 %
Siviilit (pääasiassa syyrialaiset)	9	12,3 %
Räjähdyksen jäljet	4	5,5 %
Sotilaat	3	4,1 %
Hallitus	3	4,1 %
Oppositio	3	4,1 %
Kapinallistaistelijat	3	4,1 %
Haavoittuneet siviilit	3	4,1 %
Ruumis	2	2,7 %
Muut	2	2,7 %
Pakolaiset	1	1,4 %
Yhteensä	73	100 %

LIITE 16: Kuvien lähteet

Kuvatoimistot	27	40,3 %
Helsingin Sanomien arkisto	14	20,9 %
Syyrian oppositio, kansalaisjournalistit, sos. media	11	16,4 %
Helsingin Sanomien kuvaaja	10	14,9 %
Syyrian hallinto	4	6,0 %
Omatoiminen free-kuvaaja	1	1,5 %
Yhteensä	67	100 %